לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

על המשמר

יום ה', י"ט בשבט תשמ"ו, 29 בינואר 1986 / שנה מ"ג מס' 12950 / המחיר 63 אגורות כולל מע"מ

ספדוליני עזב במפתיע את הארץ

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

שר־ההגנה של איטליה ג'ובני ספאדוליני, המשתתף בקונגרס היהודי העולמי ושעמד להפגש הבוקר עם שר־הבטחון יצחק רבין — נאלץ לעזוב אמש במפתיע את הארץ ולשוב בדחיפות לאיטליה. הפגישה עם רבין עמדה להיות לבבית במיוחד, לאור העמדה התקיפה שנילה ספאדוליני בפרשת „אקילה לאורו", נגד ראש־הממשלה בטינו קראקסי. רבין עמד להעניק לספאדוליני שי — ספר הסטוריה עתיק, כתוב איטלקית.

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ יצחק שמיר, שנפגש אתמול עם ספאדוליני בכנסת, אמר לו, כי לישראל יש מידע על מקום הימצאו של אבו־עבאס, שעמד בראש התכנון והפיגוע ב„אקילה לאורו". שמיר עדכן את ספאדוליני במידע המצוי בידי ישראל. שמיר אמר עוד, כי אין עתה ספק, שבפיגוע בדלפקי „אל על" ברומא היתה מעורבת אופראטיבית של לוב וכנראה גם של סוריה.

„צ'לנג'ר" התפוצצה באוויר — שבעת האסטרונאוטים ניספו

„חוויה טראומטית לאומה האמריקנית"

הגדיר הנשיא רייגן את האסון ● בין הנספים גם המורה כריסטה מאקוליף מניו־המפשייר שאמורה היתה לשדר מהמעבורת שני שיעורים לשניים וחצי מיליון תלמידים בארה"ב ובקנדה וכן האסטרונאוטית היהודיה ג'ודית רזניק ● ההמראה היתה ללא דופי וטרם ברור מה גרם לפיצוץ

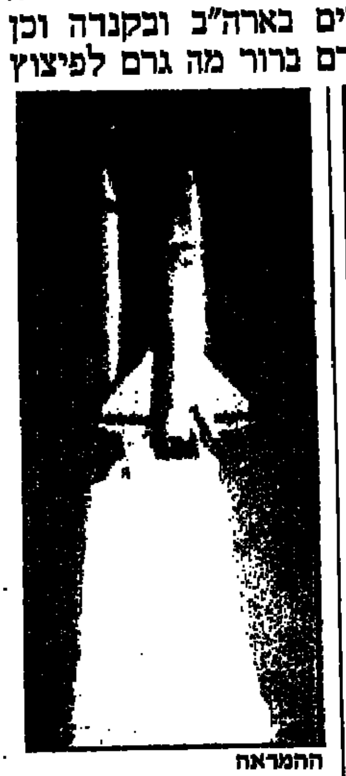

ההמראה

ההתפוצצות

כף קנוורל. — מעבורת החלל האמריקנית „צ'לנג'ר", ובה שבעה אסטרונאוטים, התפוצצה אתמול זמן קצר לאחר המראתה. כל האסטרונאוטים שהיו במעבורת מצאו את מותם באסון זה.

המעבורת התפוצצה ושבריה נפלו למים, במרחק 14 ק"מ ממקום השיגור. אוניות חילוץ הוחשו לאזור שבו נפלו השברים.

ההתפוצצות אירעה 72 שניות

(סוף בעמוד 2)

[illegible] צ'לנג'ר

פרופ' אלכסנדר בורקט, מומחה לשריפת דלקי מטוסים:

טיל השיגור גרם לפיצוץ

האם תוכל להעריך מה גרם להתפוצצותה של „צ'לנג'ר" אתמול?

לפי הצילומים נראה, שטיל השיגור שנשא את החללית התפוצץ וגרם להתפוצצות המערכת. בדרך־כלל נפרדים הטילים מהחללית כ־2.5 דקות אחרי ההמראה ונופלים לים, כשהיא ממשיכה בחלל מכוח התאוצה שקיבלה מהם. אלא שטילים עמוסים באלפי טונות של מימן וחמצן נוזלי, שהוא דלק נפיץ ביותר, וכל תקלה עלולה היא הרת־אסון.

האם לאור נסיון העבר, לא ניתן למנוע תקלות מן הסוג הזה?

עצם מורכבותו של התחום מגדילה את הסיכון. כדי להטיס חללית, אנחנו זקוקים לעבודת 5,000 איש. וברור, שצפויות תקלות, ולו גם בגלל עייפות החומר; צריך לזכור, ש„צ'לנג'ר" טסה כבר כ־10 פעמים, והמעמס המופעל על חללית כזאת הוא עצום.

וזה לא נלקח בחשבון?

בוניה של „צ'לנג'ר" התכוונו להפוך את הטיסות לחלל לעניין זול ושכיח, ממש כמו הטיסות על־פני כדור־הארץ. צריך לזכור, ששיגור אחד לירח עלה כ־700 מיליון דולר, והמעבורת, שמחירה דומה, נועדה לחסוך בהוצאות, וכבר היו לה שימושים מסחריים וצבאיים, כמו הכנסת לוויני תקשורת ולוויני ריגול למסלול סביב כדור־הארץ.

אתי רונאל

האסטרונאוטים שנספו באסון צ'לנג'ר (משמאל לימין): מייקל סמית, פרנסיס סקובי, רונלד מקהייר. (משמאל, מאחור): אליסון אוניזוקה, שרון מקאוליף, גרגורי ג'רוויס ויהודית רזניק (צילום: אי.פי.)

נמשך מרתון השיחות בין חוסיין לאש"ף ברבת־עמון

ארה"ב: מרפי השיג התקדמות, אך לא פריצת דרך

מאת עוזי מחניימי, כתבנו לענייני המזה"ת

אתמול התקיימה בעמאן פגישה נוספת של קבוצות העבודה הירדנית והפלשתינית, במגמה להגיע לנוסחה מוסכמת על הצדדים לשותפות אש"ף בתהליך השלום.

בישיבה נכחו, מהצד הירדני, המלך חוסיין, ראש הממשלה זיד ארפאעי, שר החוץ ופקידים בכירים. מהצד הפלשתיני השתתפו יאסר ערפאת, אבו איאד אבו ג'יהאד ובכירים נוספים.

רדיו עמאן מסר אמש, כי בשיחות

(סוף בעמוד 2)

פירושו של דבר

פגיעה ב„מיתוס האדם בחלל"

מאת צבי אמיתי כתבנו לענייני מדע

האסון הכבד ביותר בעידן טיסות־החלל, מאז תחילתו עם טיסתו של יורי גאגארין לפני 25 שנה, עלול לפגוע קשה במינהל החלל האמריקני האחראי לטיסות אלה, וביוקרת ארה"ב. עוד לפני האסון נשמעו קולות, שיש להתנער מ„מיתוס של האדם בחלל" ולהקדיש את מירב המאמצים לטיסות בלתי מאויישות — נגרם על רקע ההצלחה המסחררת של החללית „וויאג'ר" שטיסתה בת 8 השנים אל ירכתי מערכת השמש. יש הטוענים כי השקעת סכומי־עתק בפיתוח המעבורות לא הצדיקה את עצמה לא מבחינה מדעית ואף לא מבחינה כלכלית. מסתבר, כי על־אף התקלות שפקדו את טיסת המעבורת „קולומביה" לפני שבועיים, עמד מינהל החלל על־כך שטיסת „צ'אלנג'ר" תתקיים כמועדה. וזאת כדי שתצא לפועל במלואה התוכנית לשגר השנה 15 מעבורות לחלל — לפי לוח־זמנים קבוע ובדומה למטוסים הטסים בקווים סדירים. הושמעה גם הטענה כי המשך טיסותיהם של מעבורות־החלל יהיה בהדרגה רק כהכנה להצבת תחנה קבועה בחלל — כתוכניתו של הנשיא רייגן. אך מטרה זו עלולה להתגלות כיומרנית ויקרה מדי.

וייצמן: אמרתי למצרים — צריך להוציא העגלה מהבוץ ● עמוד 2

ראשי נצרת ונצרת־עילית הופגשו בעל כורחם ● עמוד 4

העתונות מפירה חוק הסוב־יודיצה בפרשת חווה יערי ● עמוד 4

ברלב: אין להסיק שהדקירות בוצעו ע"י מחבלים ● עמוד 16

מירוץ המכשולים של החוק נגד גזענות

הצעת החוק נגד הגזענות מתגלגלת בכנסת שמונה חודשים. בניגוד להצהרות של כמעט כל חברי הבית בגנות הגזענות עשו ועושים חברי הכנסת מטעם הימין והמפלגות הדתיות הכל כדי לעכב את אישורו של החוק במליאה בקריאה שנייה ושלישית. או לשם ריקונו מתוכנו. הצעת החוק כפי שאושרה בוועדת חוק ומשפט (בהתנגדות קולות הימין) ממילא איננה שלמה. ונוסחה מהווה פשרה שהושגה לפני חודשים מספר. עתה באים אנשי הימין ודורשים להשמיט ניסוחים נוספים, וביניהם זה המדבר על גזענות על רקע דתי, בטענת סרק ש„בדרך הטבע כל דת שוללת דת אחרת". הרי יש הבדל מהותי בין „שלילה" לבין הסתה על רקע דתי.

זוהי ממש בושה לכנסת ישראל, שחוק כזה, שקבלתו היתה צריכה להיות טבעית וללא דיונים רבים, נתקל בסחבת כה ממושכת עד כדי הטלת ספק אם הכנסת אכן מעוניינת בחקיקה זו. עם ישראל, שהיה הקרבן העיקרי של תורת הגזענות הנאציים, חייב היה לקבל חקיקה כזאת כמובנת מאליה. ולשאוב את השראתה מנסיונו המר של העם היהודי. והרי הצורך בחקיקה זו לא התעורר מטעמים דקלאראטיביים בלבד. אלא מהמציאות המבישה של ביטויי גזענות, שהפכו לתופעה יומיומית. קיומה של תנועה פאשיסטית־גזענית המיוצגת לבושתנו גם בכנסת על־ידי מאיר כהנא מחזקת ביתר שאת את הצורך הדחוף באישור החוק.

אך גם אם החוק הזה יתקבל בנוסחו הנוכחי אין הוא פותר את בעיית כהנא, שיוכל להמשיך בדברי הבלע הגזעניים שלו תחת החסינות המוענקת לו כחבר הכנסת. על־כן קיים צורך להגביל את חוק החסינות הקיים על־ידי תיקון שיקבע, כי מי שיפעל בניגוד לחוק (לאחר שיאושר בכנסת) בכליו כמו גזענות לא תעמוד לו החסינות הפרלמנטארית, והוא ייתבע לדין כמו כל אזרח אחר. בנוסף לכך יש לדאוג גם לעתיד — לבחירות הבאות — על־ידי קביעת סייגים בחוק הבחירות, שימנעו מרשימה כמו זו „פרוץ" לכנסת.

עדיין אין ערובה, כי מליאת הכנסת תאשר בשבוע הבא את החוק כפי שהוא מוגש על־ידי שר־המשפטים על־פי נוסחו, ולא על־ידי חדשים. אנשי „חירות" ו„התחיה" עולים כעת על יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט, איש המפלגה הליבראלית (בליכוד) כאילו „בגד" בהם, כאשר אישר את ההצעה בוועדה. והרי ח"כ קולאס לא עשה יותר מאשר חייב לעשות — ביקש לשים קץ לסחבת מבישה בקבלת החוק. סחבת שמשמעותה להתפרש כהשלמה עם הגזענות.

פיקרינג הזהיר ישראל שלא למתוח החבל עם מובארק

בגלל קשיין מבית ● בפמליית רה"מ אומרים: נסיעת וייצמן — בכיוון הנכון

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

ביסוד אי היענותו של הנשיא מובארק לפגישת פיסגה במועד מוגדר עם ראש הממשלה שמעון פרס עומדים כנראה הקשיים הפנימיים שבהם נמצא משטרו. על פי דיווחים שהתקבלו באחרונה בירושלים נתון בסאו של מובארק לזעזועים, שהגיעו אל שיאם בעת משפט האטר על הרצח בראס בורקה. מצבו של מובארק מתואר בדיווחים אלה כמעורער עד כדי כך, שחוגים פנימיים מדברים על יורש לו.

נודע עוד, כי שגריר ארה"ב בישראל תומס פיקרינג הזהיר מספר

(סוף בעמוד 2)

האוצר מכחיש כוונה להעלות את מס הנסיעות ל־300 דולר

החוב החיצוני גדל בכ־245 מיליון דולר בתשעת החודשים הראשונים של 85', מזה 222 מיליון דולר ברביע השלישי של השנה

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

משרד־האוצר הכחיש אתמול מכל וכל כוונה לשוב ולהגדיל את מס הנסיעות ל־300 דולר בחודשי הקיץ. במו־כן הכחיש האוצר שיש כוונות להרחיב את פיקוח המחירים על הפירות והירקות.

פקידים באוצר אמרו אתמול, שהיתה אמנם הצעה להגדיל את מס הנסיעות מחודש מ־100 דולר ל־300 דולר אך לאחר ויכוח בקרב הפקידות הבכירה הוחלט לא לאמץ אותה. כמו־כן אמרו הפקידים, ששר האוצר יצחק מודעי התנגד להעלאה המוצעת ולפיכך אין כל תוכנית להעלות מחדש את מס הנסיעות.

גדל החוב החיצוני

חובות החוץ של ישראל הסתכמו בסוף ספטמבר 1985 ב־23.9 מיליארד דולר, על כך הודיע אתמול בנק ישראל. בתשעת החודשים הראשונים של השנה עלה החוב החיצוני בכ־245 מיליון דולר, מזה 222 מיליון דולר ברביע השלישי של השנה.

הנתונים שפורסמו על־ידי הבנק המרכזי הראו, שבמשך 1986 תצטרך ישראל לפרוע חובות בסך של 3.8 מיליארד דולר, מתוכם כשני מיליארד דולר תשלום קרן וכ־1.8 מיליארד דולר עבור תשלומי ריבית.

בנק ישראל ציין, שגידול החוב החיצוני ברביע השלישי של 1985 מוסבר על־ידי היחלשות הדולר כלפי המטבעות האירופיים. לדברי בנק ישראל הנתונים מראים שסך החוב החיצוני לא גדל מתחילת 1985, אם מנכים מיתרת החוב את השפעת השיערוך.

בנק ישראל ציין, גם שחלק מהעלייה נבע מעלייה בחוב הנטו של המערכת הבנקאית, בעקבות עלייה גדולה בביקוש לאשראי מכוון מקרנות דולריים מיד לאחר הפעלת התוכנית הכלכלית בחודש יולי.

עד אוגוסט היה הסקטור העיסקי יכול לקבל אשראי מכוון מקרנות דולריות בתנאים מועדפים. לאחר הפעלת התוכנית הכלכלית ולאחר שהוקפא שער החליפין הפך האשראי הזה לזול מאוד ועל־פי הערכות שונות האשראי המכוון מהקרנות עלה ביולי ואוגוסט בכ־200 מיליון דולר, דבר אשר חייב את הגדלת חובות החוץ של מערכת הבנקאית.

[illegible]צמצמים וסוגרים — אבל בבני־ברק נפתחו סמינרים לחסידי גור וויז'ניץ

[illegible]

הענקת מגמות דתיות

[illegible]

תושב חאן־יונס דקר נהגת מפ"ת שאספה אותו בטרמפ

תושב ירושלים נדקר בידי נוסעי מכונית „תקועה" שהציע להם את עזרתו

מאת אבי בניהו ובצלאל עמיקם, כתבי „על המשמר"

המשטרה תפסה אתמול על חם צעיר בן 21 תושב חאן־יונס שדקר בסכין נהגת שאספה אותו בטרמפ.

האשה בת 45, תושבת פתח־תקווה, נהגה במכונית ה„קורטינה" שלה מכיוון צומת הכפר הירוק לכיוון מורשה. בצומת הכפר הירוק עצרה הנהגת בטרמפיאדה ואספה טרמפיסט. לאחר מספר דקות של נסיעה שלף לפתע הטרמפיסט סכין ודקר את הנהגת באיזור הירכיים. הנהגת ניסתה להתגונן ותוך כך איבדה את השליטה על רכבה.

ה„קורטינה" שייטה על הכביש וסיכנה את נוסעיה ואת כלי הרכב בכביש. ניידת של משטרת רמת־השרון, שחלפה במקרה באיזור האירוע והבחינה ברכב הלא יציב, נצמדה אל ה„קורטינה" וניווטה אותה לעצירה בשולי הדרך. השוטרים מיהרו לצאת מהניידת לעבר הרכב ומצאו בו את האישה ואת הדוקר.

הנהגת הוחשה לבית החולים „בילינסון" ואושפזה במצב בינוני.

המשטרה עצרה לחקירה את הדוקר בן 21 מחאן־יונס והחוקרים בודקים כיוונים שונים למקרה התקיפה.

כתבנו מוסיף, כי על פי הערכות כוחות הבטחון ישנן 2 חוליות עויינות הפועלות בדרכים, האחת באיזור נתב"ג והשניה בשרון.

נהרגה בתאונה בעת שפונתה באמבולנס לבית־חולים

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

שמעה ביוטיקה, בת 28 מתמרה, שפונתה באמבולנס לבית־החולים, נהרגה בתאונה בה היה מעורב האמבולנס ורכב פרטי ושישה אנשים אחרים נפצעו.

התאונה אירעה סמוך לשעה 11 בבוקר, כשאמבולנס של הכפר תמרה עשה דרכו מכיוון הכפר לבית־החולים. כשהגיע לצומת קריית־ביאליק — קריית־אתא, בכניסה לישוב, חצה את הצומת ברמזור אדום. אותה שעה חצתה את הצומת מכונית „רנו 4" נהוגה בידי תושבת הקריה. היא התנגשה בצידו של האמבולנס שהועף והתהפך שלוש פעמים. תוך כדי ההתהפכויות פגע האמבולנס בדוור של משרד־התקשורת שעמד בסמוך עם אופניו ונעצר לאחר שנתקע בעמוד שעקר ממקומו. האשה שפינה האמבולנס נהרגה במקום וחמישה מנוסעי האמבולנס נפצעו, שלושה מהם קשה: כן נפצע הדוור ומצבו הוגדר כבינוני.

לכתבנו נודע, כי האשה שנהרגה פונתה לבית־החולים לאחר שחשה ברע בלוויה שהתקיימה בתמרה.

בהוראת מבקר המדינה

בוטלו פיטורי עובד שחשף שחיתויות במקרקעי ישראל

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

מבקר המדינה ביטל בצעד חסר תקדים אמש את פיטוריו של אליהו עמר, עובד מינהל מקרקעי ישראל בחיפה, שהעביר לחקירה משטרתית מידע על שורה ארוכה של מעשי מירמה, שחיתות ושוחד ואשר פוטר לפני כשלושה שבועות בנקמה, לטענתו.

בשבועות האחרונים התערבו בפרשת פיטוריו של אליהו עמר חברי הכנסת רן כהן ומרדכי וירשובסקי ופנו למבקר המדינה בבקשה להפעיל את החוק להגנה על חושפי שחיתויות. בתום בדיקתו של מבקר המדינה הוברר, כי עמר פעל כחוק ולא נמצאה כל סיבה הולמת לפיטוריו.

לכתבנו נודע, כי במהלך הבירור שנערך במינהל מקרקעי ישראל הביעו מספר מנהלים תשבחות לאיש ולעבודתו.

כזכור, גילה אליהו עמר שורה של חשדות ואי־סדרים חמורים במינהל מקרקעי ישראל. לכתבנו נודע, כי בחלק מהחומר שהועבר למשטרה טען עמר, כי היה עד לעיסקאות שוחד שבוצעו על־ידי בכירים במינהל.

יצויין, כי התיק שהעביר עמר למשטרה הועבר לפרקליטות לאחר שלא נערכה בו כל חקירה של ממש.

עמר חשף כבר לפני חמש שנים פרשת מעשים מגונים בעת שהיה אמרכ"ל בבית־החולים „אסף הרופא". בעקבות חשיפה זו הועמד מנהל בית־החולים, ד"ר ישראל קליין, לדין משמעתי. האשם בשל מעשים מגונים ונזף. עמר פוטר מעבודתו במשרד־הבריאות לאחר שהתעקש להעביר את הפרשה לבדיקה.

נעמ"ת זכתה בערעור — יוקרן תשדירה על הסכם־ממון

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

ערעורה של נעמ"ת על ההחלטה שלא לאשר את הקרנתו של תשדיר השירות שלה בטלוויזיה, התקבל אתמול בוועד־המנהל של רשות־השידור, ברוב של 3 נגד 2.

בדיון המשותף עם הוועדה לתשדירי־שירות, הציג חבר הוועדה, חגי אשד, את ערעורה של נעמ"ת על ההחלטה שלא לשדר את הפיסקה הקוראת לבני הזוג הנישאים זה לזה לעשות הסכם־ממון שיבטיח את זכויותיהם ואת חלוקת הרכוש ביניהם. יו"ר ועדת תשדירי־השירות, נתן ברון, הציג את עמדת הוועדה, שדחתה את התשדיר בעילה שהסכם־ממון כזה יקל על המבקשים להתגרש וירבה גירושים בישראל.

עתה — כך מסרה אתמול רוכזת נעמ"ת — תשנה נעמ"ת את התשדיר ותוך כמה ימים יצפה עם ישראל בנוסח המלא, הכולל את המשפט השנוי במחלוקת.

הוועד־המנהל אישר אתמול, בישיבה ממושכת, את המסגרת התקציבית לשנת 1986. התקציב המוצע העומד על סך של 53 מיליון דולר והוא נמוך בכ־5 אחוזים מתקציב 1985, כשמרכזו המגמה לעבור לניהול עצמאי של התקציב. התקציב המוצע מותנה בהשלמה מהירה של התהליך של צמצום מצבת כוח־האדם ברשות־השידור והמשך תהליך ההתייעלות בתפעול. הוא כולל הגברת ההפקה העצמית והמקורית בטלוויזיה ופיתוח הרדיו והטלוויזיה.

על המשמר

אין מגיפת שפעת — אך המרפאות עמוסות

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

אין מגיפת שפעת, אך המרפאות עמוסות עבודה בשל ריבוי מספר החולים הסובלים מהצטננויות וגם משפעת.

לא נמסר עד כה על סיבוכים חמורים בקרב חולי שפעת, אך יש לשמור על כללי הזהירות, להימנע מביקורים במקומות הומי אדם, והדבר נכון לגבי ילדים וקשישים כאחד.

אין עתה טעם לקבל חיסון נגד השפעת, שכן הנגיף המחולל אותה כבר פעיל והחיסון מצריך תקופת זמן עד שהוא משפיע על מערכת החיסון בגוף.

בבתי־ספר רבים, מפעלים ומוסדות, ישנה היעדרות רבה בשל הידבקות בשפעת.

בירור הנגיף במחלקה לאפידמיולוגיה במשרד הבריאות הוכיח, כי הזן שפרץ השנה הוא מסוג „בי", וכי עוצמתו חלשה יחסית לזנים אחרים, אלימים יותר.

הטיפול במחלה הוא באמצעות גלולות לשיכוך כאבים והורדת חום ומנוחה. מומלץ להרבות בשתיה ולאכול כרגיל.

אין כל טעם לקבל אנטיביוטיקה, שכן המדובר בנגיף שאינו מושפע מאנטיביוטיקה.

הושעו מוהלי כדור־שינה במשקה בת־כיתתם

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

המועצה הפדגוגית של בית־הספר התיכון הסביבתי בשדה־בוקר, תחליט השבוע אם להשעות מלימודיהם שלושה תלמידים שמהלו כדור־שינה במשקה של תלמידה בליל־הסילווסטר. הנהלת בית־הספר גם בודקת מה אירע בדיוק לאחר שהנערה נרדמה.

בליל־הסילווסטר האחרון, חגגו כמה מתלמידי כיתה י"א בפנימיה. על מה שאירע סיפר אחד התלמידים: „ישבו כמה חבר'ה ואז בצחוק שמנו כדור־שינה במשקה שלה. היא נרדמה ואחר כך חברה שלה לקחה אותה לחדר. הכל היה בדיחה". התלמיד סירב להתייחס למה שאירע לאחר שהתלמידה נרדמה.

הנערה עצמה סירבה לומר מי היו השלושה, ורק ביום חמישי האחרון, לאחר בדיקה פנימית, הם נחשפו. בנוסף להחלטה הצפויה של המועצה הפדגוגית, קיימה הנהלת בית־הספר שיחות עם תלמידים בנושא.

מכוניות מועצת ירוחם — בצבעי טכניקולור

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

חמש מכוניות של חברי מועצת ירוחם נצבעו אמש בשלל צבעים בידי אלמונים.

שלשום בחצות התקיימה ישיבת מועצה סוערת, שנכחו בה, כקהל, גם תושבי ירוחם. במהלך הישיבה דובר על פיטורי עובדים ועל דו"ח מבקר משרד הפנים, שמצא ליקויים חמורים בתיפקוד המועצה. בשני הנושאים לא הגיעה המועצה לכלל החלטות כלשהן.

ראש המועצה, ברוך אלמקייס, התמיד במהלך הישיבה בסרובו להראות את הדו"ח לאנשי האופוזיציה במועצה. למרות העובדה שאלמקייס „מחביא" את הדו"ח, נפוצו בעיירה שמועות אודות תוכנו. המדובר על בזבוז כספים הגובל בהפקרות.

בירוחם שוררת תסיסה רבה בעקבות ממצאי הדו"ח, וגם העובדה שראש המועצה רכש לשימושו מכונית אופל רקורד מודל 1986, למרות שברשות המועצה סובארו מודל 1984 — גורמת לתסיסה בעיירה. מעריכים, כי צביעת המכוניות באה כאקט מחאה על רקע תסיסה זו.

הישראלית שנעלמה בספרד שבה הביתה

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

נועה ברנשטיין, הישראלית שנעלמה בספרד לפני שבוע, שבה אמש לארץ בלווית אמה דליה.

נועה נמוכת־הקומה חזרה עם צליעה ברגל ימין ואמרה לעיתונאים שהמתינו לה, כי למעשה לא נעלמה וביקשה כי יניחו לה ויאפשרו לה להירגע.

גם אמה ביקשה שיניחו לבתה וניסתה למלטה מן הממתינים לה. האם אמרה, שאין היא יודעת מה אירע לבתה, וכי כעת, כשנועה בבית, ייערכו לה בדיקות רפואיות כנדרש.

כזכור, דווח בשבוע שעבר בעיתונות, כי נועה בת ה־21, שיצאה בסוף שנת 84' מישראל, הצטרפה לכת מסתורית בספרד ונעלמה. לפני זמן־מה התקשרה נועה להוריה וסיפרה להם, כי היא סובלת מכאבים עזים ברגלה והיא חוששת מנמק.

בשיחה ביקשה נועה שישלחו לה כסף לכרטיס טיסה הביתה. אך הכסף לא הגיע לתעודתו ונועה, שהתקשרה שנית, איימה בהתאבדות.

כיוון שמקום הימצאה של נועה לא היה ידוע למשטרה, נעזרו הוריה בחובב רדיו, דוד בן־בסט, שהצליח לבסוף לאתר אותה בעזרת חובבי רדיו נוספים.

מהאח הגדול בגליל התחתון
לאח הקטן בערבה
אליפז
ברוכים הבאים למשפחת הקיבוץ הארצי
קיבוץ גזית

„אמרתי למצרים שצריך להוציא העגלה מהבוץ"

דיווח השר וייצמן אתמול לוועדת חוץ ובטחון על נסיעתו

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

המסר שהעברתי למצרים על חשיבות הפיסגה בין פרס למובארק נקלט היטב בקהיר. אך אין פירוש הדבר שהמפגש ייערך בעוד שבוע שבועיים — אמר אתמול השר עזר ויצמן בדיווחו לוועדת החוץ והבטחון על נסיעתו.

אמרתי להם, המשיך ויצמן, שצריך להוציא את העגלה מן הבוץ. כן הסתייגתי מהסכם קהיר ערפאת. חזרתי עם הרגשה יותר טובה משהיתה לי לפני הנסיעה. מטרת הביקור היתה לשמור על קשר, להתרשם איך התקבלה שם החלטת הקבינט הישראלי ולראות אם אפשר לקדם פגישת פיסגה בין פרס למובארק.

הסתייגויות מצריות

למצרים יש השגות על כמה סעיפים בהחלטת הקבינט. הם מרגישים שיש בהחלטה הישראלית כמה התניות. המצרים מוכנים שבשבוע הבא תיפגש אתם ועדת המנכ"לים הישראלית. הוא הוסיף, כי שטח לפני המצרים כמה מן הטענות הישראליות, כמו, למשל, מדוע השגריר ששון איננו מופיע בטלוויזיה המצרית כשם שמופיע באסיוני בטלוויזיה הישראלית. ויצמן העריך, כי מצד המצרים לא יהיו עיכובים ביחס לטאבה, כיוון שהם מעוניינים „לרוץ עם הבוררות".

בקשר לתביעת ישראל לקבל את הדוח המלא על רצח המטיילים הישראלים בראס־בורקה אמר ויצמן, כי המצרים טענו, שלפי החוק שלהם אין הם יכולים לתת את הדו"ח אלא את פסק הדין. לעומת זאת מעריך ויצמן שלא תהיינה בעיות ביחס לתשלום פיצויים למשפחות הנפגעים.

הזמנת מובארק

ויצמן סיפר, שהנשיא מובארק הזמין אותו, בשיחת טלפון, לבוא לקהיר בשבת. חשבתי — רק זה עוד חסר לי, לטוס לקהיר בשבת. הוא סיפר שפרס יעץ לו לקחת דברים עם שמיר ועם רבין, כתום ההתייעצויות סוכם, ש„הוא ייצא בשקט, אך לא בהסתר".

יו"ר הוועדה א. אבן ביקש לדעת אם ויצמן התרשם שהמצרים עומדים בהתחייבויותיהם. על כך השיב ויצמן שיש דברים שהמצרים צריכים לתקן, כשם שיש דברים שאנחנו צריכים לתקן.

נסיעה חפוזה

ח"כ יוסי שריד (ר"צ) הביע סמפטיה גדולה לויצמן ולעמדותיו, והוסיף, כי איננו בטוח שיש לו הערכה רבה לנסיעה האחרונה, שהיתה חפוזה, ויצרה אשליות שאין ולא יכולה להיות להן אחיזה במציאות.

א. בן־אלישר (ליכוד) התרשם שבשיחות ויצמן בקהיר לא היה תוכן פוליטי. יחד עם זאת שיבח את דיווחו העניייני של ויצמן. לדבריו, חשובה הפיסגה בין פרס למובארק, אך אי אפשר לאנוס את המצרים.

עזר ויצמן סיכם את הדיון באומרו, שחבל שאי אפשר לקבל היום החלטה על נסיעה לקהיר, בלי תגובה. למה אוהבים אותי בקהיר? זה לא עניין של אהבה, אלא של אמון. אינני חושב ששיחקתי לידי שמיר.

„חוויה טראומטית לאומה"

(המשך מעמוד ראשון)

לאחר השיגור, שהיה „ללא דופי", המעבורת המריאה מבסיס כף קנוורל בשעה 16.38 לפי שעון גריניץ', לאחר עיכוב של כשעתיים, עקב מזג אוויר קר ביותר, שגרם להיווצרות שכבת קרח על פני המעבורת.

המורה ואנשי הצוות

„צ'לנג'ר" עמדה לצאת למשימה בת 6 ימים, שעמדה לכלול שני שיעורים, בני 15 דקות כל אחד, של המורה כריסטה מקוליף, אשר בהם עמדו לצפות כ־2.5 מיליון ילדים בארה"ב ובקנדה.

בראש הצוות עמד קצין הצי פרנסיס סקובי. אנשי הצוות האחרים היו מייקל סמית — טייס, ג'ודית רזניק, אליסון אוניזוקה ורון מקנר — מומחי־משימה, וגרג ג'ארוויס — מומחים למטען המעבורת.

היתה זו הטיסה העשרים וחמש בסידרת הטיסות של מעבורות החלל, וטיסתה העשירית של „צ'לנג'ר" עצמה.

ללא אפשרות חילוץ

מעבורת החלל, שמשקלה 100 טונות, נסקה במהירות העולה פי שלושה על מהירות הקול, בגובה של קרוב ל־17,000 מטר, כאשר אירעה ההתפוצצות. היא לא היתה מצויידת בתא חילוץ או במצנחים.

שברים מן המעבורת הוסיפו ליפול לים יותר משעה לאחר ההתפוצצות, דבר שהיקשה על גישת אוניות־חילוץ לאיזור.

האסון הכבד היכה בהלם את תושבי ארה"ב, שהתרגלו לראות בטיסות של מעבורות חלל עניין שבשיגרה.

„חוויה טראומטית"

הנשיא רייגן הגדיר את אסון מעבורת החלל כ„חוויה טראומטית לאומה האמריקנית".

דובר הבית הלבן, לארי ספיקס, מסר כי סגן הנשיא, ג'ורג' בוש, יצא לכייף קנוורל.

כאשר נשאל על ידי עיתונאים מה יעלה בגורלה של תוכנית שיגורים של מעבורות החלל, השיב ספיקס, כי הנשיא רייגן אמר: „אנשים אלה (האסטרונאוטים שבמעבורת) הקדישו את עצמם לחקר החלל. ניטיב לכבד את זכרם של אנשים אמיצים אלה, אם נוסיף לצעוד קדימה".

עם זאת הוסיף הנשיא, כי לא ייערכו טיסות מעבורת נוספות, עד שייחקרו חקור היטב הסיבות לאסון המחריד.

כדור־אש ענקי

בשעת ההתפוצצות נוצר כדור־אש ענקי על רקע שמיה הכחולים של פלורידה. לאחר מכן ניראו שברים להוטים צונחים לעבר הים, כשהם מותירים מאחוריהם „זנבות" עשן.

פקידי סוכנות החלל האמריקנית אמרו, כי לפי שעה אין בידיהם הסבר לסיבת ההתפוצצות. הם אמרו, כי כל המכשירים, אשר עקבו אחרי המעבורת, הראו כי רקטות־הדחף, וכן שלושת המנועים העיקריים של המעבורת פעלו כמתוכנן, עד להתפוצצות.

קרובי משפחתה של המורה קריסטה מאקוליף — בעלה, בתם בת 9 השנים והוריה — נמצאו אותה שעה במרכז החלל ע"ש קנדי והיו עדי־ראיה לאסון.

תלמידיה של הגב' מאקוליף, בבי"ס תיכון בעיר קונקורד התכנסו כדי לעקוב אחרי השיגור מעל מרקעי הטלוויזיה. הם פרצו בתשואות רמות כאשר מעבורת החלל הגדולה המריאה סוף סוף, לאחר עיכוב של יומיים. כאשר אירעה ההתפוצצות פרצו חלק מהם בבכי, ואילו אחרים היו המומים ולא הוציאו מילה מפיהם.

זו הטרגדיה החמורה ביותר בתולדות טיסות החלל של ארה"ב. טרגדיה חמורה קודמת אירעה בינואר 1967, כאשר שלושה אסטרונאוטים נחנקו בדליקה שפרצה בחללית „אפולו", בשעה שניצבה עדיין על כן השילוח.

הנשיא רייגן שהה בישיבה עם עוזריו הבכירים, שעה שנמסרה לו הידיעה על האסון, ויצא מיד מן הישיבה כדי לקבל מידע נוסף על המתרחש.

אזרחית ראשונה

בשעה מאוחרת (שעון ישראל) אמור היה רייגן למסור לאומה על האסון — במקום הנאום המסורתי על מצב האומה, שתוכנן לאותו מועד.

המורה כריסטה מאקוליף עמדה להיות האזרחית האמריקנית הראשונה „מן השורה" שיצאה לטיסה בחלל. היא נבחרה בחודש יולי אשתקד מבין יותר מאחד עשר אלף מורים ומורות שביקשו ליטול חלק בטיסת המעבורת. בשיעוריה המשודרים עמדה לתאר את מהלך החיים במעבורת החלל, ולהסביר לתלמידים את המניעים לתוכניות החלל של ארה"ב.

המורה, בת 37 אמרה כי היא מבקשת לצאת לטיסה על מנת להמחיש לתלמידים, כי טיסות חלל וחדירה אל החלל החיצוני יהיו בהישג ידם בשעה שיתבגרו.

אחת ממשימות הטיסה היתה להציב במסלולו לוויין תקשורת בשווי 100 מיליון דולר.

ג'ודית רזניק — אסטרונאוטית יהודיה ראשונה

כייף קנוורל. — בהתפוצצות מעבורת החלל „צ'לנג'ר" מצאה את מותה — יחד עם כל חבריה לטיסה — גם האסטרונאוטית היהודיה הראשונה, ג'ודית רזניק.

לאחר קריירה בתחומי הטכניקה ומדעי הטבע, נתקבלה ג'ודית רזניק בשנת 1978 לאימונים לקראת טיסת חלל על־ידי סוכנות החלל האמריקנית. בחודש יוני 1984 הפכה יהודית רזניק, כהיותה בת 35, לאשה השנייה שטסה בחלל; יחד עם חמישה אסטרונאוטים גברים יצאה לטיסה בת שבעה ימים במעבורת „דיסקברי" ואף נטלה חלק בניסויים המדעיים המסובכים שנעשו בותה טיסה.

הורי אביה של יהודית רזניק היו יוצאי העיר קייב. הם עזבו את רוסיה בסוף שנות העשרים והשתקעו בארץ ישראל, לפני שעברו לארה"ב. (עסט־א)

"המשמר" עתון יומי
عل همشمار جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמירי
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב, טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3־43360־9
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex. 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102־121, טל' 6־221125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבוגר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

השר לוי: השלום לא יחוזק ע"י התרפסות

מאת מירה יערי, כתבת „על המשמר"

„השלום לא יחוזק ע"י התרפסות התקפלות ונטישת עמדותינו. הממשלה עשתה צעד גדול לקראת מצרים והקבינט הסכים על בוררות בעניין טאבה. אבל אין להפוך את קיום ההסכם להתרפסות, וזחילה וויתור מצידנו. הצד השני מחוייב באותה מידה כמונו לגלות נכונות לקיום הסכם השלום".

דברים אלה אמר אתמול סגן רה"מ ושר השיכון ד. לוי, בביקורו בנצרת. השר לוי הדגיש בדבריו שהשלום משתלם ונחוץ למצרים בכל התחומים בדיוק כמו שמשתלם ונחוץ לישראל, ולכן אין טעם להלך אימים ולהעמיד את הנושא כאילו „אם לא שלום אז מלחמה. אני מציע לאותם שרים שכך מעמידים את העניין להסתלק מדרך זו". אמר השר לוי.

ח"כ בן־אליעזר: ויצמן מנע הידרדרות ביחסים

מאת קאסם זייאד, כתב „על המשמר"

„במסעו למצרים ובעצם קיום המפגש והדיאלוג עם הנשיא מובארק, אולי עזר וייצמן לדחות את הקץ לעוד כמה חודשים ויצר מצב שהעסק יחזיק מעמד ולא „יתמוטט". — דברים אלה אמר אתמול ח"כ בנימין (פואד) בן אליעזר בהרצאה שנשא בפני חברי החוג לבעיות המזרח־התיכון בגבעת־חביבה.

בן־אליעזר שנפגש אתמול בבוקר עם השר וייצמן, סיפר שאין לבשורות מיוחדות ממסעו של וייצמן, והוא רק יכול לצטט את וייצמן שחזר אופטימי ממסעו.

ח"כ בן־אליעזר הבהיר כי „כל מי שחשב שוייצמן יחזור כשהוא מחזיק את הנשיא מובארק ביד ואומר לפרס „תפראל" — טועה. לדעת בן־אליעזר וייצמן מבין שלו ישראל היתה מקבלת החלטות נבונות במאי 85', אזי היינו תופשים את הנשיא מובארק ביד.

ח"כ בן־אליעזר סיפר שהשר וייצמן הביא מסרים חשובים מהנשיא מובארק, אך צריך להבין שהנשיא מובארק לא יכול ללכת לפגישת פיסגה עם ראש הממשלה בשל המצב הפנימי הקשה בו הוא נתון.

חכמי „התחיה": שוייצמן יישאר לתמיד במצרים

הרב אליעזר ולדמן מ„התחייה" אמר אתמול בתגובה לדבריו של השר וייצמן שהתלונן על חוסר רצינות בתגובת שר־החוץ שמיר ושר הבינוי דוד לוי לתוצאות נסיעתו, „אם השר וייצמן כל כך רציני בטיפולו בקידום היחסים עם מצרים, אני מציע שהוא ישהה קבוע במצרים כדי להמשיך ולקדם את ענייני השלום ולא יפתיע אותנו במסעות נוספים חדשים לבקרים." (עתים)

מובארק הגיע לפאריס

פאריס. — נשיא מצריים, חוסני מובארק, הגיע אחה"צ לפאריס, לשלב השני בסיורו באירופה. מובארק, שבא לפאריס מאירופה, נתקבל בנמל התעופה אורלי על־ידי שר המשפטים הצרפתי, רוברט באדינטר.

מובארק ייפגש הערב עם הנשיא מיטראן, ויסקור בפניו את התייעצויות עם ממשלת ארה"ב לגבי תהליך השלום במזרח התיכון, וכן את מהלך השיחות הישראליות — מצריות להקניית תנופה מחודשת לנורמליזציה בין שתי המדינות. (ע־צ)

נמשך המרתון בין

(המשך מעמוד ראשון)

אתמול הציעו הפלשתינים שהארגון יכיר בהחלטות האו"ם 242 ו־338, בתנאי שארה"ב תכיר בזכות ההגדרה העצמית של הפלשתינים, במסגרת קונפדרציה עם ירדן, וכן בזכות הארגון להיות מיוצג בוועידה בין־לאומית.

אמש עדיין לא נמסר מעמאן על החלטה כלשהי ונראה כי שני הצדדים ימשיכו במו"מ כדי להגיע לפתרון מוסכם גם על דעת האמריקנים.

„הקשר בינלאומי"

בשיחות שניהל בשבוע שעבר באירופה עוזר שר החוץ האמריקני ריצ'ארד מרפי, „הושגה התקדמות" מסרה מחלקת המדינה. ועם זאת הודגש, כי אין לצפות ל„פריצת דרך" מרשימה.

דובר משרד החוץ ברנארד קלאב, אמר, כי בשיחות אלה „נעשו מאמצים אינטנסיביים" כדי לפתור את שתי הבעיות העיקריות הקיימות כיום לגבי תהליך השלום במזה"ת — השאלה של ועידה בינלאומית, וזו של אופי הייצוג הפלשתיני.

הדובר אמר כי „נבחנו רעיונות ספציפיים מאד והושגה התקדמות" אולם „אין לצפות לפריצת דרך מרשימה, אפילו אם ממשיכים ללכת בכיוון הנכון".

לגבי שאלת „הקשר הבינלאומי", הזכיר דובר הסטייט־דיפרטמנט, כי מטרת ארה"ב בשלב הנוכחי של תהליך השלום עודנה — מו"מ ישיר.

אולם, הוסיף, „אמרנו כי נפעל יחד עם הצדדים הנוגעים בדבר כדי לחפש הקשר־בינלאומי, שיענה על הצרכים הפוליטיים של הנוגעים בדבר".

רבין ופרס סיכמו להאריך כהונת הרמטכ"ל

מאת אלכס פישמן, כתבנו הצבאי

בין ראש־הממשלה שמעון פרס ושר־הביטחון יצחק רבין קיימת הבנה שהושגה כבר לפני למעלה מחודשיים כי כהונתו של הרמטכ"ל רא"ל משה לוי תוארך בשנה נוספת. נושא הארכת כהונתו של הרמטכ"ל הנוכחי הועבר כבר לפני זמן־מה למזכירות הממשלה כנושא שיועלה באחד מישיבותיה על־פי פנייתו של שר הביטחון.

שר־הביטחון יבקש את אישורו הפורמאלי של הממשלה להארכת הכהונה בהתאם לסיכום בינו לבין ראש־הממשלה. בסמוך לתום הכהונה של השנה השלישית של רב־אלוף משה לוי.

● פאריס. — הזמרת הצרפתיה הנודעת דאלידה, תופיע לראשונה כשחקנית בסרט החדש של הבמאי המצרי יוסף שאהין. „היום השישי", על־פי ספרה של הסופרת והמשוררת הלבנונית אנדריי שדיד.

הח"כים יוצאים לתת שיעור בדמוקרטיה לחיילים

10 חברי כנסת מן הליכוד המערך ומפ"ם, יטלו חלק מחר ביום העיון לדמוקרטיה המתקיים במסגרת צהלית בפיקוד צפון. חברי הכנסת יחולקו ל־3 צוותים שיכללו קבוצות של דעות מנוגדות, ומפלגות שונות, ויפוזרו ביחידות השונות של הפיקוד כאורחי היחידות. הכוונה היא לשוחח עם החיילים על עקרונות היסוד של המשטר הדמוקרטי והפרלמנטרי בישראל, ועל החובה להגן על הדמוקרטיה בישראל בכל תנאי. חברי הכנסת ישוחחו עם החיילים וישיבו על שאלותיהם.

פיקרינג הזהיר

(המשך מעמוד ראשון)

אישי מדינה בישראל שלא למתוח את החבל עם מובארק יותר מדי מאחר שהעלאת דרישות שונות כלפיו רק מקשה עליו ומסכנת את שלטונו.

מקורות בירושלים אמרו, כי מובארק שרוי עתה במעין מילכוד. מצד אחד הוא מעוניין ביותר לקיים פיסגה עם פרס ולקדם את תהליך השלום, אך מצד שני הוא לא יכול לעשות זאת בגלל האופוזיציה הפנימית לשלטונו.

צוות המנכ"לים ייצא לקהיר בראשית השבוע הבא, כדי להתחיל בדיונים על ניסוח שטר הבוררות.

השר עזר וייצמן נפגש אתמול בצהריים עם מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ יצחק שמיר ודיווח לו על שיחותיו בקהיר. וייצמן דיווח אתמול אחה"צ גם לקבינט.

וייצמן מגנה לוי ושמיר

בערב רואיין וייצמן ב„מבט" והגיב בכעס רב על דברי השרים שמיר ולוי, שדברו בזלזול על נסיעתו למצרים. הוא אמר ש„מאוד משונה, מאוד לא מבוגר, לא רציני וגלותי להתייחס כך לנסיעה של שר, שאושרה על־ידי ראש הממשלה ושר הבטחון". וייצמן הביע צער על כי לוי כינה „התרפסות" את האפשרות שלו לטלפן אל הנשיא מובארק ולהפגש עמו תוך 24 שעות.

וייצמן הביע אמון בתהליך השלום ואמר, כי הפיסגה בין פרס ומובארק, שאמנם לא נקבע לה מועד, תתקיים במועד יותר קרוב ממה שמצפים.

השליחות: נסיעה בכיוון הנכון

שליח על המשמר בפמליית רה"מ מוסר:

בון. — מקורביו של ראש־הממשלה מנסים להזים את הידיעות כאילו נכשלה שליחותו של השר עזר וייצמן בקהיר. בתדרוך לעתונאים בבון המתלווים למסעו של פרס, אמש בבון, אמרו המקורות: „הרושם שלנו הוא שהושגה התקדמות. ראש־הממשלה משוכנע בצורך לשפר את היחסים עם שתי המדינות". המקורבים הוסיפו כי שליחותו של וייצמן לא היתה כשלון אלא „צעד נוסף בכיוון הנכון". ואולם, על־אף המאמצים שלהם להציג כאילו הושגה התקדמות, שורות אכזבה רבה אצל ראש־הממשלה ופמלייתו על־כך שנשיא מצרים שוב מתחמק מלהיפגש עמו.

באותה מיטה

מובארק אמור להגיע לבון יום אחד לאחר שיעזוב את גרמניה ראש־הממשלה וישוב מחר לפנות בוקר לישראל. יצויין, כי מובארק יתאכסן באותו חדר בטירת גימניך, המרוחקת כ־60 ק"מ מבירת גרמניה וככל הנראה ילון באותה מיטה עצמה שבה ישן שמעון פרס.

ביתנו שרוי באבל
במות חברתנו היקרה
ברוריה שחף
על מועד ההלוויה נא להתקשר למזכירות
בטלפון 04־919711
קיבוץ עין־המפרץ

בכנסת — יצחק שור

ח"כ שליטא: הכנסת — שפנייה

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

לח"כים מכובדים מוועדת החינוך אין אומץ לבטל את שמירת ההורים בבתי הספר. בנושא זה ואחרים הפכה הכנסת כבר מזמן לשפנייה ארורה — אמר אתמול ח"כ בני שליטא, חבר ועדת החינוך, כהגיבו על חוות הדעת של המשטרה הפוסלת — „את הצורך בהמשך שמירת בתי הספר בידי הסכתות" — כדברי שליטא.

לדבריו, חסרים למשרד החינוך גנים (ג' סגולה) גבריים שר החינוך והממשלה כולה מתעלמים מן הבעייה משום שלרשותם עומד כוח אדם זול ובלתי נחשב. שמירת ההורים ממילא איננה מתבצעת, ובמקומות המעטים שהיא כן מתבצעת, הרי נעשית בדרך לא יעילה ומטופשת. טען ח"כ שליטא.

כספים שנועדו לפעולות למניעת אבטלה לא מנוצלים

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

במשך 10 חודשים הוציא משרד העבודה והרווחה לפעולות למניעת אבטלה 34־42 אחוזים מן הסכום העומד לרשותו — כתב ח"כ רן כהן (ר"צ) למזכיר חברת העובדים דן רוזוליו, מנכ"ל התאחדות התעשיינים ארנון טייברג והאגף לאיגור מקצועי בהסתדרות.

לדברי רן כהן התקציב השנתי למניעת אבטלה עומד על 2.68 מליון שקלים חדשים ואילו משרד העבודה השתמש ב־1.12 מיליון שקלים חדשים בלבד. על הגורמים המתאימים להעביר מייד למשרד העבודה והרווחה הצעות, להכשרה והסבה מקצועית, ניידות עובדים, מניעת פיטורים והרחבת מקומות עבודה. כתבנו מוסיף, כי באוצר ניצויים עתה מליארד דולר מכספי הענף לביטוח אבטלה, שניגבו בידי המוסד לביטוח לאומי.

„חברות האשראי הפכו שותפות לרווחי העסקים"

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

החברות המנפיקות כרטיסי אשראי הפכו שותפות לרווחים של המגזר העסקי והן נוטלות חלק גדול מן הרווחים כעמלות. על השימוש בכרטיסי אשראי — נאמר אתמול בהודעה של ועדת המשנה לשוק ההון.

יו"ר הוועדה דן תיכון הזמין לישיבה הקרובה את מנכ"לי חברות האשראי. לפי הנתונים שנמסרו לוועדה מתברר, כי שיעור העמלה שגובות החברות ויזה וישראכרט מבתי הכלבו מגיע ל־4 אחוזים מגובה מחזור המכירות באמצעות כרטיסי האשראי. שופרסל וקיראוף משלמות עמלה בשיעור של אחוז אחד מן המחזור. כן תברור ועדת המשנה את כמותי העמלות שגובות החברות מן הציבור בעת חידוש כרטיסי האשראי.

תעשיית האלקטרוניקה יוצאת נגד חוק חוזי העבודה

מנהלי מפעלים אלקטרוניים גדולים יצאו אתמול בוועדת העבודה והרווחה נגד „חוקר חוזי עבודה". מנכ"ל מוטורולה א. שחמון אמר שהחוק יפר את האיזון הקיים ביחסי העבודה. חוזים אישיים תורמים למוטיבציה לעבודה. התפיסה לפיה יש להעסיק עובד לכל ימי חייו, איננה מקובלת עלינו — אמר א. שחמון.

מנכ"ל תעשיות אלקטרוניקה אורי הר אמר שחוק חוזי עבודה לא יהווה תמריץ לגיוס כספים בבורסה האמריקנית. היקף המכירות של תעשיות האלקטרוניקה עומד על 2 מליארד דולר בשנה. 50 אחוזים מן התפוקה מיועדים ליצוא. 45 אחוזים מן העובדים הם מהנדסים וטכנאים לעומת 5 אחוזים בתעשיות אחרות. כוח האדם בתעשייה האלקטרונית נהנה מתנאי עבודה טובים יותר מאשר ביתר התעשיות. לפי חוזים אישיים, ולכן אין מקום להחיל עליהם את חוק חוזה העבודה. נציג ארגון הקבלנים רפי שטיין אמר שהחוק הנידון בוועדה עלול לגרום למכשלה גדולה. הענף בנוי על עונתיות וכללי הקביעות אינם יכולים לחול עליו. נציג ארגון הקבלנים נחמיה חייציון אמר שפועלי השטחים מהווים שליש מכוח העבודה בענף הבניה. 30 אלף מתוך 80 אלף עובדי ענף הבניה הם בלתי מאורגנים.

יו"ר הוועדה אורה נמיר השיבה שישראל תקבע את חוקיה לפי צרכיה המשקיים וההכרתיים ולא תעסוק אוטומטית את חוקי העבודה האמריקניים.

הוחלט על תוכנית ייעול למספנות; העובדים: מדובר בסחבת נוסח אתא

נציגי עובדים ממפעלים ממשיכים להביע סולידריות בביקורים במספנות ● מרכז הדור הצעיר של מפ"ם קיים ישיבה במספנות ● מזכיר המרכז: למנות כונס נכסים לממשלה

מאת כתבנו הכלכלי ביים ויהודה צור

ועדת השרים לכלכלה קבעה אתמול שכונס הנכסים למספנות ישראל וקבוצה מקצועית, ייעבדו הצעה להמשך הפעלתן של המספנות. הצוות יבדוק גם תוכניות לייעול עבודת המספנות, וקביעת מצבת העובדים בהן. בקבוצה המקצועית ישתתפו בין היתר מפקד חיל הים לשעבר זאב אלמוג, מרדכי ציפורי ששימש כיו"ר מועצת המנהלים של מספנות ישראל, ישראל ליבראבסקי וחיים הובשני.

הוועדה פנתה אל שר האוצר בבקשה שיועמדו כספים להמשך הפעלת המספנות עד סוף החודש הבא. הוועדה תדון — בתוכנית ביצוע כונס הנכסים עד אמצע חודש פברואר.

החלטה זו — נתקבלה בתמיכת השרים יעקבי נחמקין גור שחל לוי כהן ובהתנגדות השרים קורפו פת ארנס. אמנון רובינשטיין נמנע. שר האוצר יצחק מודעי לא הגיע לישיבה בשל מחלה. השרים מודעי קורפו מתכוונים לערער בישיבתה הקרובה של הממשלה על החלטת ועדת השרים לכלכלה.

שר התחבורה חיים קורפו אמר כי ההחלטה למנות כונס נכסים נותנת למספנות סיכוי להשאר בחיים. „ההפעלה על ידי המפרק היתה הנסיון האחרון להציל את המספנות אחרת הן היו מתפרקות מאליהן". הוא קרא לשרים להניח לפרק הזמני לעבוד. השר קורפו אמר למנכ"ל המספנות לשעבר ניר כהן כי הוליך שולל את הקיבה. כהן אמר כי אפשר היה להקים בעבר את המספנות אם היו מבצעים תוכניות פיתוח שהועלו בעבר.

סולידריות

נציגים ממועצות הפועלים בצפון חברי ועדי עובדים במפעלים בקריות מאזור המפרץ, עכו כרמיאל והגליל ביקרו במספנות והביעו את הזדהותם עם מאבקם של פועלי המספנות.

העובדים הביעו חשש שסגירת המספנות הוא צעד ראשון להמשך הסגירה של מפעלים רבים אחרים. נציגי העובדים מקרית הפלדה, ציוד המזה"ת ופרוטרום, מסרו לעובדי המספנות שגם באותם המפעלים קיים חשש רציני לסגירתם נוכח מדיניות הממשלה שמתעלמת מהאבטלה ההולכת וגוברת. מזכיר מ.פ. עכו יהושע כץ קרא לראש הממשלה שמיר עם שובו יתייצב לצד מגמת הפיתוח והצמיחה. תוך הגנה על תעשיית התשתית בארץ.

עובדי המספנות הביעו את שביעות רצונם מתמיכת חבריהם ממפעלים בצפון, ומסרו שהם בטוחים שהסולידריות של עובדים רבים מכל חלקי הארץ, תהווה חלק חשוב בדרך לנצחונם למנוע את סגירת המספנות.

עוד מובטלים

אם תממש הממשלה את איומה לסגור את המספנות, יוביל הדבר לסגירת המגמה להנדסה ימית בטכניון — הבהיר אתמול משה קידר, מ"מ מזכ"ל הסתדרות המהנדסים, בסיור שערך באתר מספנות ישראל.

כונס לממשלה

מרכז הדור הצעיר של מפ"ם התכנס אתמול לישיבת מרכז מיוחדת, שהתקיימה במספנות ישראל בחיפה. את הישיבה פתח נציג העובדים שמואל בירן שהודה למפ"ם ולקבה"א על פועלם ותמיכתם בעובדי המספנה. הוא תבע את התפטרות הממשלה וטען, כי החלטת ועדת השרים לכלכלה היא בחינת ברווז עתונות שלא יחזיק מעמד אפילו זמן קצר.

שוב מתחילים בסחבת נוסח אתא לא יובילו אותנו באף אמר בירן. מזכיר מרכז מפ"ם חנן ארז, תקף את הממשלה הרוצה להבריא את המשק תוך הרס תשתית הייצור ובמחיר של רמיסת האדם העובד וערך העבודה. הממשלה שוחקת את הפועל עד עפר, אמר חנן ארז. הוא הודיע כי מפ"ם בכנסת ובהסתדרות, והקיבוץ הארצי עומדים לימין פועלי המספנות, וילכו אתם כאש וכמים „המאבק במספנות הוא רק התחלה של מאבק נגד האבטלה". ארז קרא למנות כונס נכסים לממשלה ולא לתת לסגור את המספנות. בתום דיון משותף של צעירי מפ"ם ועובדי המספנות קיבל מרכז הדור הצעיר את ההחלטה הבאה: „הדור הצעיר קורא לכלל העובדים בישראל, ולכל מי שמוכן להאבק למען החזון הציוני לצאת למאבק שיביא להתפטרות הממשלה בשל הנורא במחדלים שידעה המדינה, מחדל האבטלה היזומה, סגירת מפעלים, פיטורי עובדים דרך אמצעי התקשורת, ושקילת החזון הציוני במאזניים של רווחיות משקית, תוך פגישה גסה באוצר הטבע היחיד שיש לנו — האדם — נאמר בהודעה.

לא רואים חוף מבטחים באופק

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

עובדי מספנות ישראל קיבלו אתמול ברגשות מעורבים את החלטת ועדת השרים לענייני כלכלה להקמת צוות שיבדוק את מצב המספנה ויגיש את המלצותיו. הצעה שבה תמכו 6 שרים ולה התנגדו 3 ובהם השרים קורפו ומודעי שהודיעו, כי יערערו על החלטה זו.

עובדים רבים במספנה הביעו אתמול חשש כי חרף ההחלטה הקוראת להמשך תיפעול המספנה יפוטרו מאות עובדים. ועד העובדים החליט להמשיך ולהחזיק במספנה. ויחד עם זאת להמשיך בתיקון נושאת הגייסות האמריקנית של הצי השישי ובתיקון האוניה „צים אלכסנדריה".

חבר הוועדה דוד אברהם אמר אמש לכתבנו „אי־אפשר לומר שאנו מרוצים מההחלטה כיוון שהלכה למעשה לא השתנה דבר מאז החלטתה הראשונה של הוועדה, אילו היתה כוונה רצינית להציל את המספנה היה צריך להזרים בראש וראשונה 4.5 מיליוני דולרים לכונס נכסים, כדי שיוכל להמשיך ולתפעל את המספנה. החלטה זו הבאה רק למתן זריקת עידוד מוראלית לעובדים.

יו"ר ועד עובדי המספנה דוד גולדמן כינס אתמול את העובדים מיד לאחר קבלת ההחלטה והודיע, כי בעמדת הוועד לא נשתנה דבר בשלב זה. גם מזכיר מועצת פועלי חיפה, משה ורטמן אמר כי מועצת הפועלים מברכת על ההחלטה אך לדעתו, לא יחול בפועל שינוי. הוא הוסיף ואמר, כי כל עוד לא יחול שינוי מהותי שיבטיח קיום המספנה לא יופסקו פעולות המחאה. דוד אבירהם הביע אתמול את תקוותו, כי לידברסקי, אלמוג וציפורי המקורבים למספנה, יתמכו בהמשך קיומה במתכונתה הנוכחית. „אנחנו תולים בהם תקוות כי ישיטו את המספנה לחוף מבטחים". הוא הוסיף ואמר, כי עד מחר בשעות הצהריים עת ישמע ערעורם של העובדים בבית המשפט המחוזי בירושלים לא יבצעו העובדים כל פעולה. אך הוסיף, כי כל החלטה שתיפול זולת המשך תיפעול המספנה, תביא לסערת רוחות מחודשת.

קוהל נענה להזמנה לבקר בארץ; — הוקמה קרן משותפת למחקר

מאת שליחנו המיוחד בפמליית ראש הממשלה

בון — ישראל וגרמניה הודיעו רשמית על הקמת קרן משותפת למחקר ופיתוח שתעסוק בענייני רפואה, ביולוגיה, טכנולוגיות מים ומחקר של איזורים צחיחים. כך סיכמו אתמול ראשי הממשלות של שתי המדינות בפגישתם שנמשכה בשעתיים ורבע בבון.

ואולם בניגוד לדיווחים הקודמים, תסתכם תרומתה של גרמניה לקרן רק ב־75 מיליון מרק במקום 250 מיליון (כ־100 מיליון דולר). במסיבת עיתונאים משותפת אמר ראש הממשלה שמעון פרס, כי הזמין את מארחו הקנצלר קוהל לבקר בישראל ונענה עקרונית בחיוב, אם־כי טרם נקבע מועד לביקור. גם לביקורו הצפוי של נשיא המדינה חיים הרצוג בגרמניה לא נקבע עדיין מועד.

הוא הוזמן על־ידי נשיא הרפובליקה הפדראלית ריכארד פון־ויצקר, בעת שנועד אתמול לארוחת־בוקר עם ראש הממשלה.

פרס נפגש גם עם שר ההגנה מנפראד ורנר, וקיבל הבטחה משר־הכלכלה מרטין בנגמן לסייע לישראל כדי שהייצוא החקלאי שלה לא יפגע מהצטרפות ספרד לשוק האירופי המשותף.

במהלך פגישת פרס־קוהל, העלה ראש ממשלת ישראל את התנגדותו למכירת נשק גרמני לערב־הסעודית.

פרס יטוס הבוקר מלווה בעיתונאים רבים לברלין המערבית, יסייר בה במשך כל היום בלילה יצא בחזרה לישראל.

בגלל האיסור שחל על טיסות לברלין פרט למטוסים של 4 המעצמות, תהיה הטיסה בחברת „אייר פראנס".

פרס ישא נאום מרכזי במועדון העיתונות של ברלין שבו ידגיש את יחסי גרמניה־ישראל ואת סיכויי השלום במזרח־התיכון.

טייסי המסוק של חה"א הגרמני שהביאו את ראש הממשלה לטקס ההתיחדות בברגן בלזן מחתימים אותו על ספר הטייסת (תצלום: יעקב סער)

הכנסת ערכה חשבון נפש ביום הולדתה

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

ביום הולדתה ה־37, בנוכחות עשרות ח"כים לשעבר ואורחים אחרים, הקדישה אתמול הכנסת את יום דיוניה לעצמה.

את חשבון הנפש פתח היו"ר שלמה הלל, על אף כל הנבואות, הכנסת ממשיכה לתפקד, למרות הקואליציה המאר־דחבה, והאופוזיציה הצאר קטנה. זוהי הוכחה להוסנה של המערכת הפרלמנטרית שלנו. אמר הלל.

ויקטור שם טוב, נציג מפ"ם, טען כי בכל העולם, וגם בישראל, השיטה הפרלמנטרית נתונה במשבר. כיום, אורחים רבים, בעיקר הצעירים, שואלים את עצמם אם המשטר הדמוקרטי הוא אכן השלטון הטוב, היעיל והרצוי. אולם כל הדוגמאות מוכיחות כי אין שיטת ממשל טובה יותר.

ח"כ שבח וייס התלונן כי לאחרונה מתפתחת בכנסת מושג הזולות — ש„דול לי ואשדול לך".

שולמית אלוני (ר"צ) בינתה את ישראל דמוקרטיה טעונת טיפוח, דווקא בתקופה בה הדמוקרטיה מתחזקת בכל העולם בישראל היא נסוגה.

נשיא הקונגרס היהודי העולמי:

השלום במזה"ת עובר גם דרך מוסקבה

מאת אתי רזנאל, כתבת „על המשמר"

נשיא הקונגרס היהודי העולמי אדגר ברונפמן, אומר כי הליכי שלום במזרח התיכון שלא יקבלו את בריה"מ, לא יחזיקו מעמד. „השלום עובר גם דרך מוסקבה. לא רק דרך וושינגטון", אמר אתמול ברונפמן בנאום הפתיחה של מושב הקונגרס היהודי העולמי בירושלים.

ברונפמן ציין, כי עקב ההידברות האחרונה בין הבית הלבן לקרמלין, יש בסיס טוב לתקווה, שהמו"מ על הגבלת הנשק הגרעיני יעסוק בבוא העת בנושא השלום בין ישראל לשכנותיה. וכי בריה"מ לא תוכל להשתתף בתהליך השלום אם לא יהיו לה יחסים דיפלומטיים עם ישראל.

לדעתו, היחסים בין שתי המדינות אכן יתחדשו בעתיד הלא רחוק.

אשר ליהודי בריה"מ, מסר ברונפמן אבי"ש כי ההנהלה המצומצמת של הקונגרס התכנסה והחליטה להדהות כל קשר בין השיחות על הגבלת הנשק הגרעיני לבעיית יהודי ברית־המועצות. „אין האחד תלוי בשני", אמר, „ואין ההחלטה מפחיתה מדאגתנו ליהודי בריה"מ".

ספדוליני: להאבק בטרור

שר ההגנה של איטליה, ג'יובאני ספדוליני, אורח הכבוד בקונגרס היהודי העולמי המתכנס בירושלים, קרא לכל שוחרי החירות באירופה להתאחד במלחמה בטרור למען השלום. „אנחנו באיטליה", אמר, „הצלחנו להכניע את הטרור נוסח הבריגדות האדומות, ועתה יש צורך להיאבק בטרור הבינלאומי שמטרתו לבלום את תהליך השלום במזרח התיכון.

ספדוליני ציין, כי הוא בטוח, שהמשא ומתן בין שתי המעצמות הגדולות יניב פירות. לא רק בצמצום מחסני הנשק הגרעיני, אלא גם בניטרול מוקדי הטרור

תגלית נדירה: בית כנסת מהמאה ה־4 בדר' איטליה

רג'ו. קלאבריה. – שרידי בית־כנסת מהמאה ה־4 לספירה נחשפו בחפירות שנערכו בבובה. כ־50 ק"מ מרג'ו שבחבל קלאבריה, בדרום־איטליה – מסר אמש השר האיטלקי לנכסי תרבות.

בית־הכנסת נמצא באתר עירוני רומי שהתפתח מהמאה ה־2 עד המאה ה־5. על חורבות עיר יוונית. נאמר בהודעה של המיניסטריון. מדובר במכלול של מבנים שבהם שני אולמות מרובעים. ומצידיהם שלושה חדרים מלבניים. ומבחוץ מעין רחבה מוגבהת.

מנורה בעלת שבעה קנים. מפוסלת על הקיר של אחד האולמות המרובעים. וכן סמלים אחרים מאפשרים לזהות ללא צל של ספק את המבנים הללו. כשייכים לבית־כנסת.

חוגים ארכיאולוגיים אמרו כי מדובר בתגלית יוצאת מן הכלל. הן בשל עתיקותו של בית כנסת זה והן בשל נדירותם של שרידי בתי־כנסת באיטליה". (ע"צ)

שורה של מוצרי תעשיה חויבו ברשיונות־יבוא

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

שר התעשיה והמסחר אריאל שרון חתם על תיקון לצו יבוא חופשי המרחיב במספר מצומצם של מקרים, את רשימת המוצרים החייבים ברישיונות יבוא, במגמה למנוע יבוא של מוצרים זולים ומאיכות ירודה הפוגעים ללא צורך בתעשיה הישראלית.

על פי התיקון לצו תחול חובת הרישוי על יבוא של גרגירי מספוא, נייר נטול עץ ונייר לכתיבה ולהדפסה. תחליפי חמאת קקאו, סוכין, ציפה וסולת של תעשיית הסוכר. רמנט, לוחות מחמרר, מוצרים פלסטיים מורפסים, לוחיות לתיכות ברום, תכשירים לטיפול בעדשיות מגע, מזרנים מפוליאתילין, גלגלים, דיסקיות לחיתוך והשחזה, ומיכלי לחץ.

הרחבת רשימת המוצרים החייבים ברישוי נתקבלה במסגרת פעולות הקשורות במדיניות היבוא של המשרד. בין השאר ראה הרחבת הרשימה במסגרת מדיניות המשרד לעודד הסכמי חליפין של יבוא מוצרים תמורת יצוא מישראל. שר התעשיה והמסחר אמר אתמול כי מדיניות משרדו להתיר יבוא חופשי לישראל תמשך גם בעתיד.

● שחקן התיאטרון שרגא הרפז נעצר אתמול לחמישה ימים בבית־משפט השלום בכפר־סבא, משום שהפר את צו בית־המשפט שאסר עליו להיכנס לתחומי הוד־השרון. בהוד־השרון מתגוררת גרושתו של הרפז, והשחקן הטיל עליה ועל בנותיהם אימה.

זמיר: התקשורת עברה על ה"סוביודיצה"

המשטרה תחקור הפרסומים וההדלפות בפרשת יערי

מאת בצלאל עמיקם, כתב "על המשמר" עתי"ם

היועץ המשפטי לממשלה פרופ' יצחק זמיר מתרעם על הפרסומים הרחבים בעתונות בפרשת חוה יערי העומדים, לדעתו, בסתירה לאיסור ה"סוביודיצה". במכתב זועם למפכ"ל המשטרה רב ניצב דוד קראוס קובע זמיר: בפרשת חוה יערי פורסמו לאחרונה בתקשורת דברים שלכאורה יש בהם משום עבירה על האיסור הפרסומים שהם סובודיצה.. במיוחד בקשר להוראות ושחזורים על ידי שתי העצורות במרשה זאת וכן בקשר למעורבות במרשת מעילה על ידי אחת מהן.

זמיר דורש לברוק תחילה כיצד הגיעו אל כלי התקשורת ידיעות על פרטי תקרית הפרשה שלא נמסרו במסגרת ישיבה פומבית של בית המשפט "לאחר מכן, לאור תוצאות הבדיקה, אחליט על הצעדים הראויים בקשר לפרסומים האמורים" — הוא כותב.

פרופ' זמיר מזכיר במכתבו, כי סעיף 71 לחוק בתי המשפט קובע, כי לא יפרסם אדם על עניין התלוי ועומד בבית המשפט, אם יש בפרסום כדי להשפיע על מהלך המשפט או תוצאותיו. איסור זה חל משעה שהוגשה באותו עניין בקשה למתן צו מעצר.

מפכ"ל המשטרה הורה לערוך את הבדיקה לפי הנחיות היועץ המשפטי לממשלה. בהודעה על המשטרה נמסר עוד, כי נערכה כבר בשיקה קודמת שהעלתה כי חלק מן הפרסומים לא היו מדוייקים, ופרסומים אחרים במקורם בבית המשפט או בגורמים שמחוץ למשטרה.

הוקרה ל־2 טייסים שהצילו חבריהם שמסוקם נפל לכנרת

מאת אבי בניהו, ואלכם פישמן, כתבי "על המשמר"

מפקד חיל־האוויר האלוף עמוס לפידות העניק לפני כחודשיים תעודות לציון לשבח לשני טייסי מסוקי קוברה על שגילו תושיה וקור־רוח בעת חילוץ חבריהם שנפגעו בתאונת־אימונים. לפני כ־3 חודשים בעת טיסת אימונים של שני מסוקי תקיפה מסוג קוברה. בחלק הצפוני של הכנרת. פגע אחד מהמסוקים במים באיזור הטבחה (שפך הירדן אל הכנרת).

מסוק שני באותו מבנה שהבחין באירוע דיווח. מיידית ליחידת הבקרה. והנחיות את המסוק בקרבת מקום. אחד הטייסים נשאר לשמור על המסוק והשני מיהר אל המסוק הפגוע. הוא גילה את המסוק שוכב על צידו ובתוכו שוכבים שני הטייסים שחצי גופם העליון מתחת לפני המים והחלק התחתון כלפי מעלה. הטייס חילץ מיד את אחד הטייסים שהיה חסר נשימה מהמסוק. ומיהר לבצע לו הנשמת מפה לפה. בהמשך טיפל גם בטייס השני.

בתוך זמן קצר הוחשו למקום מסוקים נוספים ובוצעה חנרה על־מנת להקל את מלאכת החילוץ המורכבת. שני טייסי הקוברה היו לכודים בתוך בוץ טובעני דבר שהקשה מאד על מלאכת החילוץ. חיילים שהגיעו למקום ניסו לחפור במשך זמן רב על־מנת לחלץ את השניים. במשך כל אותה עת הוחזקו ראשיהם של שני הטייסים הפגועים מעל פני המים כדי שלא יטבעו. הסיפור כולו הותר לפרסום רק אמש.

רופאי המחלקה שאליה הגיעו הטייסים הפגועים מסרו. כי אלולא פעולות ההחייאה תרגילות. היו מקפחים שני הטייסים את חייהם.

ראשי הערים נצרת ונצרת עלית הופגשו בעל כרחם ע"י השר לוי

מאת מירה יערי, כתבת "על המשמר"

מיני הסטוריה התרחשה אתמול בנצרת. שני ראשי ערים של נצרת ונצרת עילית. מנחם אריאב וח"כ תופיק זיאד נמצאו לראשונה ושלא ביוזמתם. זה בחברת זה בארוע פרודוקטיבי — הנחת אבן הפינה לשכונת הוורדים בנצרת.

ראש עיריית נצרת ח"כ תופיק זיאד, סגניו ונכבדי העיר, המתינו לסגן רה"מ ושר השיכון דוד לוי, שיסיים את ביקורו בנצרת עלית ויבוא לביקור ראשון בנצרת להנחת אבן פינה לשכונה החדשה.

תופיק זיאד אמר בעודו ממתין לשר לוי "למה אני צריך להזמין את מנחם אריאב? יש אצלו חגיגה היום וגם אני לא הוזמנתי לשם. גם הממונה על המחוז מטעם מש. הפנים ישראל קניג לא יבוא. הוא הרי צריך להתנגד לכל דבר טוב". ומן העבר השני אמר אריאב:

"אני לא ארד לנצרת. אף אחד לא הזמין אותי". הממונה על מחוז הצפון במשרד השיכון, ששון שילה אומר: "אם לא תרד נוריד אותך על אלונקה." אריאב לא נבהל: "אף אחד לא יצליח להרים את ה־100 קילו שלי באלונקה". בשעות הצהריים באיחור של כמעט שעה מגיע השר לוי מנצרת עלית לשטח הטקס בנצרת. קניג איננו. אריאב מופיע, בחברת ששון שילה ועוזר השר לוי שעיה סגל ההולכים משני צידיו... על כל צרה. על דרכי נסיגה בגבעת טרשים. ניצבות מצלמות הטלוויזיה. והקהל שנאסף.

דוברת המשרד עליזה גורן, מזכירה לכתבים שהשר שלה "עשה הסטוריה". הוא הפגיש את ראשי הערים השכנות תוך שינוי בלתי צפוי בתוכנית ביקורו. זימן אותם יחד להנחת אבן פינה, בנצרת עלית.

מתוך קופסת נחושת מוציאים מגילת קלף שתיטמן באבן הפנה. השר לוי חותם ואומר: "זו חתימה שיש לה כיסוי מזל טוב חברה". אחריו חותם ח"כ תופיק זיאד. ששון שילה מעביר המגילה לאריאב ואומר: "תחזיק רגע, רק תחזיק". אריאב אנוס להחזיק. שילה שולף עט ומבקש מאריאב לחתום על המגילה. "פרצו פה תחומים", אומר אריאב וחותם: "נכון שלא היתה התראה מוקדמת על השינוי. אבל אם כך מתבצעים העניינים במחוז הצפון, כשאין התראה או אני מעדיף השיטה הספונטנית", אמר השר לוי בקורת רוח גלויה.

פעילי עבודה בהסתדרות הקימו "פורום אופוזיציוני"

יפעל נגד סעיפים אנטי סוציאליים בתקציב

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

אם תקציב המדינה לא ישונה באורח דראסטי לא תהיה יותר הצדקה להמשך השתתפות מפלגת העבודה בממשלת האחדות הלאומית ואנו נפעל בתוך המפלגה. להביא לפירוק הממשלה — אמרו אתמול ראשי הפורום ההסתדרותי במפלגת העבודה במסיבת עיתונאים בבית סוקולוב בתל־אביב.

גדעון בן־ישראל, חבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות. ומראשי הפורום (חוג מפלגתי חדש) אמר כי משמעות תקציב המדינה שהתקבל בקריאה ראשונה הינו החמרת האבטלה והיעדר תוכנית צמיחה. המשך שחיקת השכר, המשך התנוונות עיירות־הפיתוח, התמוטטות קופת־חולים וכן פגיעות קשות בגימלאים. לדבריו, סותרות מגמות אלו בתקציב המדינה את מצע מפלגת העבודה. הוא וחבריו לפורום החדש המאגד בתוכו שליחי מפלגת העבודה. בהסתדרות, באיגודים המקצועיים, במועצות הפועלים, בוועדי עובדים ארציים, בהסתדרות הגימלאים, מתכוונים להיות שדולה פנים־מפלגתית לשינוי מגמות אנטי־חברתיות ואנטי־סוציאליסטיות אלו.

חיים ליכטנברג אמר, כי חברי מפלגת העבודה בכנסת ובממשלה עסוקים מאד בהבראת המשק ובקידום השלום אבל הם שוכחים בדרך את הפועלים והשכירים. לדבריו, המצב בשטח הולך ומחמיר, והוא עלול לקבל תפנית מסוכנת ביותר, של התפרצויות שיהיה קשה להתגבר עליהן.

אמירה אנדרוואני אמרה, כי בתקציב החדש אין שום תוכנית. היא ציינה, כי כולם מדברים על סגירת אתא אך ישנם עוד עשרות מפעלים שנסגרים בעיקר בערי הפיתוח שמה שישנו הקיבוץ הגדול ביותר של מובטלים. לדבריה, פירוש התקציב שהוצע הוא מוות לעיירות הפיתוח.

אפרים ליפשיץ התייחס בדבריו בעיקר לפגיעה התמורה בגימלאים. דוד זכות אמר, כי המצב החברתי שיווצר בעקבות התקציב יזקף לחובת מפלגת העבודה.

הצעה להגדיל הייצוג לנשים במוסדות התק"ם

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

המושב השני של ועידת התק"ם הראשונה יתכנס מחר בקיבוץ נצר־סירני. לוועידה זו יובאו שורה של הצעות שישלימו למעשה את איחוד התק"ם (הקיבוץ המאוחד ואיחוד הקיבוצים והקבוצות לשעבר).

הצעות החחלטה שהוגשו לציירים מדברות על בחירת חברים לתפקידים מרכזיים ולמוסדות שלא על־פי השתייכות תנועתית בעבר.

את מושב ב' של הוועידה יפתחו מזכירי התק"ם, אהרון ידלין ושעיהו פרי (שושיק) שימסרו דין־וחשבון על מצבה של התנועה בתחום החברתי־כלכלי והפוליטי.

בו תדון ותחליט ועידה זו על נוהל בחירתם של המוסדות הנבחרים של התנועה. על מהות התפקידים המרכזיים ודרכי בחירתם. על המוסדות הפוליטיים ועל דרך בחירתם של נציגי תק"ם לממשלה. לכנסת. לוועדה המרכזת והנהלת הציונות.

ועדת ההצעות של התק"ם מציעה. כי בכל משלחת חיצונית של התק"ם יקבע שיעור של 25 אחוזים עבור חברות, כנ"ל לגבי מזכירות, מרכז ומועצת התק"ם. הצעה נגדית של קיבוץ יזרעאל דורשת 5 אחוזים ייצוג לנשים.

המושב השני של הוועידה יחליט גם על משך כהונתו של מעיל התנועה במוסדות־חוץ על־פי כללי הרוטאציה.

אנשים ואירועים

המועצה היהודית־ערבית לחינוך לשלום - מכריזה על מענקים לפעילי חינוך

המועצה היהודית־ערבית לחינוך לשלום, הכריזה על שני מענקים שיוענקו בשנת 1986 לפעילי חינוך, אחד יהודי ואחד ערבי. המענקים הנושאים את שמם של "אוולין ונורמן רוטפילד" מאוסטרליה, הם בסכום השווה ל־2,500$ כל אחד ויחולקו בסוף כל שנת לימודים לפעילים במערכות החינוך הפורמלי או הבלתי־פורמלי, שהצטיינו בשנה שלפני חלוקתם בעבודה חינוכית ברוח עקרונות השלום, ערכי הדמוקרטיה וההבנה ההדדית בין יהודים וערבים.

המועצה היהודית־ערבית לחינוך לשלום פועלת במסגרת "המרכז לשלום" בתל־אביב. מאוגדים בה יותר מ־1,500 מחנכים יהודים וערבים והיא עוסקת בהכשרת מורים. מחנכים ומדריכי תנועות נוער לפעול לשלום בין העמים. ושעה

בכנס הנאמנים של המרכז הבי"ל לשלום. שבחסותו ניתנים מענקי החינוך לשלום. מימין: ד"ר סמי מרעי. אוולין רוטפילד, השופט בדימוס חיים כהן, וחיים צדוק

ערב זכרון לאהרון כהן במלאת 5 שנים למותו

כרב־שיח לציון מלאות 5 שנים למותו של אהרון כהן שהתקיים אתמול בגבעת־חביבה בהשתתפות קהל רב ממוקירי זכרו. אמר שמחה פלפן, חברו לדרך, שוהו מחדל תנועתי ולאומי שלא יצא ספר על אהרון כהן, על יוזמותיו ומאבקיו על סלילת דרך בינינו לבין העם הפלסטיני.

פלפן סיפר כי אהרון כהן האמין, כי היחסים בין ישראל לבין הפלסטינים יקבעו את גורלה ומהותה של מדינת־ישראל.

פלפן שהעלה קווים לדמותו של כהן אמר עוד ראיתי באהרונצ'יק מנהיג והלכתי בעקבותיו למרות שהיו בינינו חילוקי־דעות.

קאסם זואר

כת ה"מוניס" נגד סינדיקט הטרור

"על אף העובדה שקבוצות הטרור נושאות אופי שונה ומודרכות על־ידי מדינות השונות בתרבותן, לשונן והאינטרסים שלהן, יש להן מכנה־משותף אחד והוא סלידתן מערכי המערב המונחים על־ידי ארצות־הברית...

ככל שתופעת הטרור בעולם עולה ומתפתחת, מסתבר יותר ויותר, כי הנהגית העיקרית מכך הינה בריה"מ שהאינטרסים שלה מוקדמים על־ידי המדינות הראדיקליות", כך סבורים ראשי גוף המכונה "המועצה לביטחון בינלאומי".

כתבנו מציין, כי גופים העוסקים בנושא ביטחון ומחקר בישראל ממעטים בערכה של "המועצה לביטחון בינלאומי", בשל סברה, כי מאחורי גוף זה ניצבת למעשה כת ה"מוניס". המועצה לביטחון בינלאומי. נוהגת לקיים ברחבי העולם כנסים בנושאים בינלאומיים וביטחוניים. אבי בניהו

יומי אושיאי, במרכז, אחת מארבע הניצולות מהתרסקות הג'מבו היפאני באוגוסט בשנה שעברה. חונכת מטוס של חברת התעופה בעלותה בכבש המטוס. (תצלום: אי.פי)

תעתועי רוטציה

שלום או "ליכוד"

מאת גדי יציב

לא תהיה שום תזוזה חיובית בתהליך השלום כל עוד הליכוד בממשלה. כך רוטציה, לא־רוטציה — לא זו הבעיה. הליכוד בממשלה — זה המחסום, לפני הרוטציה, ולא כל שכן אחריה. כדי לנמק טענה זו צריך פשוט לבחון מה דרוש כיום לתהליך השלום, כדי שיפרוש כנפיים ויחזור להמריא.

מעבר לכל מחסומי הרגש, שיקולי הכבוד ופצעות החדות, שתהליך השלום בינינו לבין מצרים נתקל ונחבט בהם שוב ושוב — יש לכל אחד מהצדדים תנאים הכרחיים שבלעדיהם מוטל צל גדול מאוד על עתיד היחסים בין שתי המדינות. לשלום שבו אנחנו מעוניינים דרושה נורמליזציה: לשלום שהם מעוניינים בו דרושה פתיחות התהליך בכיוון זה.

מנקודת־ראותה של ישראל, כדי שיהיה כפוי לשלום, צריך שתהיה נורמליזציה ביחסים. מבחינה זו אין כמעט הבדל בין המפלגות השונות. שלום לגבינו פירושו גבולות גלוים ומתרחבת של יחסי מסחר, יחסי תנועה ותיירות וכיוצא באלה. לשלום יש עיין איכות. והנורמליזציה תעשה אותו פופולארי ברעת־הקהל. הנורמליזציה תפריך את האינטרס האישי בשלום, ואת הרצון הטוב כלפי השלום בקרב שכבות רחבות של הציבור בשני העמים. מבחינה זו ניתן לומר, כי הנורמליזציה היא גבול הבטחון שלנו. והבטחון היא מילת־המפתח העיקרית בתאור תחושותיו ועמדותיו של הישראלי הממוצע ביום הזה, כלפי כל פתרון אפשרי לסכסוך. כל זמן שמנהיגי מצרים לא יבינו כי תרומתם העיקרית לשלום צריכה להיות הנורמליזציה, וכל עוד שלא יהיו מסוגלים לספק את הסחורה הזאת — לא יתחמם השלום במידה המשמעותית, והוא תמיד יהיה מועד לקמילה ולבלון.

מצרים, לעומת זה, צריכה שהשלום יהיה שלום כולל, שיקרעו לו אופקים גם מעבר למערכת היחסים הדו־צדדית ביניהם לבינינו. פלא ומוזר עד כמה לא התייחסו אצלנו ברצינות לקביעתו של הנשיא סאדאת, מאז בואו אלינו ועד שנרצח, כי "לא יהיה שלום ישראלי־מצרי בלבד". מצרים היא ארץ ערבית, והיא צריכה בתהליך השלום על מנת שיתרחב אל כל ארצות־ערב. רק לפרק זמן קצר מאוד מסוגלת מצרים לקיים שלום דו־צדדי, וגם במשך זמן זה עליה להפגין דבקות ב"שלום הכולל". אם יסתבר כי השלום איננו כולל, וגם אין שום סיכוי שיהיה כולל בעתיד — עשוי השלום הזה להתפורר כליל. אמור מכאן, שעד שמנהיגי ישראל לא יצליחו לפרוץ מזרחה עם בשורה אמיתית של, לפחות, תחילתו של התהליך — לא יעזרו לנו שום גינוני־חן כלפי מצרים. אפילו לא אלו של עזר וייצמן.

מעגל קסמים

סיכומו של דבר: בלעדי חידוש נמרץ של תהליך השלום כלפי מזרח לא תהיה נכונות מצרית לקיום נורמליזציה, ובלעדי נורמליזציה יוסר חינו של השלום ויסור טעמו בקרב הציבור הישראלי. ובלעדי אמונו ותמיכתו של הציבור הישראלי, לא ניתן יהיה לחדש את תהליך השלום כלפי מזרח — וכך אנחנו שבויים במעגל קסמים מסוכן מאד, שכל אחת מחוליותיו מזינה את השנייה.

מעגל הקסמים המסוכן הזה אינו ניתן לניתוק כל עוד קיים הסדר הרוטציה. הרוטציה היא החוט המחבר והמקשר בין כל חוליותיו. אני לא מדבר כאן על הרוטציה רק כהסדר זמני למצב פרלמנטרי נתון. הבעיה איננה כלל וכלל המצב הפרלמנטרי הנתון, אלא המצב הקיים ברעת הקהל והתגובה השגויה לכך מפלגת העבודה.

יחסי הכוחות בכנסת הם רק אינדיקציה, נאמנה ומדויקת למדי, של יחסי הכוחות ברעת הקהל. והבעיה העיקרית קשורה לדרך שבה נענתה מפלגת העבודה לקשיים שמתעוררים כתוצאה על־ידי יחסי כוחות אלה. המערך והליכוד הן המפלגות הגדולות והקובעות של שני הגושים הגדולים, שהם שוויכוח פחות או יותר. במצב הדברים הנוכחי אין גורם שיוכל לערער שיווין כוחות זה, למשל, אילו הבחירות בין שני הגושים הפוליטיים היה נשמר, עם שינויים מזעריים לכאן או לכאן. התגובה למצב דברים זה, בציבור ולא רק בכנסת, בחרה מפלגת העבודה באסטרטגיה של שיתוף־פעולה עם הליכוד. הרוטציה היא רק אחת הווריאציות האפשריות על הנושא: "שיתוף־הפעולה בין שני הגושים הפוליטיים". עקרון שיתוף־הפעולה, ולא רק הווריאציה הנוכחית שלו, הוא הפסול.

שיתוף־פעולה פסול

עקרון זה פסול. בין השאר, משום שקו־הניגוד העיקרי בין שני הגושים הללו הוא כידוע העמדה כלפי חלוקת הארץ והנכונות לקבל את הדרך של "שטחים תמורת שלום". הנכונות לקבל פתרון המבוסס על חלוקת הארץ, או על "פשרה טריטוריאלית". היא הדרך היחידה לחלץ אותנו ממעגל הקסמים של מלחמות חוזרות ונשנות. נכונות זו היא התנאי העיקרי וההכרחי לחידוש תהליך השלום ולפתיחות דיאלוג בעל משמעות. במילים אחרות, בלי נכונות של המערך לפעול על־פי דרכו, ובניגוד לדעת הליכוד, אין חידוש תהליך השלום, ובלי פירוק הסדר הרוטציה, או כל דרך אחרת של שיתוף־פעולה בין הגושים, אין המערך יכול לפעול על פי דרכו.

זו האמת היסודית, הפשוטה, המכרעת — שממנה מנסה מפלגת העבודה להתחמק כבר מזה שנתיים. ההתחמקות לא תעזור לה. ההנחה כאילו אפשר לקדם את השלום יחד עם הליכוד היא אשליה חסרת־שחר. האמת תטפח בפני כולנו, וגם בפני מפלגת העבודה. בשלב זה או בשלב אחר — וככל שיהיה השלב מאוחר יותר, כך תצא מפלגת העבודה מהסדר הרוטציה חבולה יותר, מוכה יותר, ופופולרית פחות.

מה אפשר איפוא לעשות במצב דברים זה, כשמצד אחד העם חצוי בדעתו, אבל מצד אחר אך ורק פעילות על־פי דעת החצי שלנו עשויה לחולל את תהליך השלום? ניתן לפעול על־פי דרכנו גם כשבסיס התמיכה הציבורית צר מאוד. פעילות על יסוד הנחה אסטרטגית זו תהיה קשה מאוד: יהיו מארבים פרלמנטריים רבים מאוד ומביכים מאוד בכנסת, ותהיינה הפגנות־רחוב קולניות ואלימות מאוד. אף־על־פי־כן — זוהי דרך אפשרית, ולא יהיה ממנה מנוס. כדי ללכת בדרך זו, צריך אומץ־לב ואמונה אדירה, ובעיקר צריך מנהיגות נחושת־החלטה שיודעת להגיד "כן" לדרכה־שלה כפי שהיא יודעת להגיד "לאו" לדרכי יריבותיה. אין היום מנהיגות כזאת — ואם יכשל תהליך השלום, הוא יכשל בגלל היעדרה. אילו היינו עולים על דרך זו היינו נוכחים לדעת, כי בסופו של דבר היא גם נושאת פירות אלקטוראליים: תהליך שלום שאין עליו קונסנסוס לאומי — בניגוד גמור למלחמה שאין עליה קונסנסוס לאומי — צובר מטבע בריאתו יותר ויותר אהדה ותמיכה בקרב העם, בכל שהוא מתמשך ונע קדימה.

אמנות טוחני המים

הליכוד לא יניח ליונת השלום לנקר לו את הסכם הרוטציה ■ המתחרטים ייאלצו לחפש דרכים אחרות כדי למנוע את מימוש ההסכם

גם אם ייזום חוסיין מהלך מדיני של ממש – זה לא "ישבור" את שמיר (צילום: יצחק הררי)

מאת דורית גפן

מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר, התולש כל יום דף בלוח השנה כדי להגיע סוף־סוף לרוטציה, יכול היה השבוע לומר בשכנוע עצמי. כי בעיית השלום אינה קיימת בין המערך לליכוד. אלא נובעת מעמדת המדינות והמנהיגים הערבים. בין הליכוד למערך אין חילוקי־דעות. אלה גם אלה רוצים בשלום — הבהיר שמיר.

דיוק אין כאן כמובן, שהרי אין עמדות שתי המפלגות דומות, או אפילו קרובות, בנושא המדיני, קרי תהליך השלום. אך שמיר יוכל לומר דברים אלה נוכח הגיבור הכמעט סתום של התהליך המדיני — כאשר חוסיין קשור עדיין בטבורו לאש"ף ואינו מצליח להינתק ממנו כדי להתחיל לפחות במהלך מדיני. גם הנשיא מובארק, הנתון בבעיות פנימיות קשות, מאפשר בסופו של דבר לשמיר להציג את הליכוד כשוחר שלום.

השאלה ההמלטית "כן או לא רוטציה" אינה יורדת מסדר היום, והיא תשאר אקטואלית עד שהממשלה הזו תתפרק או עד לסיום הקדנציה של פרס וכניסתו לתפקיד של שמיר כראש הממשלה.

מפקפקי הרוטציה הערניכו, כי זו לא תוגשם על רקע של משבר פוליטי, שיהיה קשור במהלכים מדיניים של משא ומתן לשלום. הדבר לא קרה בנושא טאבה. נראתה האותם אנשים בגורם אפשרי לפירוק הממשלה. וספק אם הוא יקרה בכלל בהלך מדיני הקשור עם המלך חוסיין.

המאמצים שעושה ראש הממשלה לפרוץ את חומת ההתלבטות של המלך חוסיין, והנכונות הבלתי נלאית שלו לערב גורמים בינלאומיים וראה פגישותיו ושיחותיו בעת מסעו באירופה, עם מנהיגים הידועים כמקורבים למלך הירדני ולהביא לתפנית כלשהי — ראויים בוודאי להערכה. אך אין בהם די. השיקולים הפועלים אצל חוסיין, כמו גם אצל הנשיא מובארק, אינם תלויים ברצונו ובמאמציו של פרס. העובדה שבעיני מנהיגים ערבים אלה ידועים לתכונות המצב הפוליטית בישראל ולבחירות זאת אינם נותנים קצה של חוט לראש הממשלה, רק מחזקת את הרושם כי כל אחד מהם עסוק ראשו ברובו בבעיות הפנימיות שלו.

אחת הגירסאות שנפוצו בשעתו היתה, כי עתיד הרוטציה תלוי למעשה בחוסיין. אם ייכנס המלך למהלך מדיני של ממש, נאמר, תתפרק הממשלה, והליכוד יהיה בחוץ. השערה זו התבססה בעיקר על משאלת־לב. היא הולכת ונעשית פחות ופחות סבירה, בכל שהזמן ניקף. שכן גם אם חוסיין יתגבר על התלבטויותיו ויחליט להיכנס למשא ומתן מדיני, אין כל בטחון שהליכוד יסיק מיד מסקנות ויפרוש מן הממשלה. הנסיון של טאבה מלמד, כי הליכוד מצליח לגמרי לא רע בסחבת. וגם כאשר הוא לבסוף נכנע כביכול, הוא עושה זאת תוך כדי הערמת מכשולים גבוהים.

נושא הנשיא וכחז עם ירדן, כעקרון, מקובה עד הליכוד יאפשר הסכמו על ראשיו. כי ימצאו הדרכים להחזותו כבד האפשר ואם תבוא יוזמה של ממש מצד חוסיין, ואם יבאשר יתחיל תהליך כזה, יתברר כך ששוסידבר לא ייצא ממנו. הדיכוי שך טאבה היא אחרונה. אך ישנה רוגמה הרבה יותר מוחשית לכשרון טהינתקהים של הליכוד. והיא המשא ומתן הארוך והסר התוצאות על האוטונומיה.

כאשר שואלים את ראש הממשלה בהזדמנויות שונות על הרוטציה, הוא מדגיש את הנושאים המדיניים שנראים בעיניו חשובים. וכראשם קידום תהליך השלום, בסיבה להמשך קיומה של הממשלה או להחלופין לפירוקה.

הליכוד אינו מתכוון להקל על מפלגת העבודה בנושא הרוטציה. כפק אם יהיה נושא מדיני כלשהו, אשר ידחוף את הליכוד אל מחוץ לממשלה. יצחק שמיר וחבריו אינם מנחם בגין, אשר הוציא את גח"ל מממשלת הליכוד באוגוסט 70', לאחר שהממשלה קבלה את יוזמת רוג'רס. שעיקרה המעשי היה הפסקת האש בגזרה המצרית־ישראלית. השיקולים של שמיר וחבריו הם להחזיק בשלטון, ולא פחות מכך להכין לעצמם בסיס נוח לקראת הבחירות הבאות.

נראה איפוא. כי אלה במפלגת העבודה המתחרטים היום על הסכם הרוטציה ומבקשים למנוע אותו. חייבים לחפש דרך אחרת. לא בכיוון המדיני־פוליטי. ואת גם מיתום שיונת השלום המדינית מקפצת על העץ. ואיננה נוחתת עדיין על כף ידם של ראשי "העבודה". וגם מיתום שהליכוד לא יתן לציפור כזו לנקר לו את הסכם הרוטציה.

מומנטום דו־תכליתי...

הממשל מגביר את מאמציו הדיפלומטיים לחידוש תהליך השלום במזרח־התיכון תוך הערכה, כי לפרס יהיו סיכויים טובים יותר להישאר ראש ממשלה, אם האפשרות לשלום עם ירדן תיראה ממשית

מאת זאב בליצר, וושינגטון

ממשל רייגן רואה שוב בעניין דחוף את המאמצים להניע מחדש את תהליך השלום בין ישראל לבין מדינות ערב, שנדחתה תצרה. הנשיא רונאלד רייגן ושר החוץ ג'ורג' שולץ הסכימו, כי על ארה"ב להגביר בשבועות ובחודשים הקרובים במידת רבה את מאמציה. על־אף הסכנות הברוכות בכשלון, הם אמרו באורח פרטי, שזו בדיוק כוונתם.

עוזר שר־החוץ לענייני המזרח־התיכון ודרום־אסיה, ריצ'ארד מרפי, שזה־עתה סיים באירופה מסע דילוגים בין ראש־הממשלה שמעון פרס ובין מלך ירדן חוסיין, ירה בכך אך את "יריית הפתיחה" במערכה הדיפלומאטית הזאת. "בזמן הקרוב תהיה פעילות דיפלומאטית רבה", אמר מקור אמריקני; "זו רק התחלה".

מרפי הוא עדיין איש־המפתח במאמץ זה. אך יש להניח, כי אישיות בדרג בכיר יותר — אולי שולץ עצמו — ימלא בעתיד הקרוב ביותר תפקיד ישיר, בפרט אם יעלה בידי עוזר שר־החוץ לצמצם בשבועות הקרובים את חילוקי הדעות הגוהליים.

פקידי ממשל מסויימים מציעים, כי רייגן ימנה שליח מיוחד למזרח התיכון אך ידוע כי שולץ מתנגד להצעה הזאת. אם יופיע מעט אור בקצה המינהרה הדיפלומאטית, הוא נכון בעליל לעשות את המלאכה הזאת אישית, אך תחילה הוא רוצה בערובות נוספות להצלחה.

הזמן אוזל

לדברי פקידים אמריקנים מוסמכים, מודעים רייגן ושולץ עד־מאוד לכך, שהזמן אוזל לקראת הרוטציה, הצפויה בחודש אוקטובר, בין פרס לבין שר־החוץ יצחק שמיר. האמריקנים רוצים, שלפני שינוי זה כבר יהיה תהליך מו"מ, מסוג זה או אחר, בעיצומו.

ההערכה בארה"ב היא, שלפרס יהיו כבירור סיכויים טובים יותר להישאר ראש ממשלה, אם סיכויים גדולים יותר לשלום, כמרט עם ירדן, ייראו בישראל כממשיים. מחוץ חשש ממשבר ממשלתי ומאפשרות של בחירות מוקדמות בישראל, רוצים פקידי הממשל, כי ידו של פרס — ולא של שמיר — תהיה על העליונה.

בוושינגטון קיימת פסימיות רבה לגבי סיכויי תהליך השלום כולו, למקרה שהליכוד יחזור לשלטון. פקידים אמריקניים, אינם מסתירים את רצונם לעשות כל שביכולתם שהדבר הזה לא יתרחש.

הממשל התרשם עד מאוד מטיפולו של פרס בוויכוח על טאבה עם שותפיו מהליכוד בקואליציה. הפקידים האמריקנים לוחצים לגילוי סימנים לשיפור היחסים בין ישראל לבין מצרים בחודשים הקרובים, שוב כתחמושת נוספת למערכה הפוליטית של פרס.

וושינגטון מעודדת את נשיא מצרים חוסני מובארק להיפגש עם פרס בזמן הקרוב. זה יתרום, לדעתה, במידה רבה להחייאת התנופה בתהליך השלום ולהגברת התמיכה בישראל בקונצפציה כולה. וושינגטון רואה בחיזוק היחסים בין ישראל לבין מצרים אבן־פינה מהותית לקידום שיחות שלום רחבות יותר עם ירדן.

חיפוש "פלשתינים קבילים"

אך בפני "הוות" שיחות כאלו ניצבות כמה בעיות רציניות מאוד, שטרם באו על פתרונן, בפרט בכל הנוגע לפלשתינים קבילים, שישתתפו במשלחת משותפת עם ירדן. חלק רב של דיוני מרפי עם פרס ועם חוסיין נסבו — לדברי הפקידים האמריקנים — על החיפוש של מועמדים פלשתינים כאלה. ישראל עודנה לוחצת שאלה יהיו תושבי הגדה המערבית ורצועת עזה. אפילו הם אוהדי אש"ף, ולא פלשתינים החיים מחוץ לשטחים.

מצד אחד על הפלשתינים הללו לזכות לאישור מצרן של ישראל וירדן כאחת. דבר זה כשלעצמו לא יהיה, לדברי הפקידים האמריקנים, קשה מאוד. אך חוסיין מעניק עדיין זכות וטו ליו"ר אש"ף יאסר ערפאת, על אף המתיחות שהשתררה בין השניים בשבועות האחרונים, וחרף ירידת השפעתו של ערפאת בעולם הערבי.

פקידים אמריקנים אמרו השבוע, כי בעיית הפרטים של ועידה בינלאומית שתשמש כ"מטריה" לוועידה ערבית־ישראלית, אשר תפתח בסיבוב חדש של שיחות, תוכל להיפתר עד־מהרה, אם ייקבע הרכבה של הנציגות הפלשתינית. הבעיה המרכזית עתה היא, לדבריהם, מציאת פלשתינים מסוג זה, ולאור רוטקא קביעת כללי היסוד לוועידה בינלאומית, אפילו תוך השתתפות הסובייטים.

עקרונית כבר הודיעו ארה"ב וישראל על הסכמתן למעין פורום בינלאומי, כתנאי שתוצאתו המיידית תהיה מו"מ ישיר. נוסף על כך קיימת הסכמה מלאה בין ארה"ב לבין ישראל על כך, שהוועידה הבינלאומית לא תוכל להטיל וטו על הסכמים אפשריים, שיושגו בשיחות ישירות בין ישראל לבין ירדן, או בין ישראל לסוריה, אם המשטר בדמשק יחליט להצטרף לתהליך.

(המשך בעמוד 10)

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטרן

המישגה החמור של אירופה

„בני־אדם חפים מפשע רבים ישלמו בחייהם על סירובה של אירופה להשתתף בחרם הכלכלי נגד לוב ■ סוריה אינה כעת הבעיה הדחופה ביותר לישראל ■ הממשלה קמה כדי לנהל מדיניות מוסכמת ואם לא תעשה כן — אין לה זכות קיום" ■ ראש הממשלה, שמעון פרס, בראיון לשבועון המערב־גרמני „דר שפיגל"

— אדוני, ראש הממשלה, חלפו כארבעה שבועות מאז התקפות הטרור ברומא ובווינה, בלי שישראל תנקוט פעולות גמול. האומנם סוברים, בינתיים, גם הישראלים כי מהלומות צבאיות נגד טרוריסטים עוזרות אך מעט?

לא. אני מאמין כי המהלומות נגד הטרוריסטים הוכיחו עצמן בהחלט כיעילות. תוניסיה, למשל, שוקלת כיום, אם וכיצד תוכל למנוע התקפות טרור משטחה.

—אינך סבור, אפוא, כמו מי שהיה יועץ ראש הממשלה לענייני טרור, רפי איתן, כי על ישראל להתכונן „לחיות עוד מאה שנים עם הטרור"?

אין לי כל אמביציות לקבוע דברים לתקופה כה ארוכה.

— האומנם מביא אתה עמך, במיקרה הנוכחי באירופה, תוכניות קונקרטיות כיצד מתארת לעצמה ישראל תיאום במלחמה נגד הטרור?

אנסה לשכנע את בני שיחי, כי מוטב וחשוב יותר לקדם את הסערה במקום להתעורר רק בעיצומה.

— אתה מאמין שבכלל ניתן להילחם נגד הטרור ביעילות?

כן, בכל מקרה. ראשית, ניתן להילחם בו פשוט באורח פיזי, על־ידי הגנה טובה יותר על נמלי תעופה, על מטוסים, על אוניות ועל עורקי תחבורה. שנית, על המדינות לנהל את המלחמה נגד הטרור הבינלאומי במשותף. ליצור את התנאים המשפטיים כדי שניתן יהיה לעצור ולהעניש את הטרוריסטים בכל מקום, מיד. ושלישית, יש לפעול נגד המדינות הנותנות מקלט לטרוריסטים. בראשן של המדינות הללו עומדת לוב.

— היש בידי ישראל הוכחות נחרצות כי לוב שותפה לאחריות להתקפות ברומא ובווינה?

הכל יודעים כי קדאפי שיגר טרוריסטים ועוצבות רצח אל כל רחבי העולם, ושבעשר השנים האחרונות הוציא מיליארד דולר לתמיכה בקבוצות טרור. טרוריסטים לובים ירו במרכזה של לונדון על שוטרים בריטיים. כל זה אינו צריך הוכחה, ממש כמו העובדה שהשמש זורחת מדי בוקר.

— גם לא השתתפות בפשע ברומא ובווינה?

גם לא בשני המקרים הללו. הוכח שקדאפי מקיים יחסים הדוקים עם הרוצח אבו־נידאל. הוא נותן לו מקלט וכסף, אקדחים עם משתיקי קול, ואף רמקולים שבהם יוכל להפיץ שקרים בכל רחבי העולם.

— מה דעתך על־כך, שאירופה ממאנת להשתתף בחרם הכלכלי האמריקני נגד לוב?

קשה לי להסביר זאת לעצמי. אני סבור, כי אירופה עושה כאן מישגה חמור, שבני־אדם חפים־מפשע רבים יצטרכו לשלם עליו בחייהם. נבצר ממני להבין, כי כל מדינה באירופה רואה לנחוץ להילחם בפשע בארצה, אך אינה מבינה שיש להילחם בו גם בקנה־מידה בינלאומי.

■ לא פסימי, לא אופטימי

— אם עיצומיה של ארה"ב נגד לוב לא יועילו, האומנם אתה סבור שיש לנקוט אמצעים צבאיים?

לא צריך לאיים על איש במלחמה, אך גם אסור להעניק מקלט אף לטרוריסט אחד ויחיד, ולא חשוב היכן הוא נמצא.

— אך לדעתך, אין להוציא מכלל אפשרות התערבות צבאית?

לא הייתי רוצה להשמיע הצהרות מלחמתיות. כמובן, לא נעלם מעיניי כי שר החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ, אמר משהו כזה. אך מדוע אתה רוצה לשמוע הצהרה דומה גם מפיו של ראש ממשלת ישראל?

— מה שמכונה „תהליך השלום במזרח הקרוב" עלה על שרטון. אתה מנסה להמשיך עתה בנירמול עם מצרים. האומנם התקרבות אל מצרים עשויה להעמיד על בסיס חדש גם את יחסיה של ישראל עם ירדן?

התשובה ברורה. השלום עם מצרים הוא דגם ותקדים כאחד. הוא השלום הראשון שלנו עם מדינה ערבית, ועל־כן חשוב ביותר לא להניח לו ליפול. אם ההסכמים עם מצרים יוכיחו עצמם, הם יקדמו את השלום גם עם מדינות ערביות אחרות, בפרט עם ירדן.

— יש בידך הוכחות עקיפות לכך?

ראה־נא, הממשלה הזאת כבר מכהנת 15 חודשים, וכבר כעת בידי לקבוע בסיפוק, כי יש לנו מלחמה אחת פחות, (בלבנון), וסיכוי אחד יותר לשלום.

— האומנם ינהל המלך חוסיין בקרוב מו"מ ישיר עם ישראל?

אינני פסימי ואף לא אופטימי. אך כשאין עושים דבר, לא מתרחש מאומה. אני מאמין כי חוסיין זקוק לשלום כשם שגם אנחנו זקוקים לשלום. עלינו יש לעשות את הכל למען שלום כזה.

— יפה. אבל במה זמן זה ייקח?

ההיסטוריונים מעולם לא הצליחו בנבואות, והנביאים מעולם לא היו היסטוריונים מצליחים. איש לא האמין בשעתו כי הנשיא סאדאת יבוא לירושלים. אילו שאלת, זמן קצר לפני הביקור, מדינאי ישראלי אם אכן יבוא סאדאת לירושלים, כמעט איש לא היה חושב זאת לאפשרי.

— מתי תתקיים פיסגה בינך לבין מובארק?

לדעתי, ככל שמוקדם יותר — כן ייטב. אך אינני לוחץ ואינני עצבני. אם הנשיא מובארק יראה את המועד מתאים לפגישה כזו, נפעל במשותף. עלי להתחשב לא רק בדעתי אלא גם בדעתו על המועד הטוב ביותר. לדידי, הפגישה יכולה להתקיים מחר בבוקר. זה תלוי אך ורק בו.

— אתה מאמין כי קיים אף הסיכוי הקלוש ביותר להפגת המתיחות עם סוריה? או שמא אין להימנע, במוקדם או במאוחר, מעימות?

סוריה אינה נוקטת אסטרטגיה של שלום. אפילו נעריך זאת בזהירות רבה. במלים אחרות: הסיכויים לשלום קלושים עד מאוד. חוץ מזה, סוריה אינה כעת הבעיה הדחופה ביותר. תחילה ברצוננו להשלים את יציאתנו מלבנון, להשלים את בניין השלום שלנו עם מצרים ולפתוח בדו־שיח עם ירדן. סבורני, שבכך אנו נותנים למדינאי האיזור תעסוקה מלאה.

— האם תוכל הפגישה בין חוסיין לבין אסד לקדם את הפגת המתיחות או שמא לבלום אותה?

אילו אמרת לי מה הוסכם בפגישה הזאת, הייתי יכול להשיב לך. יש להניח, שלפי שעה היה זה מגע ראשון גרידא. לנו אין פגישה כזו מפריעה, בתנאי שרובר שם על דרכים להשגת השלום.

— אומרים כי שנה אחר החלטת הממשלה על נסיגה מלבנון, עדיין נמצאים כאלף חיילים ישראליים בשטחה של לבנון. האומנם זה נכון?

המספר מוגזם. ישראל מחזיקה בדרום לבנון רק איזור ביטחון צר. איש אינו יכול להאשים שיש לנו בלבנון שאיפות טריטוריאליות, ותודה לאל אין נהרגים או נפצעים בשטח אומלל זה עוד בנים ישראליים.

■ הטיסות בלבנון יימשכו

— אך ישראל תובעת, ככל הנראה, זכות לעצמה לשגר מטוסי סיור צפונה, הרחק מעבר לאיזור הביטחון. בעצם, על־יסוד מה?

הטיסות הללו הן חלק מביטחוננו. הן מעניקות לנו זמן התרעה, שאנו זקוקים לו.

— והטיסות הללו יימשכו גם בעתיד?

כן, הן יימשכו.

— על אף הטילים שסוריה הביאה באחרונה לאיזור הגבול הלבנוני־סורי?

למרות הטילים.

— באילו תנאים אתה מעלה על דעתך אפשרות של שיתוף ברית"מ בתהליך השלום במזרח התיכון?

ראשית, על מוסקבה לחדש את יחסיה הדיפלומטיים עם ישראל. שנית, עליה לתמוך באמת בתהליך השלום במקום להתייצב באורח אוטומאטי מאחורי השקפות הצד הערבי — ובין הערבים, תמיד מאחורי הקיצוניים.

— האם, לדעתך, שינוי כזה בקו של מוסקבה אפשרי?

מי שאינו פועל, גם אינו משיג דבר. שמעתי בימים אלה מעשייה מתאימה לכך: שני ילדים משוחחים, האחד ממשפחה דתית ואחר ממשפחה לאדתית. הראשון אומר, כמובן, בביטחון כי „יש אלוהים בשמים". השני טוען, כי „אלוהים אינו קיים". אחר־כך מספר הילד השני לאביו על הוויכוח הזה ומסכם: „אבא, אם באמת אין אלוהים, הרי הוא איננו. אך אם יש אלוהים, הרי אנחנו בצרות". אותו דבר חל על סיכויי השלום: אם אלה אינם קיימים, הרי שאינם. אם אכן יש כאלה — אסור להחמיץ.

— האם ישראל מוכנה, בינתיים, לנהל בתנאים מסויימים מו"מ עם קבוצות מתונות של אש"ף, עם או בלי ערפאת?

לא. לכך איני רואה סיכויים רבים.

— אתה רואה אפשרות להגיע להסכם עם אוכלוסיית הגדה המערבית בלי שערפאת ישותף בכך?

אני נחוש בדעתי ליצור בגדה [illegible] את התנאים לשלום או, לפחות, לדו־קיום בשלום בין ישראלים לערבים. אם הסכם פורמאלי אינו אפשרי — מדוע לא נוכל ליצור בשטחים הכבושים לפחות שלום דה־פאקטו?

— נניח, כי הסדר כזה עם [illegible] הגדה המערבית ייתכן; מה יהיה עם שלושת מיליוני הפלשתינים, שאינם חיים בשטחים הכבושים?

גם לישראל תפוצה גדולה. הרי [illegible] שבה נשארו במקומות שבהם הם [illegible]

■ סכנה או חרפה

— אך הללו חיים שם מרצונם [illegible] אנוסים לכך.

בכלל, אינני יודע מנין נלקח המספר של שלושה מיליונים.

— הוא מורסם על־ידי ארגונים [illegible] אומיים.

חלק גדול מהם, כמעט מחציתם, [illegible] בלא־הכי בירדן, עם מלוא הזכויות של אזרחים ירדניים. ככלות הכל, ירדן היתה בעבר חלק מפלשתין.

— הודעת כמה פעמים, כי ברצונך לשפר את תנאי החיים של אוכלוסיית השטחים הכבושים. עד היכן אתה מרחיק לכת בעניין זה?

הייתי מרחיק־לכת ככל האפשר. [illegible] הסתייגות אחת ויחידה, דהיינו, צרכי הביטחון של ישראל. [illegible] בשיפור תנאי החיים שם הוא הטרור. [illegible] כבר היה נעשה הרבה יותר.

— מה הייתם עושים במקרה [illegible]

היינו מבטלים את תקנות הצנזורה [illegible] מעניקים יותר חופש־תנועה ויותר [illegible] מקומית, ואף היינו משנים את [illegible] ההתנחלות.

— מדיניות ההתנחלות היא, [illegible] נקודה רגישה במיוחד בממשלה השמאלית־ימנית. סגן ראש־הממשלה דוד לוי, אמר לא־מכבר כי יש להקים [illegible] ישובים חדשים. שר האוצר שלך [illegible] דיבר אפילו על 27...

אלה ישובים בדיווחי העיתונות.

— האם כוונתך לומר, כי לישראל [illegible] תוכניות להקים ישובים חדשים?

רצוני לומר: קיים הסכם בין [illegible] לקואליציה, אשר על־פיו ניתן להקים [illegible] חדשים רק בהסכמת כל השותפים [illegible]

— על־פי סקרי דעת קהל, [illegible] בישראל קבוצות [illegible] שוביניסטיות לתמיכה גוברת. [illegible] רחבים באוכלוסיה מתייחסים בחשדנות [illegible] עמוקה כלפי הערבים. ואפילו [illegible] האוכלוסיה הערבית בתחום הקו [illegible] האומנם לא יסכן לחץ כזה [illegible] את תהליך השלום?

סקרי דעת־קהל משתנים ללא [illegible] בהתאם לשינוי הלכי הרוחות בקרב [illegible] לפני ביקורו של סאדאת בירושלים [illegible] כזה מביא תוצאות שונות לחלוטין [illegible] ימים מעטים אחריו. עלינו ליצור תנאים לשלום. אז יבוא גם מיפנה ברור בסקרי הקהל.

— אך מנהיגים שוביניסטיים קיצוניים, כדוגמת הרב מאיר כהנא, מגבירים את התמיכה בהם. [illegible] מהווה סכנה?

כהנא הוא פחות סכנה מאשר חרפה.

— לדברי ההסכם הקואליציוני, [illegible] לך עוד 37 שבועות לחיות [illegible] ממשלה. אחר־כך עליך למסור [illegible] ראשות הממשלה לראש גוש הליכוד, הימני, שר־החוץ הנוכחי שלך, [illegible] שמיר. וכי לא תשתנה אז גם מדיניותה של ישראל?

הרוטציה נוגעת רק לאישים, [illegible] למדיניות. הממשלה הזאת מבוססת על [illegible] קואליציוני המחייב את כל השותפים. [illegible] שהסכם זה לא יקוים, גם הקואליציה [illegible] תוסיף להתקיים. עוד, משום כך, על [illegible] השותפים לדבוק בקווים המנחים [illegible] הסכמנו בינינו.

— פירושו של דבר זה, למשל, כי על שמיר יהיה להמשיך בהתאפקות [illegible] הנוכחית במדיניות ההתנחלות?

לא על כך מדובר — מה יעשה שמיר [illegible] מישהו אחר. כפי שאמרתי, יש לנו [illegible] קואליציוני גם על מדיניות ההתנחלות. [illegible] אפשר לעשות כאן מאומה בלי הסכמת [illegible] שני השותפים הגדולים לקואליציה.

— אם שמיר לא ימשיך, אפוא, [illegible] ניות הנוכחית, תתפרק הקואליציה?

הממשלה קמה כדי לנהל [illegible] מוסכמת. אם לא תעשה כן, לא תהיה לה זכות קיום.

(מתוך „דר שפיגל")

השדכנית והמקוננת

מאת סמי מיכאל

אילו כילכל השמאל בישראל ובארצות ערב את צעדיו בתבונה ובתעוזה, פני המציאות היו שונים מכפי שאנו עדים להם היום. הבוז, האמור להתוות דרך שפויה, נתפס טירוף לשגעון הדוגמה אצל שני העמים, כאילו מתוך הסכם של מתוכננים חברו השמאל הישראלי והשמאל הערבי רק בדרך אחת: איך להפקיר את הזירה לידי הקיצוניים מכאן ומכאן.

הסיפור כולו דומה למעשיה על הזאב, הכבשה והמעיין. ניגשה הכבשה לרוות את צמאונה מן המעיין ומעליה הופיע הזאב ונהם: „איך את מעזה להעכיר את המים שנועדו לי?"

„איך?" הגיבה הכבשה, „אתה עומד למעלה בראש המעיין ואני שותה למטה."

הזאב הקשיב לקרקור כרסו הריקה וזעק חמס: „אז אביך ירדף את אבי."

אחרי שהשמיע טענה מוחצת זו, שעט בשם הצדק, ובטרם ינקצו את שיניו, טרף את הכבשה לארוחת בוקר.

סיפור פשוט ומוכר מתולדות המלחמות בין העמים. במאה התשע־עשרה קם לוח מטבש ונבון ואמר, שלהבא יהיו אך ארוחות בוקר צמחוניות, ההבריאה נפלה: לכולם תהיה גישה חופשית למעיין.

אינטרנציונל השמאל הוסיף וקבע: הזאב הוא נבל — תביעותיו תוקפניות, טענותיו שקר גס.

[illegible]

דברים שנאמרו בכנס באוניברסיטת חיפה ב־13.1.86 בנושא הדו־קיום בשלום. הכנס אורגן ע"י המועצה היהודית־ערבית לחינוך לשלום והפורום הבינלאומי לשלום.

מסע עזר למצרים

חוגים מקורבים
מאת דליה שחורי

עזר וייצמן טוען, כי פותחו ציפיות גדולות סביב נסיעתו החשאית למצרים, בגלל האיחור. למרבה הצער אין זה כך. פותחו ציפיות לפגישת פיסגה בין הנשיא מובארק לבין ראש הממשלה שמעון פרס מפני שכך הבטיחו המצרים בעבר. הם הבטיחו, שברגע שישראל תסכים לבוררות על טאבה ולפני שיתחיל תהליך הבוררות, ייפגש מובארק עם פרס, ובפגישה זו יודיע מובארק על החזרת השגריר המצרי לישראל. למעשה [illegible] על פגישה בתחילת פברואר, כאשר פרס ומובארק יחזרו מאירופה. אלה הן אפוא לא הבטחות נטולות בסיס, אלא הבטחות מצריות, שבעקבותיהן הסכימה הממשלה להליכה לבוררות, והיתה ויתנה ציפיה למימושן.

התגובה המצרית הצוננת בעקבות החלטת הקבינט העלתה את ההשערה, שאולי המצרים [illegible] את החלטת הקבינט כפי שהוליכו שר אחד והתקוממו על הכנסת הפישור אל תהליך הבוררות כדלת האחורית, כשלב הזמן תפרה. עלתה השערה נוספת, שייתכן שנכנסו לתהליך של הסלמת התבטאויות רק מפני ששמעון פרס נעדר מן הארץ. היתה התבטאות מצרית ופה השיב סגן שר החוץ [illegible], היתה עוד התבטאות מצרית ופה [illegible] שרי הליכוד. היה נרמה, כי נעשתה [illegible] כמעט פאטאלית בכך שצוות המנכ"לים לא שוגר למצרים מיד למחרת החלטת הקבינט — כדי להסיר אי־הבנות עם מצרים ולהנמיך הזיזודות.

ההתבטאויות המצריות בעניין דוח ועדת החקירה על הרצח בראס בורקה היו [illegible], תחילה הבטיח מיופה הכוח בשגרירות מצרים בישראל מוחמר בסיוני לפרס, שהדוח יתקבל אצלנו שבועיים אחרי מתן גזר הדין על הנאשם ברצח. שבוע לאחר מתן גזר הדין הוא [illegible]. וירושלים חיכתה בסבלנות.

לקראת תום השבועיים הודיעה מצרים, כי לא תשחרר את הדוח. ישראל תצטרך להסתפק בפסק־הדין ועל ישראל לדעת כי מצרים היא מדינה ריבונית. היה נרמה, כי עניין טכני הולך ותופס ממדים של כדור שלג מתגלגל. הרי המצרים יכלו לספק לישראל דוח כבר מזמן. את הדוח האמיתי, כפי הבטיחו, או דוח מפוברק. מי היה יודע? ממילא, הרוצח כבר לא בחיים והיה צריך רק לחפש דרך לסיים את הפרשה. אבל, ככל שאצלנו חזר שר החוץ על התביעה לקבל את הדוח, כן הקשיחה מצרים את התבטאויותיה.

היה נרמה, כי דרוש אקט יוצא דופן כדי לעצור את הנפילה ולתת תנופה מחודשת לתהליך ההידברות. על רקע זה היתה נסיעת וייצמן למצרים הדבר הנכון בזמן הנכון. והנה, הוא שהה שם יומיים. שוחח שלוש וחצי שעות עם הנשיא מובארק, נפגש עם שר החוץ איסמת עבדול מגיד, נפגש עם ידידיו, שני ראשי הממשלה לשעבר, ד"ר מוסטאפה חאליל וכמאל חסאן עלי, וחזר עם בשורת ידידות. אך בלי שום סחורה ממשית. לא פיסגה, לא שגריר, לא דוח. הוא סירב בתקיפות לפרט מה מונע את מובאראק מלהיפגש עתה עם פרס. הוא רק אמר שפיסגה תהיה בבוא הזמן, השגריר יוחזר כשתסתיים הכנת שטר הבוררות. במקום דוח ראס בורקה ישראל תקבל את נימוקי בית המשפט.

האם בעיות של אופוזיציה פנימית מונעות ממובאראק לקיים את הפיסגה? שאלתי את עזר וייצמן. יש לו בעיות פנימיות, השיב לי, כמו שלפרס יש בעיות פנימיות בישראל. בעיות אלה משפיעות על מהלכים פנימיים במצרים, אבל לא על תהליך השלום. וייצמן הרגיש את האווירה הידידותית שמצא במצרים, את הרצון הקיים בה להמשיך להוביל את השלום, את שמחתו של מובאראק

עזר וייצמן   הסלמת התבטאויות

בתנופת הבנייה בקהיר, שאותה הוא רואה כ„תוצאה של השלום".

מדוע, אם כן, אינו מקיים את הבטחותיו? זו קושיה, שאולי תתברר בימים הקרובים. ייתכן, שבגלל הווטו שיש לליכוד, לפי החלטת הקבינט (סעיף 14), על כל צעד בעיסקת החבילה עם מצרים, רוצה מובאראק קודם־כל לראות את שטר הבוררות כתוב וחתום, ורק אז הוא ידבר הלאה.

● סטירת הלחי של בגין־הבן

אריאל שרון, אומרים בחוגים יודעי דבר בליכוד, קיבל את הופעתו בטלוויזיה של בגין־הבן כסטירת לחי נוראה.

בעצם, לא היה צריך ללכת אל חוגים יודעי דבר בליכוד. די היה לשמוע את הראיון ברדיו, למחרת ה„מוקד" בטלוויזיה, עם אלי לנדאו, ראש עיריית הרצליה ומנאמני שרון, כדי לדעת אם שרון נפגע או לא.

אגב, אם בגין־הבן מחקה את אביו גם באינטונאציה, כך גם לנדאו את שרון. השאלה היא מתי זה יותר טבעי. כשהמחוקה או אב או סתם ידיד.

● סינדרום יעל דיין

אני יכולה להבין את אנשי הטלוויזיה שרצו לראיין את ד"ר בנימין בגין בתקווה שהוא יגלה משהו על סיבות הפרישה של אביו. אני מתקשה להבין את ד"ר בגין הבן, שידע כי אין בדעתו לפצח תעלומות. האם הוא חשב שמראיינים אותו מפני שהוא גיאולוג? ואם לא חשב כך והוא דומה לאביו לא רק בדעותיו אלא גם ביושר כפיו ותום לבו, מדוע ניאות להופיע ב„מוקד"? הייתכן שהפרסום קסם לו? סינדרום יעל דיין? היא לפחות מספקת את הסחורה.

חתונה עם מבט לגירושין

בשבוע שעבר, בהופעה בירושלים בפני אנשי מרכז ההסברה ואיגוד הדוברים בישראל, התבטא שר האנרגיה והתשתית משה שחל בצורה חופשית מאין כמוה על הממשלה. רשמתי מפיו משפטים אחרים. הריהם:

זו הממשלה המעניינת ביותר שהיתה לנו עד היום. כל בן־זוג לקח איתו לחופה כמה ידועות בציבור, כלומר כמה מפלגות דתיות, למקרה שיתגרשו. הוא שמר עליהן ועוד ביום החתונה אמר (לבן־זוגו): תרע/י לך שאולי נתגרש.

ההפתעה הגדולה ביותר היא, שעל אף הלוך־רוח כזה, המשפחה ממשיכה להתקיים. ההורים רבים כל הזמן. לא עובר שבוע בלי סערות. אבל כל ההשערות, שהממשלה הזאת לא תחזיק מעמד, לא התממשו. אתן דוגמה: שאלת מיהו יהודי. אחת למושב (כנסת) הנושא הזה עולה — ויורד. הוא יעלה שוב בפברואר — ושום דבר לא יקרה.

נשאלת השאלה: האם הממשלה תחזיק מעמד עד אוקטובר 1986 (מועד הרוטציה)? לא. כשההורים רבים, זה משפיע על הילדים. הם יוצאים קצת מופרעים. הממשלה תיפול על סכסוכים, להערכתי, בתוך הליכוד. מה שיגרום לכך שלא תהיה רוטציה, זה החברים של שמיר. אם הממשלה תיפול, היא תיפול על רקע מה שקורה בתוך המפלגות. סיכויי הממשלה תלויים במערכת היחסים הפנימית בתוך המפלגות, בעיקר בליכוד.

מי שחשב, שאחרי החלטת הקבינט על טאבה יצאנו בשלום מהעניין, טועה. הסיכום (של הקבינט) טומן בחובו את הגרעין לנפילת הממשלה. כל שר שרוצה להפיל את הממשלה בהבל פיו, יוכל לעשות זאת. מספיק ששר משרי הליכוד יבוא ויגיד — הסעיף הזה לא מוצא חן בעיני — וכל חמשת שרי הליכוד בקבינט יתייצבו מאחוריו. הפוילה (בליכוד) היא בעיקר לציבור הבוחרים הפנימי, חברי המרכז, שהם כאלף איש.

לכן העניין עוד לא נגמר. אם פרס יביא מאירופה איזושהי בשורה, לפיה יש סיכוי למו"מ עם חוסיין או התקדמות עם מצרים ואחד משרי הליכוד יגיע למסקנה שצריך להפסיק את זה — במשפט אחד הוא יכול לגרום לנפילת הממשלה.

האמת היא, שלהפתעתי השאלה במצב זה היא, איך היה אפשר להגיע (בממשלה) לכמה הישגים. בקבינט יש מבוי סתום (ניטרול הדדי — ד.ש.) והעובדה שהוא פעל ופועל היא גם הפתעה בשבילי. הפאטנט הזה, מסתבר, היה כל־כך מוצלח עד שלפני כחודש ביקש ממני אחד הלורדים של המפלגה הליברלית בבריטניה להעביר אליו את ההסכם הקואליציוני למקרה שהם יהיו בלשון המאזניים...

דרגות הרוע של המדינה

עמוס עוז הוא סופר ישראלי מוכשר, שהשפעתו חורגת מגבולות הספרות. כשהוא מדבר, מקשיבים. כשהוא חותם על עצומה, מתווכחים. כשהוא קורא, עם סופרים אחרים, להקים ממשלת אחדות לאומית, היא לבסוף קמה. לטוב ולרע, הוא נביא בעירו.

לפני ימים אחדים התברר שהוא כבר עבר את תחום המושב. בניו־יורק התקיים הקונגרס הבין־לאומי של „פן", שחבריו הם סופרים ומשוררים, מחזאים ומסאים. השתתפו בו גדולי הסופרים בעולם. גינתר גראס וג'ון אפדייק, קורט וונגוט ונאדין גורדימר, ארתור מילר, נורמן מיילר, סוזן זונטאג, יז'י קושינסקי, מאריו ורגאס יוסה. מכל אלה הופיע ב„הראלד טריביון", גליון שבתיים א' לפני שבוע, בעמוד ראשון, עם תמונה וציטוט — עמוס עוז. השבועון „טיים", שסקר את הקונגרס

עמוס עוז
המדינה - רע הכרחי

בגליון השבוע שעבר על פני שלושה עמודים, הביא במסגרת קטעים מנאום אחד בלבד, של עמוס עוז.

תחילתו של דבר בכך שהנשיא האמריקני של „פן", נורמן מיילר, הזמין את מזכיר המדינה של ארה"ב ג'ורג' שולץ לשאת את נאום הפתיחה. הוא עשה זאת על דעת עצמו, בלי להיוועץ במועצת המנהלים של „פן". כשהדבר נודע, התחוללה סערת רוחות עזה, כי סופרים בכלל ואמריקנים בפרט מקפידים על הפגנת עצמאותם וניתוקם מכל קשר עם הממשל.

היה מאוחר מדי לסגת, כי שולץ כבר נתן את הסכמתו להופיע, אך התוצאה היתה, שהשתתפותו הפכה לנושא ביקורת [illegible] ערב הקונגרס ובמהלכו. „זה יותר מחרפה — זה על גבול השערוריה — שאלה המופקדים על גאוות „פן" ועל הכינוס יפגעו כל־כך במשמעות הארגון שלהם עד כדי שיזהו אותו ויצמידו אותו לרגלי הממשל הימני־האידאולוגי ביותר שהארץ הזאת ידעה", כתב א.ל. דוקטורוב ב„ניו יורק טיימס".

התקפות על הזמנת שולץ נשמעו גם מפי סופרים דרום אמריקנים ודרום אפריקנים. הן השתלבו לבלי הפרד עם נושא הקונגרס: „דמיון הסופר והדמיון של המדינה" — כותרת מוזרה כשלעצמה, היכולה לעורר תמיהה כבר אצל סטודנט שנה א' למדע המדינה או פילוסופיה. האפקט המצטבר של הנאומים, ביניהם של סופרים חניכי מדינות מזרח אירופיות כמו הונגריה וצ'כיה, היה, שבעצם מדובר בשני מחנות קוטביים. בקוטב האחד עומד הסופר, האינדיבידואליסט, בעל הדמיון, המסמל את החרות, ובקוטב השני עומדת המדינה, שלעולם היא משחתת וזדונית, בין אם היא דמוקרטית או קומוניסטית.

דימוי כולל ומופרך זה בא לערער עמוס עוז. הוא דחה את ראיית הסופרים כ„קבוצת קדושים הצועדת ללא חת כדי ללחום בבירוקרטיות חסרות־הלב בשם האנשים המתוקים והפשוטים שם בחוץ". הסופרים, אמר, חייבים יותר מכל אחר לעשות הבחנות. הוא דחה את הרעיון, שכל המדינות רעות במידה שווה, ואמר:

„למדינה אין דמיון. „הדמיון של המדינה" קיים רק בדמיונם של אי־אלו סופרים, כמו אלה שהמציאו את נושא הדיון שלנו כאן. יש סופרים שאכן מתו בבתי־כלא ובגולאגים, שעה שאחרים עשו חיל בחצרות ובדאצ'ות. יתר על כן, „האנשים המתוקים והפשוטים" שם בחוץ הם לא מתוקים ולא פשוטים. אנו, רובנו, יודעים טוב יותר. די שתקראו את הספרים שלכם ותראו. „המדינה" היא רע הכרחי פשוט מפני שהרבה אנשים מסוגלים מאוד להיות ממיתים מאוד. יתר על כן, יש מדינות שהן כמעט הוגנות, יש רעות, במחלקות ההבחנות הדקות ובמחלקת הדיוק, תפקידנו הוא לעשות הבדלות, מי שמתעלם מקיום דרגות שונות של רוע, סופו שיהפוך למשרתו של הרוע.

הטראגדיה של ההסטוריה אינה בחיכוך המתמיד וחסר התקווה בין היחידים הקדושים והמימסדים השטניים, אלא יותר מכך, בחיכוך המתמיד בין החברות ההגונות באופן יחסי, לבין חברות עקובות מדם. ליתר דיוק: מורך הלב המתמיד של החברות ההגונות באופן יחסי, כל־אימת שהן בעימות עם האכזריות של החברות המדכאות.

... הבה לא נייחס דמיון האמוני למדינה ודמיון גואל לעצמנו. הכל הוא בראשינו — הבה לא ניכנע לפיתוי שבפשטנויות. עלינו לדעת להפריד את הרע מהרע יותר מהרע ביותר".

הדברים אמורים יפה, אך נשמעים מובנים מאליהם. כנראה רק סופרים יכולים להחזיר סופרים אחרים מחוזות הדמיון שאליהם הם מסוגלים להיקלע.

להלחם בסוריה במקום בלבנון

בשבוע שעבר היה כאן הנרי קיסינג'ר ונתקבל בכבוד מלכים, כמו בימים הטובים ההם. מה הפלא? סוף סוף חזרו לשלטון אלה שאתם קיים את המגעים במסעות הדילוגים שלו בקו ירושלים־קהיר ירושלים־דמשק. שהיו ימיו הגדולים, כמו גם ימיהם שלהם. שמעון פרס, יצחק רבין, גד יעקבי, שמחה דיניץ, הם זוכרים: מיהו הנרי קיסינג'ר. הוא זוכר מי הם. סאדאת לא אומר להם הרבה, אבל קיסינג'ר, הסכם הביניים עם מצרים מה־1 בספטמבר 1975, הסכם ההפרדה עם סוריה, זה משהו.

ערכו לו כאן אינסוף סעודות והוא גמל למארחיו. הלא־מעטים בנאומים והערכות. השורה האחרונה של הערכותיו היתה, פחות או יותר, שאין מדיניות חוץ אמריקנית מאז 1974, השנה שהוא חדל לכהן כמזכיר המדינה. כל המהלכים שנעשו מאז, כולל ועידת קמפ דיוויד, גרמו אך נזק, לארה"ב ולישראל. מלחמת לבנון, אמר, היתה טעות, אך בכך לא גילה מחשבה מקורית. הוא זקף לעומת זאת, כמה גבות כשאמר, שבמקום ללחום בלבנון היתה ישראל צריכה לפתוח במלחמה נגד סוריה, כדי להגיע לאחר מכן להסדר מדיני עמה.

הנרי קיסינג'ר
תחזית פסימית

אשר לעתיד, קיסינג'ר היה מאוד פאסימי. הוא אינו מאמין, אמר, שיש סיכוי לקדם את תהליך השלום באזור.

רשות הקורא

חינוך נגד „ראש קטן" – לא בהשמצות

כשקראתי את כתבתו של אבי בניהו „לפני שנתיים בעד ארצנו. שואלים למה" („על המשמר", 21.1.86) לא האמנתי לכתוב. היתכן? האם הדברים באמת נאמרו, או הוצאו מהקשרם?

כאם, כחברת קיבוץ, כאדם המאמין בחינוך, אינני מוכנה לקבל דברים הנאמרים לנוער שלנו, ולא חשוב איפה, ע"י השמצת חלק אחר של נוער. האם כך יגייס האלוף בן־נון יותר חיילים לצה"ל? וצדקה הנערה שאמרה „אל תשמיץ קיבוצניקים", ובכלל, סגנון השיחה שהתנהלה באותו מקום, של אנשים מבוגרים האמורים לחנך נוער — צר לי על הדברים שנאמרו באותה שיחה לנערות ונערים ערב גיוסם לצה"ל.

בטוחה אני שבין בנינו יש גם כאלה הנחשבים ל„ראש קטן" בצבא, וצר על כך. אך מדוע ההכללה? אני ציפיתי מאדם במעמדו של האלוף בן־נון שייצא וייאבק בתופעה בכל מקום, כולל מוסדות חינוך שלנו — לא כמשמיץ, לא כפוסל. לא נוער שלנו ולא נוער אחר. שינוי כמחנה. שיקשיב לנוער, יסביר וישכנע. בטוחני שדרך זו תביא תוצאות והצלחה, לנוער וכמובן גם לצה"ל.

אינני מנערת עצמי מאחריות, כי לדעתי תפקידם של הורים חשוב מאד. נעשה כולנו מאמצים, תחילה בביתנו, נגד התופעה של „ראש קטן", בכל מקום, ונקווה שבדרך זו יהיה סיכוי שתופעה זו תבטא בודדים בחברה הישראלית ואנחנו הקיבוצניקים בתוכה.

יפה נצר, דליה

אבי בניהו משיב:

הדברים שהבאתי מפי תלמידי הי"ב בקרית אונו הם מדוייקים לגמרי, וצוטטו מפיהם של חניכי תנועות הנוער בישוב. אכן, גם עבורי היתה זו שיחה קשה. מן הקשות ששמעתי מפי נוער ערב גיוסו לצה"ל. כעוסק בנושא התרשמתי כי צה"ל, המטה הכללי ואף אלוף אביהו בן־נון, משקיעים מחשבה ומאמץ על מנת להחזיר לצה"ל תדמית נאותה, שכפי הנראה אבדה לו במקצת. האלוף בן־נון אומנם ייחס את עיקר תופעת „הראש הקטן" לבני הקיבוץ, והנוכחים, חניכי תנועות הנוער, מיהרו לתקן אותו בענין זה.

בכל אופן, בצה"ל ובתנועות הקיבוציות מעידים על התקדמות ניכרת בעת האחרונה בכל הנוגע לצמצום תופעה זו בקרב בני קבוץ. אולם המלאכה עוד רבה. יש לעשות מאמץ בחזיתות השונות. ובראש ובראשונה — החינוך עליו דיברת.

הרג הצבאים ותדמית ישראל

לפני שבועות אחדים תיקן שר החקלאות תקנה, לפיה חל שינוי משמעותי במצבן החוקי של חיות הבר בארץ. עד כה ניתנה הסמכות לטיפול בחיות־בר אלה בידי רשות שמורות הטבע, ובידיה היתה גם הסמכות להשמיד חיות־בר. כולל חיות־בר מוגנות. כצבאים, הנגועות במחלות מידבקות. לפי התיקון החדש שפורסם, הוקנתה לשירותים הווטרינריים, ולמעשה לכל רופא־וטרינר ממשלתי, סמכות להשמיד כל חיית־בר הנמנית עם מחלקת היונקים. השינוי במדיניות שר החקלאות בא על רקע התפרצות מחלת הפה והטלפיים באוכלוסיית הצבאים שבצפון הארץ. לטיפול בעניין זה מונתה ע"י מנכ"ל משרד החקלאות ועדה. בה מיוצגים השירותים הווטרינריים ורשות שמורות הטבע, וכן מדענים מכמה אוניברסיטאות בארץ. החלטות ועדה זו כוללות הפחתה ניכרת של אוכלוסיית הצבאים, והן התקבלו ללא התנגדות ע"י כל המשתתפים. נראה כי החלטות אלה לא נראו מספיקות לשר החקלאות והוא מצא לנכון להתקין את התקנה האמורה, למרות שרשות שמורות הטבע פעלה ופועלת לביצוען.

להחלטת שר החקלאות משמעות חמורה ביותר לגבי הגנת חיות הבר, ואין ספק שהחלטה זו תעורר את זעמם של חובבי טבע בארץ ובחוץ־לארץ. כבר כעת מתעניינים גופים שונים מחו"ל בדרך הטיפול הננקטת בארץ בבעיה זו.

הסיבה להתעניינות הרבה בצבאים היא בהיותם סמל של שמירת טבע. בעלי־חיים אציליים אלה מושמדים בכל מקומות תפוצתם, ממרוקו ועד הודו, ורק בארץ מצאו מגן בטוח. ההגנה על הצבאים גרמה להתפתחות ניכרת של אוכלוסיותיהם, ועדרי צבאים הפכו למחזה נפוץ ברחבי הארץ. הישגי ישראל בהגנת הצבאים זכו להערכה רבה בחוגי שמירת טבע בעולם כולו והעלו את קרנה.

התקנה החדשה הופכת את הקערה על־פיה ומסיגה את שמירת הטבע בארץ למצב הקיים בארצות לא מפותחות, והיא תגרום לפגיעה קשה בצבאים ובחיות־בר אחרות, וכמובן בתדמיתה של ישראל. אין לה גם כל הצדקה, כי מחלת הפה והטלפיים בצבאים טופלה באורח המקובל גם על־ידי הגופים המוסמכים במשרד החקלאות, גם לפני פרסום התקנה.

לאור מצב זה נקרא שר החקלאות לבטל מייד את התקנה האמורה.

פרופ' יורם יום־טוב,
מנהל המכון לחקר שמירת הטבע

שטח נמוך

מאת מירה מינצר־יערי

חמת גדר — „המקווה הכי טהור"

ערום מלא בימים נפרדים

כל הנגוחים והסובלים ממיחושים ריבמאטיים ומחפשים לחם מרפא — סעו ל„חמת גדר" (אל־חמה) לטבול בחמישה מעיינות מים מינראליים חמים בטמפרטורות של 42־52 מעלות. גם בשווה לא עוזר, זה תענוג במיוחד בחורף. לכן סעו לשם מייד בימים שני ורביעי כל שבוע, בין השעות 16־21.

באותן שעות ובאותם ימים לא כדאי אפילו לנסות להתקרב לשערי האתר הנעולים. כי שום גניחות ותחנונים לא יפתחו לכם את השעריים למרות שהמקום הוכה המוני נשים (ביום שני) והמוני גברים (ביום רביעי) וכולם רוחצים אז ערומים כביום היוולדם. רוני לוטן, מנכ"ל „חמת גדר" וחבר קיבוץ מבוא חמה, שנמצא בתחרות צמודה עם אתרי המרפא בטבריה ובסביבתה על כל פלח באוכלוסיה, זכה ביתרון מפתיע ובלתי־צפוי, והיום נמנים על הקליינטורה שלו האדמו"ר מקאליב וחסידיו הרב גרוסמן ותלמידיו הרב פריץ מטבריה ורבנים וחסידים חרדים מירושלים וחיפה וצפת וטבריה ומגדל־העמק, מחצרות גור ומאטמר ובעלז ואפילו מתנגדים לכל האדמורים ולכל החצרות באים לשם, וטובלים במקווה הכי טהור שקיים. כי הטבילה היא במקום הנביעה של מי מעינות... וכולם מתערבבים באדרי קיטור ולשון אידיש מתוקה ועוד אומרים תפילת ערבית, ומסיירים באתר ואצל התנינים הגדולים, ובחנות המזכרות והמזנון. הכל פתוח ועומד רק לרשותם כל שבוע באותם ימים בשעות הנקובות.

הצלחתו של רוני לוטן, שלמרות הוקו הרבני והחן האישי. בעיניהם הוא כופר ציוני ועכו"ם, נמדדת בכך שהצליח למשוך לברכות חמת־גדר, שמימיהן נודעים בסגולות מרפא, קליינטים רבים כל כך מכוכב אחר:והסדרים שאירגן לטובת אותה קליינטורה — הפרדת גברים ונשים, צוות עובדים בימי רביעי, וצוות נשים בחצאיות צנועות בימי שני— זו תופעה ראויה לדיווח.

רוני לוטן האחר שלו היושב על שפך הירמוך, בנקודת המפגש של שלושת הגבולות ישראל, ירדן וסוריה — כבר ידע לפני כמה שנים תופעה חריגה בקנה מידה לאומי נהירת רבבות זרזירים מכל רחבי הארץ. כל יום בשעות אחר־הצהריים אל צמרות העצים שבחמת גדר.

לאור המציאות המיוחדת של הימים האלה, כשמאות חרדים מודרגים בימים קבועים לרחוץ באתר, עולה הירהור, שאולי גם הזרזירים הונעו לא רק בקוד ביולוגי פנימי אלא גם באישיותו היוזמת של רוני לוטן.

הכל התחיל באדמו"ר מקאליב. שחצרו נמצאת בראשון־לציון, אומר רוני. האדמו"ר מקפיד כבר שנים לטבול בחמת גדר, כשהוא מבקר אצל חסידיו בטבריה. „היינו פותחים במיוחד בשבילו בשעה 6 בבוקר, והוא היה טובל ערום, ונהנה בכל רמ"ח ושס"ה. ואחר־כך מבקר אצל תלמידיו, ופוקד את קברו של רבי מאיר בעל הנס. עושה יומית ונוסע וחוזר כעבור שבוע לפי העיקרון שורזיר אחד מבשר זריזות ששכרה בצידה פירסם רוני לוטן בעיתונים „המודיע", „יתד נאמן", „שערים" ושאר עיתוניו של הציבור החרדי מודעות בדבר סידורי רחצה נפרדים לגברים ולנשים בימים קבועים בחמת גדר, ובמקביל הוא גם התקשר לשילוש סוכנויות נסיעות, בבני־ברק, ירושלים וחיפה. ב־15 באוקטובר, התאריך שבו החל הסידור החדש לפעול, חיכו רוני לוטן וציוות המציל משעה 16 עד שעה 21 לקליינטים החדשים. ואף אחד לא בא. כעבור שבוע באו ארבע נשים מצפת ביום שני וביום רביעי ארבעה בחורים מירושלים. עוד שבוע ועוד שבוע, והמרחצאות הלכו והתמלאו. ומי שבא פעם אחת הציץ ונפגע, ולא הפסיק את הביקורים. היום מדובר במאות מתרחצים ומשבוע לשבוע נוספים עליהם חדשים תמורת 18 ש"ח זוכה ציבור זה בגאקוזי וללא תשלום נוסף) ובבילוי שמרפא וארוכה בצידו. וכל זה בשעות שהן לא יום ולא לילה, בערוצו של נחל ירמוך, בנקודת מפגש לשלושה גבולות.

שר החקלאות:

„תחזיקו בשיניים במכסות"

לזכותו של שר החקלאות אריק נחמקין נזקפת העובדה, שכל שאלה זוכה אצלו לתשובה מוחצת וישירה. כך היה בכנס באהלו בתאריך 30.12.85 לרגל „יום התלם הראשון" — יום ההולדת ה־84 לקק"ל. בתשובה לשאלה אמר אז השר נחמקין שהוא אכן התערב ועיכב הליך משפטי, שבו הוציא בית־המשפט המחוזי בנצרת (לבקשת מינהל מקרקעי ישראל) צווי עיקול על נכסים בשווי מאות אלפי שקלים חדשים של שלושה קיבוצים ומושב בעמק־הירדן.

צווי העיקול הוצאו בשל אי תשלום חובות של שנים על שימוש באדמות המינהל למטרות תיירותיות.

„...התערבתי ועיכבתי את ההליך המשפטי" — אמר שר החקלאות — „כי המינהל כפוף למשרד החקלאות, ואני רוצה להגיש הצעה לשינוי הקריטריונים של חכירת קרקע והתשלום עבורה..."

ביום חמישי, 10 בינואר, היה השר נחמקין אורח המועצה האזורית גליל תחתון. ראש המועצה הוא בני גורפינקל, בעל גוף מרשים במדריו ומחובר נון סטופ למקטרת, ולאיכלוס הגליל התחתון ביהודים כיעד לאומי.

בני גורפינקל מארח שרים וסגני שרים בריטואל קבוע: בחדר הישיבות של המועצה פותחים על האורח בהרעשת אינפורמציה מלווה מפות קיר, שכמהלכה נקו"אים מומחי חקלאות, בינוי ומים, להסביר לאורח את צרור הצרות הספציפיות שנפלו עליהם. התשה זאת נמשכת כשעה וחצי, ואחריה בא תור ההבטחות מצד האורח. וראש ממשלה, שרים יו"ר הכנסת וכך הלאה...)

שר החקלאות אריק נחמקין עבר גם הוא את מסלול ההרעשה וההתשה. לא בדיוק כשהוא יושב מנומס ושקט בכיסאו. אין ספק שהוא מצוי במאטריה. „...תחזיקו בשיניים במכסות שבידיכם, והחדרו אוזניים תוך חיפוש אחר ענפים כושלים, וריכשו את המכסות שלהם רגע אחרי שיא המשבר..." ולא כל הנתונים שהוצגו בפניו התקבלו בלי תגובה. את תמצית תגובתו אפשר להבין על־פי כמה משפטים מתוך תשובת השר למארחיו. התשובה נמשכה כחצי שעה, אבל הדברים המעטים שמובאים כאן לא הוצאו מהקשרם.

„...עם מינויו של שמחה ארליך לשר אוצר, התחלה במדינה תקופה של בזבזנות איומה... החקלאים כנו בתי חלומות, וילות תלת מפלצתיות עם גגות רעפים ארומים, במקום להשקיע בפיתוח ענפי משק יצרניים...

„...ככפר תבור למשל יש היום על כל שני יהודים מתנ"ס, ועל כל ארבעה יהודים — אולם, ואיש לא חשב שאת הכסף הזה צריך יהיה פעם גם להחזיר...

„...אני יושב על כיסאו של פייסי (גרופר), קודמי במשרד החקלאות. בימיו חילקו מכסות שאסור היה לחלק אותן בכל מיני ענפים. בדיוק כפי שאסור היום להוסיף תלמידים לסמינרים למורים ופרות חולבות לרפתות... אני לא אסכים שהחקלאות תייצר אפילו ביצה אחת או פטים אחד שאין מי שיאכל אותם...

בדברים ישירים (רק באיחור, ובחכמה שלאחר מעשה) חזר שר החקלאות אריק נחמקין ואמר את מה שהודיע החכם מיהופיץ בסוף המאה שעברה: „מעט בריצה, שלא תרבה בחזרה..."

שוק ההון

„אפיקים: האוצר יגייס כסף בכל מחיר; עשוי להקדים הפיחות — לתפיסות „הכסף החם"

שוק ההון יעמוד השנה בסימן נסיונו של האוצר לגייס כסף לא צמוד לטווח קצר ובינוני, ולהשאיר את גיוס הכסף הצמוד רק לאפיקי השקעה ארוכי־טווח כמו תכניות חסכון, קופות גמל ואג"ח לטווח ארוך. אך האוצר לא יצליח בכך, כיוון שדרושות מספר שנים של אינפלציה נמוכה וברמה קבועה, על מנת לשכנע משקיעים להשקיע בכספים לטווח בינוני ומעלה במישורי ההשקעה בלתי צמודים.

גם הכסף היושב היום בפקדונות שקליים הינו „כסף חם", שכחלקו הגדול יופנה בקרוב להשקעות צמודות או לצריכה. הצורך לגייס כסף מהציבור הוא כה חזק, שהאוצר יעשה זאת בכל מחיר, כולל מחיר ההצמדה המלאה — טוען יעקב ויינשטיין, מנכ"ל חברת „אפיקים", בסקירה על שוק ההון בישראל.

מבחינת המשקיע, תהיה 1986 שנה קשה יותר להשגת תשואות ריאליות על כספו, משני טעמים: א. ביטול פת"מ עו"ש אינו מאפשר לו להצמיד את כספו לדולר לטווח קצר ולממש מייד אחר־כך את רווחי הפיחות. ב. הריבית השקלית הריאלית הגבוהה במחצית השנייה של 1985 ירדה חזק, כך שאין להתפלא אם יתברר בדיעבד כי במחצית הראשונה של 1986 קיבל ריבית שלילית (כולל הפיחותים ועליות המחירים שתהיינה במחצית 86).

הנהנים העיקריים מהתפתחויות אלה בשוק ההון יהיו ללא ספק קרנות הנאמנות, שיצליחו לגייס סכומי כסף אדירים מהציבור הרחב. שיעדיף יותר ויותר שאחרים „יעשו לו את העבודה". זאת גם הסיבה שכמהלך השנה התשואות תהיינה נמוכות ביותר באפיקי ההשקעה השונים כתוצאה מאותו צורך של היערכות להתכסות בסחורה. בעקיפין יביא הדבר גם לשמירה ריאלית על רמת מחירי המניות על־פי מחיריהן בסוף 85, עם אפשרות לעליות של עד 10% ריאלי, עד מחצית השנה. ההשקעה הסולידית המוצלחת של השנה תהיה, לדעת „אפיקים", אג"ח מסוג ברירת דולר/מדד שהוציאו בחודש האחרון חברות כלל, בזר ובנק דיסקונט. אין לדעת אם תתאפשרנה עוד הנפקות מסוג זה. אך ברור שבתשואה דולרית נטו של 6.2%, או בתשואה מדדית נטו של 5.2%, מקבל המשקיע הנה לכספו, נוסף על ריבית נאותה עם אפשרות לבחור במסלול ההצמדה הגבוה מבין השניים. הצורך בגיוון השקעות הדולריות נובע בין היתר מהעובדה שבעידן הפיחותים החד־פעמיים נוצר פיגור במועד עדכון שערו החודש של השקל, וקיים חשש שעדכון זה ייעשה רק במועד מאוחר יותר.

הבנקים ייאלצו להפריש לחובות אבודים

מניות הבנקים שבהסדר, שהיו ההשקעה הסולידית הטובה של שנת 85, יהיו גם השנה מוקד לפעילות ערה. הריבית הדולרית הגבוהה, בצירוף היות המניות הללו „תחליף פת"מ" וכיסוי אידיאלי לקרנות נאמנות המחלקות דיווידנד חודשי, יביאו את הבנקאיות לתשואה הקרובה ל־10% נטו במהלך שנת 86. ככל שייצא יותר כסף מפקדונות שקליים, כן תרד התשואה על הבנקאיות.

הפעילות בשוק המניות תיקבע על־ידי שני גורמים עיקריים: א. רצונם של מנהלי קרנות הנאמנות להגביר מעורבות ולהגדיל אחזקות במניות כולל בקרנות סולידיות (עד כמה שאפשר). ב. המשך המדיניות המוניטארית המרחיבה של בנק ישראל, כלומר יותר כסף מודפס בפחות ריבית.

אין לצפות השנה לפעילות מוגברת ישירה של הציבור בשוק המניות אלא באמצעות קרנות הנאמנות. הרווחיות של מרבית החברות בבורסה תמשיך להישחק, הן כפועל יוצא ממצב העסקים והן כתוצאה מ„חוק שטינברג". שיגדיל את תשלומי המיסים שלהם. רווחי הבנקים המסחריים בשנת 86 ימשיכו להיות מושפעים ממספר אל[...] שיפעלו עליהם במנוגד. הבנקים יי[...] להפריש סכומים גדולים לכיסוי [...] מסופקים של חברות בקשיים.

החוק החדש, המאפשר לכל [...] בחברה להלוות כסף לחברה [...] (צמוד ופטור ממס), יקטין את רווחי [...] שכן עד כה נשאר בידי הבנק [...] כסף שלוותה החברה ממנו ועל [...] שהשקיע בעל העסק בבנק. במהלך [...] ייהנו הבנקים במרבית הזמן מעודף [...] עקב הכמות הרבה של הפקדונות [...] ויימנעו ע"י כך מתשלום קנסות למ[...] על חריגות באשראי, דבר שפגע [...] בשנת 84 ובמחצית 85.

שוק ההון בשל לעליות מחירים [...] במניות, שיקדימו את חידוש [...] הכלכלית במשק לקראת האביב. [...] יציב, מדדים נמוכים, ירידה [...] הדיביטורית ומעל לכל הרגשה [...] „עושר", המלווה בעלייה בשכר [...] החודשים הקרובים — כל אלה [...] לזרימת כסף להשקעות במניות, [...] בתחילת השנה. הכל, בתנאי [...] האווירה הטובה בשוק המניות, ולא [...] אפשרות של הטלת מיסים על הבורסה.

כדאיות החזקת כסף בגיל [...] שקליים פוחתת והולכת, הן בכל [...] היורדת (רוב הציבור מקבל [...] לחודש) והן בשל החשש [...] גדולות ו/או פיחות.

אין לשכוח שגם אם [...] „אפיקים" מדברת על פיחות ב[...] אפריל. יתכן שהאוצר ירצה [...] ו„לתפוס" כסף חם בפקדונות שקליים [...] ייצא לקנות מט"ח או מוצרי [...] כזה, יתכן פיחות כבר בחודשים [...] מארס, מה שיפגע קשה ברווחיות [...] הפקדונות השקליים, כללית, [...] לקראת סוף ינואר השקעות צמודות [...] בנקים שבהסדר או אג"ח מסוג [...] פקדונות שקליים.

מחקר

מיכון החקלאות מצמצם הילודה במצרים

בעולם השלישי קיימת, כידוע, בעיה חריפה של ילודה גבוהה. למרות שברור כי בעיית הילודה קשורה למבנה הכפרי־חקלאי של חברות בעולם השלישי, נעשו רק מחקרים מעטים על הקשר שבין התרומה הכלכלית של הילדים בעבודה החקלאית לבין הילודה הגבוהה. מחקרו של ויקטור לוי מהאוניברסיטה העברית בירושלים, הדן בקשר שבין מודרניזציה ושינויים בחקלאות במצרים לבין התרומה הכלכלית של הילדים והפריון (הילודה) בארץ זו, הוא אחד הבודדים שנעשו בתחום זה.

המדיניות החקלאית של ממשלת מצרים רוחפת בשנים האחרונות למודרניזציה — סיבסוד של מכונות חקלאיות (ע"י קביעת שער חליפין נמוך ליבוא מכונות אלה), הלוואות לחקלאים בריבית נמוכה לשם קניית ציוד, דלק זול ועוד. המודרניזציה בחקלאות מחליפה באופן טבעי עבודה, ביחוד של ילדים.

מדיניות הממשלה גם מכוונת לשינוי הרכב היבולים — מיסוי גבוה על גידול הכותנה הביא לצמצום שטחי הכותנה ולהגדלת שטחי גידול פירות וירקות. גם שינוי זה חוסך בעבודת ילדים, שכן כותנה מתאימה יותר לעבודת ילדים מאשר הגידולים האחרים.

אם נצא מתוך הנחה ששיקולים כלכליים קיומיים עומדים מאחורי ההחלטה להביא ילד לעולם — הערך הכלכלי שיביא הילד בעבודתו למשפחה — יש לצפות שמדיניות ממשלת מצרים בתחום המודרניזציה ושינוי הרכב הגידולים החוסכים בעבודת ילדים יביאו להקטנת גודל המשפחה. וזה אכן מה שקרה. לפי נתונים מאמצע שנות ה־70, באזורים שבהם שיעור גידולי הכותנה ירד במידה ניכרת, גם גודל המשפחה קטן ביותר, ובאזורים שבהם הוכנס מיכון בשיעור גבוה יותר השפיע המיכון להקטנת המשפחה.

ויקטור לוי בוחן השערות נוספות. הראשונה היא, שמדיניות הממשלה המצרית להגדיל את היחידות הכפריות מגדילה את ערך עבודת הילדים, ולכן תגרום להגדלת המשפחות. קשר כזה אכן נמצא, אם כי הוא היה פחות מובהק מבחינה סטטיסטית — באזורים כהם העיבוד הוא ביחידות קרקע גדולות יותר גם המשפחות היו גדולות יותר.

גורם חשוב אחר המשפיע על גודל המשפחה הוא גודל התפוקה או הערך המוסף, מתברר, שכמקומות שבהן התפוקה (או הערך המוסף) ליחידת קרקע גדול יותר נמצאו משפחות גדולות יותר (עבור רמת מיכון נתונה). המסקנה משני מימצאים אחרונים אלה היא, שמדיניות חקלאית השואפת לאחד קרקעות ליחידות גדולות, ולשיפור רווחיות החקלאים ע"י מדיניות מחירים, גורמת הגדלת הפריון והגדלת המשפחות — תוצאה לא רצויה למדינות הסובלות מהתפוצצות אוכלוסין.

גם עלייה בשכר הנשים השפיעה בכיוון של הקטנת גודל המשפחה הממוצעת. עלייה בשכר הנשים הביאה, כך מסתבר, לעלייה בעבודת הנשים כתחלופה לעבודת ילדים. כתוצאה מכך, הילדים הלכו יותר לבית־הספר או נשארו יותר בבית, לעבודות הקשורות במשק הבית.

תמותת ילדים קשורה באופן חזק [...] לגודל המשפחות. זוהי תופעה ידועה ב[...] בעלות הכנסה נמוכה. בשנים 1976 [...] ירדה תמותת הילדים במצרים בכ־23 [...] זה הביא לירידה גדולה בילודה ו[...] המשפחות.

כדי להשלים את התמונה על הקשר [...] משתנים כלכליים והחלטות על [...] המשפחה, בודק החוקר באופן ישיר את ה[...] בין משתנים אלה להשתתפות ה[...] בעבודה. התמונה המתקבלת עקבית [...] התוצאות לגבי גודל המשפחה. שיעור [...] כותנה נמוך יותר. מכאניזציה נרחבת [...] ושכר גבוה יותר לנשים גרמו להורדה ב[...] ההשתתפות של הילדים בכוח עבודה. [...] ההשפעה על קבוצות הגיל הצעירות [...] 6־) גדולה פי כמה וכמה מההשפעה [...] וצות הגיל הגבוהות יותר (12־14). [...] ו, רווחיות גבוהה יותר גורמת [...] סוקות הילדים. השפעת השכר על [...] ילדים בקבוצות הגיל הנמוכות [...] שלושה מאשר בקבוצות הגיל ה[...] במלים אחרות, עליית השכר תשפיע [...] חזקה יותר על ילדים צעירים יותר [...] ממעגל הלימודים (או העבודה במשק [...]) לעבודה חקלאית.

[...] המחקר עולה בבירור, כי [...] העבודה מצד ילדים באזורים כפריים [...] יש השפעה חזק על ההחלטות של משפחות [...] להביא עוד ילדים לעולם, ועל רמת ה[...] שתינתן להם. לפיכך, למדיניות כלכלית [...] הממשלות (כמו מכאניזציה או מיסוי [...] כותנה) יש השפעה רבה על גודל הילודה ו[...] השתתפות בלימודים.

אבי נשרי

תקציב הבטחון

פער מתרחב בין הצרכים לבין היכולת הכלכלית

לצה"ל יש קושי הסברתי בקשר לתקציב הבטחון, סבורים כלכלני המערכת. הכלכלנים משווים את תקציב הבטחון להסכם הרב־שנתי שסוכם עם משרד הבטחון ב־1981. על־פי הסכם זה, ההוצאה המקומית בתקציב הבטחון היתה אמורה להגיע ל־3.2 מיליארד דולר. עד שהתאימו את המערכת לרמת הקיצוץ הקודמת. החליטה הממשלה על קיצוץ נוסף.

בניין מלחמת לבנון קיבל צה"ל רק 900 מיליון דולר תוספת, בעוד מחיר המלחמה היה גבוה בהרבה. הירידה בהוצאה המקומית של מערכת הבטחון לא באה לכלל ביטוי בנתונים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. כי בהוצאה הבטחונית נמדד על־ידה גם „הלביא", שקודם לא היה ושעל־פי התכנון לא היה צריך להיכלל בתקציב הבטחון. לבטח אין כאן הוצאה בטחונית מקומית, ומבחינה סטטיסטית יש לרשום זאת כיצוא מחקר בטחוני, סבורים כלכלני הצבא.

לפיכך טוענים ראשי הצבא, באופן מצטבר, בתקציבי התקציב בין 83־85, קוצצו להם 2.8 מיליארד דולר מהסכום המתוכנן של 9.6 מיליארד דולר על־פי התוכנית הרב־שנתית, מזה 1.2 מיליארד קיצוצים ישירים: 500 מיליון דולר אי־כיסוי מלוא ההוצאות של מלחמת לבנון, 700 מיליון דולר ע"י אי־כיסוי מלוא ההתייקרויות ועוד 400 מיליון דולר עבור העלאות שכר ונושאים אחרים. שנספגו בתקציב הבטחון למרות שכל המשק קיבל על כך תוספות.

הכנפיים ופריטים אחרים. לפיכך ניתן כיום להגדיר את ה„לביא", שעדיין נקרא באותו שם, כשני־שלישים של מטוס אמריקני ושליש מטוס ישראלי. גם כך כאשר שני־שלישים מייצור הלביא ימומנו מכספי הסיוע יגרום ה„לביא" בעיות לצה"ל, וספק אם ניתן

שעות החזקת צבא בכוננות מלחמתית מתמדת דורשת מחיר תקציבי גבוה. צה"ל חושש לקבל על עצמו הנחה אסטרטגית של רגיעה, למרות הסכם השלום עם מצרים, למרות מלחמת אירן־עירק ותנאים בינלאומיים אחרים. קשה גם להחליט

התפתחות תקציב הבטחון 1984־1986
במיליוני דולרים
(במחירים קבועים 84)

	1984	1985	1986
הוצאה מקומית רגילה	2,700	2,653	2,737
תקציב רגיל (ללא לבנון)	2,450	2,403	2,387
המרות ממט"ח סיוע	250	250	350
„לביא"	250	250	250
„רמון"	—	—	50
כללי	—	—	50
תוספות לבנון	250	115	10
מט"ח חופשי	110	150	150
	1985	**1986**	**1987**
אישורי מט"ח סיוע	1400	1800	1890

ביטול ה„לביא" עלול להרגיז האמריקנים

במשך שנים מאז 1975 עמד תקציב הבטחון המקומי על כ־3.3 מיליארד דולר. בשנים 85 ו־86 הוא ירד לכ־2.5 מיליארד דולר. כאשר הקיצוץ העיקרי היה בשנת 1984.

אם בצה"ל יכלו לחשוב מחדש, לבטח לא היו מעמידים את ה„לביא" בראש סדר העדיפויות התקציבי. קרוב לוודאי שהיו מקיימים את הסכומים המושקעים ב„לביא" בפרוייקטים אחרים של מחקר ופיתוח. אולם קיים חשש שאם בשלב זה, כאשר כבר הושקעו ב„לביא" כ־1 מיליארד דולר, ביטול הפרוייקט עשוי להרגיז את האמריקנים והם עלולים לבטל כליל את סעיף ההמרה. בתקופת הקיצוצים בתקציב האמריקני עשויה גם להתבטל כל ההקצבה ל„לביא". לכן „מוטב" לא לנגוע את הסירה.

בינתיים משנים את ה„לביא" באופן מהותי. אם בזמנו דובר על מטוס ישראלי בו המנוע, השלד וגם הציוד יהיו מתוצרת מקומית, כיום כבר ברור שהמנוע יהיה אמריקני. החומרים המרוכבים יהיו מתוצרת אמריקנית ולכן גם

יהיה לתחזק אותו בתקציבי הבטחון העתידיים הנראים לעין.

הגמישות של תקציב הבטחון כבר כיום קטנה מרי, וקשה מאד להעביר משאבים. כ־44 אחוז מכלל התקציב המקומי הם הוצאות לשכר. יותר מ־12 אחוז דלק והובלה, כ־5.6 אחוזים הוצאות תחזוקה, חשמל ומים וטלפון, 3.2 אחוזים מוצאים למזון ועוד 17.5 אחוז לרכישת מוצרים ושירותים. מעט מאד נותר לפיתוח. כך, שקשה למצוא סכומים בתקציב. לא רק לרכישת ה„לביא": בקצב שהתעשייה האווירית תייצר אותו קשה גם למצוא סכומים לתחזוקה.

מכל האמור לעיל סבורים בצה"ל, שקיים פער גדל והולך בין צרכי הבטחון, כפי שמגדירים אותם הממונים המקצועיים על מערכת הבטחון, לבין היכולת הכלכלית של המדינה לספק צרכים אלה. האסטרטגיות הבטחוניות האלטרנטיביות, ככל הנראה אינן זולות יותר. נראה, שאין גם שום גורם פוליטי המוכן לקחת על עצמו אחריות לשינוי בתפישה הבטחונית על־פיה מחזיקים את צה"ל מוכן למלחמה כל רגע, אף אם אלה מתרחשות רק אחת ל־8 שנים. סביר להניח, על בסיס זה לדלג על דור אחד של חידושים טכנולוגיים, שיכלו לחסוך כסף רב. מאידך קיימת הבעיה של הפער המתרחב בין יכולת המימון לבין הצרכים, העשויים לגרום לכך שלא ישארו מקורות מימון בדיוק כאשר יהיו נחוצים.

קשה להניח שניתן להשאיר את מלוא ההערכה האסטרטגית ברמה הלאומית־מדינית בידי מפקדי הצבא בלבד. אולם הדרג הצבאי מקצועי צודק בכך שצה"ל נדרש כיום לפעול על־פי תפישה אסטרטגית זו, של כוננות מתמדת למלחמה כאפשרות מיידית. לפיכך מן הראוי לקיים את הדיון בתקציב הבטחון לא על הפרטים הטכניים אלא על התפישה.

בן־גוריון, בזמנו, כפה על צה"ל קיצוץ בסדר הכוחות בשיעור של כ־17 אחוז והביא בכך להתפטרותו של ידין מתפקיד הרמטכ"ל. אולם, בן־גוריון לקח אז את מלוא האחריות על עצמו, ולפחות בפרספקטיבה היסטורית הוא לא טעה. כיום אין מי שיקח על עצמו אחריות בהיקף כזה.

צבי טימור

גלגלי הבורסה

נכשלו הנפקות המק"מ של בנק ישראל

אתמול חל מיפנה בשוק המניות בו לא נרשם — אחרי תקופה ממושכת — אף שער „מוכרים בלבד". במניות ההשקעתיות נרשמה מגמת עלייה, לאחר הירידות בשני ימי המסחר הראשונים השבוע. במניות ההסדר היה ערך היציע קטן של 35 אלף ש"ח, אחרי עודפי היצע הגדולים. בשוק איגרות החוב היו ביקוש של 1.5 מיליון ש"ח לצמודות למדד, והיצע של 1.2 בצמודות לדולר. הנפקות מק"מ של בנק ישראל נכשלו. מהנפקה ל־84 ימים בערך נקוב של 50 מיליון ש"ח נמכרו מכר בנק ישראל רק 0.4 אחוז.

הציבור הוציא אתמול 2 מיליוני ש"ח מקרנות הנאמנות, מזה 1.5 מיליון ש"ח מה„סולידיות" וחצי מיליון ש"ח מהמתמחות במניות. מניות חיפושי נפט עלו אתמול ב־1.8% בממוצע, ושל חברות להשקעה ב־2.4% בממוצע.

נראה כי המיפנה בשוק המניות נבע מהידיעות על גילוי נפט. שלא הספיקו להגיע לידיעת השוק. המגמה הושפעה גם מהכוונה בעמדת בנק ישראל בעניין ההיטל על המט"ח, וכן ממאמצי קרנות הנאמנות לייפות את מאזניהן החודשיים לקראת סוף החודש.

במסחר קצר מועד נעו התשואות של 17.5 מיליון ש"ח, מזה 8.4 מיליון ש"ח בין 2.05% ל־2.43%, תוך מחזור בשתי הנפקות חדשות של בנק ישראל.

מהסדרה ל־56 יום, שהוצעה ב־50 מיליון ש"ח, נמכרו 8.2 מיליון שקל בתשואה חודשית של 2.13% ומהסדרה השנייה, ל־84 יום, נמכרו רק 133 אלף ש"ח בתשואה זהה.

שער הדולר היציג ירד אתמול ב־0.55 אג', ב־0.37% ל־1.4869 ש"ח. דולר נוסעים ירד ל־1.7637 ש"ח. המטבעות המערב־אירופיים ירדו בשיעורים קטנים יותר. פרט לפראנק השוויצי, שירד ב־0.45%. לעומתו חל שיפור בליש"ט, שעלתה אתמול ב־1.63%, אחרי שירדה שלשום ב־2.5%. הדולר השחור נשאר יציב, בין 1.58 ל־1.60 ש"ח.

בשוק המניות עלו אתמול 149 שערים, לעומת 97 שירדו ו־157 שנשארו בלי שינוי. מהם 26 עלו ב־5% ויותר ו־21 ירדו ב־5% ויותר. היו 5 „קונים בלבד" ואף „מוכרים בלבד". המחזור עלה ל־4.5 מיליון ש"ח, מזה 2.7 במניות ההסדר. המניה הפעילה ביותר היתה אתמול של בנק דיסקונט א', שהמחזור בה התקרב ל־853 אלף ש"ח.

במניות ההסדר עלו (ב־%) פועלים מ' — 0.6; כללי מ"ר — 0.2; בל"ל — 1.3; מימון סחר 1 — 0.5; אגוד רג' — 1.4; מזרחי ש' — 1.1. לעומתן ירדו: אי די בי ב' — 0.4; אי די בי א' — 0.2; דיסקונט א' — 0.2.

תשואותיהן השנתיות המובילות נעו במונחים דולריים בין 12.99% (אי די בי בנ') ל־14.77% (הפועלים ש'), הפועלים מ' — 14.49%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ לבורסה עלו אוה"ח — 5.0; פי ב' — 1.7. לעומתן ירדה כללי מ"ר 1 ב־5%.

במניות החופשיות בלטה מגמת העלייה במניות חיפושי נפט. מהן עלו: דלק נפט 1 — „קונים בלבד"; דלק נפט 5 — 10.0; טראויל 5 — „קונים בלבד": יואל 5 — 2.3; מ.ג.ל 5 — 6.4; פדראויל — 6.4; צפ' אמר' 1 — 0.5. לעומתן ירדה רק טראויל 1 ב־6.1%. בסוגים האחרים של המניות החופשיות בלטו העליות: נחושתן 5 — 15.0; דרוקר זכ' 1 — 10.4; דרוקר זכ' 5 — „קונים בלבד פעם שנייה ברציפות": דרוקר אופ' — „קונים בלבד". לעומתן בלטו הירידות: פרוטארום — 10.3%; ציון 1 — 10.0%; ובעוד שציון 5 עלתה ב־14.9%.

בשוק איגרות החוב נרשמה יציבות בצמודות למדד וירידות עד 1% בצמודות לדולר. המחזור בשוק הסתכם ב־3.9 מיליון ש"ח, מזה כ־1.2 מיליון ש"ח בשני סוגי „גליל" (ב־3% וב־4.25%) ויותר ממיליון ש"ח בסוג „שגיא".

* „יומאר טכסטיל": דירקטוריון הבורסה החליט למחוק את מניות החברה מרישום למסחר בבורסה, מאחר שלא ניתן לקיים בהן מסחר תקין לאחר שחברת „ארגמן" הודיעה, שבכוונתה להפסיק לשמש כ„בעל מלאי" לצרכי המסחר הממוכן.

* קונסורציום החזקות הודיעה על הפסד מתואם של 288 אלף ש"ח למחצית השנה שהסתיימה ב־30.9.85. לעומת הפסד מתואם של כ־4.3 מיליון ש"ח לשנה שהסתיימה ב־31.3.85.

אלחנן הורוביץ

טור החדשות

התק"מ תסייע לקיבוצים במצוקה, תקצץ התקציב בסעיפים שונים

הסיוע שניתנת התק"מ לקיבוצים במצוקה כמעט יוכפל לעומת השנה שעברה ויעמוד על 3.3 מיליון דולר, לעומת 1.9 מיליון דולר אשתקד.

בטאון התנועה הקיבוצית המאוחדת „יחד" מציין, כי כל סעיפי התקציב האחרים של התק"מ יקוצצו ב־20 אחוז. בסה"כ יעמוד תקציב התק"מ על 8.8 מיליון דולר, לעומת 11.1 מיליון דולר בשנה הקודמת. תקציב ההשקעות, שעמד בשנת תשמ"ו על 2.3 מיליון דולר, יעמוד על 950 אלף דולר בלבד, ירידה של 60 אחוז.

פעילות התנועה תקוצץ במונחים תקציביים מ־6.1 מיליון דולר ל־5.5 מיליון דולר, קיצוץ של 25 אחוז. הכוונה היא, לבטל חלק מהפעולות ולאחד פעולות אחרות. כן יחול שינוי במדיניות שירותי הרווחה של התנועה הקיבוצית, תחנות בריאות הנפש, ההפעלה החברתית ועוד. כל אלה לא יקבלו עוד סיבסוד, והמשקים ישלמו את מלוא דמי השימוש בהם. תקציב ברית התנועה הקיבוצית יקוצץ בכשליש, מ־446 אלף דולר בתשמ"ו ל־295 אלף דולר בתשמ"ז.

דמי האש"ל של הפעילים יקוצצו מ־7 דולר ל־6 דולר ליום. כן מתכוונת התנועה למכור 60 מתוך 480 כלי הרכב של פעילי התק"מ.

אייל שגב

הטבות לחוסכים 14־18 חודש

תחרות החלה בימים אלה בין הבנקים על מתן הטבות לחוסכים בתוכנית מסוג תשואה. לפני שבוע הודיע בנק לאומי כי הוא מעניק לחוסכים שיצטרפו לתוכנית הצמדה מלאה לריבית החח"ד הממוצעת, אם ימשכו את כספם בתום 14 או 18 חודשי חסכון. מי שיתמיד בחסכון שנתיים יקבל ריבית צמודה של 4.75% לשנה, נוסף על הצמדת הקרן למדד.

בנק הפועלים הודיע כי הוא מעניק למי שיצטרף לתוכנית התשואה שלו עד סוף החודש, וימשוך את כספו בחודשים פברואר מארס בשנה הבאה, ריבית של 110 אחוז מריבית החח"ד הממוצעת לאותה תקופה. מי שיעדיף לחסוך בתוכנית במשך שנתיים ייהנה מהצמדה למדד של 24 מדדים מלאים. ומריבית צמודה של 6 אחוזים לשנה.

בנק דיסקונט העלה, החל מאתמול, לתקופה מוגבלת, את שיעור הריבית הצמודה בתוכנית „יתרון רב תשואה" מ־6.25% ל־6.75%. התשואה שנתית צמודה. ובכך מעניק לחוסכים בנוסף את הריבית הגבוהה ביותר בתוכניות החסכון מסוג „רב תשואה". בדיסקונט תקופת החסכון בתוכנית היא שנתיים וחצי והחוסך נהנה מהצמדה מלאה של הקרן והריבית עבור 30 מדדים מלאים.

בבנק מעריכים. כי הבטחת ההצמדה לתקופה של שנתיים וחצי, יחד עם ריבית גבוהה על רקע חוסר הוודאות בשוק ההון ביחס לתנאי ההצמדה בעתיד תיתן למשקיעים תשואה נדיבה. יצוין, כי כיום שיעור התשואה נטו באגרות־חוב צמודות למדד לתקופות מקבילות הינו כ־4% בלבד.

א.ש.

מפעלים חדשים ב„כור" ב־85

קונסרן „כור" הקים בשנה האחרונה 7 מפעלים חדשים — כך עולה מסקירה על פעולות החברה בשנה האחרונה. המפעלים שנחנכו אשתקד הם:

קרן אלקטרוניקה (חטיבת האלקטרוניקה), מפעל ותיק שהיה ממוקם באיזור כנורים צפון באשקלון ואשר הועתק תוך הרחבה לאיזור תעשייה חדש, מדרום לאשקלון. המפעל המחודש. בו הושקעו 4.4 מיליון דולר, מייצר מערכות ורכיבים לתעשייות האלקטרוניקה והטלקומוניקציה וקולט עובדים נוספים.

כימית קרית־שמונה (קבוצת המתכת והפלדה) מייצר חלקים תעופתיים ומערכות שריון בטכנולוגיה מתוחכמת עבור מערכת הבטחון וכייצא לצבאות זרים. הייצור מתבצע ע"י מערכות ממוקרות־מחשב. במפעל מועסקים כ־80 עובדים מקרית־שמונה, שרובם עברו הכשרה מקצועית במשך 8 חודשים במפעל־האם בחולון. ההשקעה בציוד החדיש ובמבנים הגיעה לכ־10 מיליון דולר.

כ"ם אופטרוניקה (קבוצת הכימיה) בדימונה. מפעל משותף ל„כור" ולקריה למחקר גרעיני. מייצר כיפות לטילים וכוונו לייזר בטכנולוגיה מתקדמת. העובדים, בני דימונה, הוכשרו במפעל [illegible] שווקים עדיין נמשך. גודל ההשקעה — 2.5 מיליון דולר.

F.E.I. (תדיראן) ירושלים. מפעל לייצור שעונים אטומיים לשימוש בצוללות גרעיניות ובלוויינים. בשיתוף עם חברת F.E.I מארה"ב. במפעל הושקעו עד כה 5 מיליון דולר והוא מעסיק 110 עובדים עם תכנית לצמיחה עד 200 עובדים תוך 5 שנים. בחלקם הגדול מהנדסים, פיסיקאים וטכנאים.

מפעל טחינה (קבוצת המזון) אום אל־פאחם. שותפות עם התעשיין עארף דוירי. מפעל ראשון של „כור" בכפר הערבי. שייצר בשלב ראשון טחינה מסורתית ויתפתח לייצור מוצרי מזון נוספים.

בולוסיגד (קבוצת המתכת והפלדה), שותפות בין האחים בולוס מעכו ו„יובלי־גד" לבניית שיכונים לצעירים ערביים במגזר העירוני. ההשקעה היא בהיקף של כ־3 מיליון דולר וכבר החל בבניית יחידות הדיור הראשונות בנצרת.

דטיק (תדיראן) בית־שאן, מפעל לייצור כבלים לתקשורת. מעסיק 120 עובדים ומייצר את כל סוגי כבלי התקשורת הנמצאים בשימוש בארץ. ההשקעה בהקמת המפעל הסתכמה עד כה בכ־10 מיליון דולר.

א.ש.

אהוד שילו מונה למנכ"ל סולל־בונה

הוועדה המנהלת של חברת העובדים החליטה להמליץ למועצת המנהלים של סולל־בונה למנות את אהוד שילו למנכ"ל חברת סולל־בונה. שילו ימלא את מקומו של שרגא רוטמן, הפורש לגימלאות.

אהוד שילו משמש כמנכ"ל סולל־בונה ארצות חוץ. בעבר היה ראש אגף כלכלה ותכנון בחברה. מנכ"ל משרד התחבורה ומנהל המחלקה הכלכלית ומ"מ מזכיר חברת העובדים. הוועדה המנהלת ציינה את שנות כהונתו הרבות של רוטמן בחברת סולל בונה והודתה לו על מסירותו ונאמנותו.

כן הוחלט להמליץ על מינוי ועדה שתגבש תוכנית לארגון־מחדש של סולל־בונה חברי הוועדה יהיו דני רוזוליו, מזכיר חברת העובדים בן רבינוביץ, מנהל פעולות חברת העובדים, פרופ' איתן ברגלס, אהוד שילו, דר' גדעון ציטאט ונציג העובדים. מזכיר חברת העובדים דני רוזוליו מסר, כי בישיבה הקרובה של הוועדה המנהלת יוגש לאישור הרכב חדש של מועצת המנהלים של סולל־בונה.

מבזקים כלכליים

● חברת „ליאור אלקטרוניקה" חנכה מפעל חדש למחקר, פיתוח וייצור במגדל העמק. „ליאור אלקטרוניקה" הינה היחידה בארץ המפתחת ומייצרת מערכות ממוחשבות מתקדמות לפיקוח על כמויות שיחות טלפון ועיבודן לשם ייעול וחיסכון במפעלים. במשרדי ממשלה, בקיבוצים ובארגונים שונים. כן מייצרת החברה מערכות איסוף נתונים בנושאי דיווחי כמויות ייצור וניהול מחסנים ועוד.

המערכת של „ליאור" היא קטנה ומודולרית ויכולה להפעיל מספר פונקציות בעת ובעונה אחת ולחסוך בכך בפעולות מחשב. המערכות שמייצרת החברה נחשבות לזולות ביחס למערכות המתחרות באירופה ובארה"ב והן נמכרות בחו"ל בפחות מאלף דולר. במפעל החדש מועסקים היום 12 עובדים מנכ"ל המפעל. איתי וינרמן, מסר שהחברה מקווה להגדיל את היקף הייצור ובהתאם לכך את מספר העובדים, ולהגיע עוד השנה ליצוא של כמיליון דולר. המפעל, שנבנה על שטח בן 400 מ"ר ממוקם במרכז ספיר במגדל העמק.

● העגבניות שמגדלים המתיישבים עידן וצופר בערבה ניכרות בימים אלה במחירי שיא בארה"ב. עגבניות אלה שהן גדולות וקשות, מבוקשות ע"י עקרת הבית האמריקנית. וזוכות למחירים של 3.5 דולר הק"ג, מה שמשאיר בידי החקלאי 500 דולר נטו לטונה. עד כה נשלחו בדרך האוויר כ־100 טונות עגבניות מתוך 500 טונות מתוכננות. עקב איכותן היוקרתית נארזות העגבניות האלה בכונכוניירות גדולות כשכל עגבניה עטופה בשרוול נייר מיוחד. כדי לשמור על איכותן הגבוהה ממויינות העגבניות על־פי צבען. באמצעות מחשב המצוייד בעין אלקטרונית.

מאזן אימה נוטה מזרחה

בתוכנית „זה הזמן" הסביר ד"ר לאון, חתן פרס נובל לשלום, ביחד עם עמיתו הסובייטי בזכות מאבקם המשותף נגד המלחמה הגרעינית, את הסכנות הכרוכות במלחמה גרעינית. או בניסוחו של המראיין רם עברון — השמדת האנושות. ד"ר לאון לא הסתפק בתשובה קצרה. הוא תיאר את השלבים השונים. החל מהנפגעים הראשונים מההפצצות, עבור אלה שימותו מהשריפות הרבות שיתלקחו בעקבותיהן, השינויים האטמוספריים העצומים שיביאו לירידת הטמפרטורה ולקור גדול, החשכה שתשרור על פני הארץ, וכן תקופות היובש הארוכות שיימשכו חודשים ואולי שנים, אשר יגרמו להרס מוחלט של החקלאות ולמוות ברעב של שרידי המלחמה האטומית. תמונה אפוקליפטית קודרת זו, הידועה למקבלי ההחלטות בארה"ב וברה"מ, מאיימת למעשה לכלות את המין האנושי ואת כל הישגיו התרבותיים. אין ספק, כי היא מהווה גם גורם הרתעה ראשון במעלה בפני החלטה פזיזה ונמהרת של ראשי שני הגושים. כושר הספיגה והיכולת של כל אחת מהמעצמות להשיב מכה גרעינית גם לאחר התקפת פתע עליה, אינם משנים את התמונה הקאטאסטרופלית.

נקודת המפתח בדברי ד"ר לאון, שאינה חדשה, אך היא אולי המפחידה מכל, היא שתמיד קיים חשש לאיזה שיבוש טכנולוגי, או לטעות אנוש במערכת המסועפת והמורכבת הזו, אשר „לא בכוונה" תגרום למלחמה אטומית.

מאגר הנשק הגרעיני של שתי המעצמות כבר עלה מזמן על גדותיו, ויש בו כמויות העולות פי כמה וכמה על מה שדרוש כדי למחוק את כל העולם.

רק עברון היקשה בשאלותיו בעיקר לגבי הצד הסובייטי, ובלט חוסר האמון הבסיסי שלו בכוונות הרוסים. גישה לגיטימית, המתאימה בהחלט לחשדנות הקיימת כלפי ברה"מ אשר, בניגוד לארה"ב, אינה פתוחה לוויכוחים ציבוריים גלויים בנושא רגיש כזה, כמו גם בנושאים ציבוריים אחרים. אך הטלת כל כובד המשקל לכיוון הסובייטי נראתה לי מגומגמת. לפחות נוכח העובדה הידועה, כי נשיא ארה"ב רואה בפרוייקט „מלחמת הכוכבים" את אחת המשימות היוקרתיות ביותר של מימשלו.

הרג בליל שבת

„רילול" אוכלוסיית הצבאים, או בניסוח בוטה יותר, הרג הצבאים בארץ, ראוי בהחלט לכתבה עיתונאית. אמנם קשה לראות בעניין זה נושא חדשותי ממדרגה ראשונה, אך כמו עניינים שוליים אחרים יש לו בהחלט מקום לסיקור עיתונאי, מה גם שרבים, המתעבים את ספורט הציד, בוודאי אינם מקבלים את הפתרון האלים של בעיית הצבאים, הפוגעים בשטחי המחייה של החקלאים.

לאחר הקדמה זו יובן, כי ההחלטה להקרין את הכתבה על חיסול הצבאים — תוך כדי המחשה ויזואלית איך יורים בהם — דווקא ביומן החדשות של ליל שבת, נראית לי מוזרה ושגוייה. בשביל מה צריך להחריד ולזעזע? אפשר לטעון, כי האיסטניסיות לגבי ערב שבת דווקא יש בה מידה מסויימת של צביעות. שהרי מה הקשר באיזה יום מקרינים את הכתבה? אכן, קשה וגם בלתי סביר לחלק את החדשות לפי קריטריון של ימי השבוע. אולם כפי שכבר כתבתי, אין מדובר בכתבה חדשותית שאינה סובלת דיחוי, ולכן הבחירה דווקא בערב שבת לשדר הרג חיות, אינה בבחינת עונג שבת, והיא מיותרת.

פטר את האשה

בתוכנית „מה השאלה" בהנחיית שמעון טסלר, שעסקה השבוע במעמד האשה, כמעט כל השאלות היו של נשים, אם כי פה ושם. למען האיזון, הושחלה גם שאלה מפי גבר. גם בין המשיבים היה רוב לנשים — שלוש על אחד. אך גם כלי הייצוג הגברי של ח"כ אוריאל לין תהיה זו טעות לחשוב, כי לנשים יש דעות בכלל, ובענייני נשים בפרט. מבחינה זו היתה הופעתה של שושנה ארבלי־אלמוזלינו שמרנית למדי בהשוואה לזו של מאשה לובלסקי, ובעיקר של ניצה ליבאי־שפירא, יועצת ראש הממשלה למעמד האשה.

הבעייה העיקרית של הנשים היא בפער שבין לשון החוק לבין המציאות בשטח. אם כי הנשים הן רוב, ואף שאין הן נופלות בהשכלתן מן הגברים, הרי עדיין הן מקופחות בשכר ובקידום בעבודה. הדעות הקדומות וה„נורמות החברתיות" חזקות יותר מכל גורם, והדבר מצא את ביטויו בשאלה את מי צריך לפטר, גבר או אשה. אין ספק, כי רוב רובם של האנשים (גם נשים) יענו על שאלה כזו, כמעט אוטומטית, כי קודם צריך לפטר את האשה. זאת, מתוך אותה ראייה אנאכרוניסטית של הגבר כמפרנס הראשי. הגדיל לעשות בעניין זה אוריאל לין, אשר דיבר על כבודו של הגבר, ועל כך שקשה יותר לגבר מובטל להסתדר ולמצוא מה לעשות עם עצמו מאשר לאשה. אף כי לא אמר זאת, ודאי התכוון בין היתר לסידור־הבית, לבישול ולטיפול בילדים. עוד טענה אנאכרוניסטית, שכן אותם עיסוקים ביתיים טובים לגבר המובטל (וגם לגבר העובד) לא פחות מאשר לאשה.

הנסיך הקטן

לאחר הופעתו — שלא הצדיקה את הציפיות — של בנין ג'וניור בתוכנית „מוקד", מצאו המפרשים סימנים ורמזים בדברים שאמר, ובעיקר בדברים שלא אמר למראייניו. נסים משעל ויעקב אחי־מאיר. הניסוחים המאוזנים והחמקניים של בנימין בגין יפים אולי לדיפלומט, אם כי אפילו הדיפלומטיה המודרנית פתוחה וגלוייה יותר. כבנו של מנחם בגין — וזו הרי היתה העילה העיקרית לכבוד וליוקרה שזכה להם — היה בדבריו הרבה מהחידה חידוד לאו דווקא. אפשר להניח כי האב היה בין הרבים שציפו בהופעת בנו, והבחור האינטליגנטי, נעים־ההליכות ובעל הדיבור הרהוט לא בייש אותו. אך כל אלה הם באמת דברים שוליים לגמרי. מאחר שתוכנית „מוקד" אינה מיועדת שכולו נעלם ולפחות לא למראיינים, ויש להניח כי לפני שהזמין את בנימין בגין ל„מוקד" שוחח אתו נסים משעל שיחה מקדימה, הרי מותר לנחש כי בגין הבן לא הבטיח לספר יותר ממה שאמר בסופו של דבר במהלך השידור. במקרה כזה עומדת בעינה השאלה: מה בעצם הסיבה — מלבד הקוריוז — להקצאת במת „מוקד" לבנו של בגין?

מומנטום דו־תכליתי...

(סוף מעמוד 5)

אך קשה הרבה יותר למצוא פלשתינים קבילים. חוסיין הגיש אשתקד לוושינגטון רשימה של מועמדים פלשתינים. רק שניים מן השמות שהוזכרו — עורך „אל פאג'ר" חאנה סניורה ממזרח ירושלים, ועו"ד פאיז אבו־רחמה מעזה — אושרו על־ידי ישראל. האחרים היו קשורים יותר על המידה עם אש"ף.

חוסיין עמד על כך שלפחות ארבעה פלשתינים יצורפו למשלחתו. אך באותם ימים סירב להביא שמות נוספים. השתרר קיפאון. לדברי הפקידים דן מרפי עם פרס וחוסיין על מועמדים פלשתינים אפשריים אחרים. אך בשעה זו טרם הוברר אם אמנם הושגה הסכמה סופית כלשהי בעניין הרשימה.

עיסקת הנשק עם ירדן

אך נוסף על מועד הרוטאציה בממשלת האחדות הלאומית עומדת בפני ממשל רייגן בעיית לוח־הזמנים לוחצת יותר. בנוגע להצעתו לעיסקת חבילה בדבר מכירת טילי ב"מ ומטוסי־קרב לירדן. צפוי לו מאבק גדול עם הקונגרס בחודש פברואר. בעניין זה, אלא אם כן יעשה המלך חוסיין הצהרות חדשות שבהן יבטיח לשים קץ למצב המלחמה עם ישראל. כמועד אחרון קבע הממשל את ה־1 במארס.

אין ספק כי סיכוי שירדן אמנם תשב לשולחן מו"מ עם ישראל יתרום במידה רבה לריכוך ההתנגדות הגוברת בקונגרס.

הנה כי כן נסב חלק רב מן הדיונים של מרפי עם חוסיין בלונדון על העיסקה הזאת. שירדן רואה בה מיבחן מכריע לידידותה של ארה"ב כלפיה. במקרה שהעיסקה לא תאושר. תחפש ירדן כמעט כוודאות מדינות אחרות שיספקו לה את מערכות הנשק הללו.

רוב פקידי ממשל רייגן, בפרט בסטייט־דיפארטמנט, בפנטאגון ובמועצה לבטחון לאומי, מוכנים בעליל להיכנס לעימות כולל עם ידידי ישראל בקונגרס על העיסקה. אמנם חלק מיועצי רייגן למדיניות הפנים אינם רוצים במאבק מזיק מסוג זה עתה. אך שיקולי מדיניות־חוץ חשובים כנראה יותר לממשל בכללותו.

מבחינות מסויימות יהיו ההתרחשויות דומות עד מאוד לאלו שבמאבק המר על עיסקת מטוסי ה„אייוואקס" עם ערב הסעודית ב־1981. עיסקה זו אושרה בסנאט ברוב קטן של 52 לעומת 48 קולות. אך רייגן הוצרך תחילה להפעיל את מלוא כוח השיכנוע שלו בגבעת הקאפיטול. כדי להשיג את האישור הזה. בניהולך עניינים זה נוצרה מתיחות ברורה בין וושינגטון לבין ישראל. וכן בין הממשל לבין הקיבוץ היהודי האמריקני.

קולנוע

גבר הולך לאיבוד

„עד סוף הלילה" בקולנוע „פריז" ת"א

מאת יעל ישראל

„עד סוף הלילה" – צער גידול הורים : בתמונה: חיה פיק פרדו ויוסף מילוא

יחסי הורים־בנים דרך הפריזמה המאודי־סטריאוטיפית של שרידי הצבר המיתולוגי הם מהסממנים הבולטים בסרטו של איתן גרין (הזכור מ„לנה"). לאמריקנים יש ארתור פן, (שסרטו „מטרה" מוקרן בימים אלה בארץ), שמתעסק באופן קבוע ביחסי הורים־בנים. גרין, להבדיל, אף הוא „מתמחה" בנושא זה מאז שעשה סרט קצר בן ארבעים דקות: „מנחם גליקסון — יומיים בארץ" — דראמה על הקשיים ביחסים הרגישים בין אב לבנו. „עד סוף הלילה", סרטו החדש. שאף הוא דראמה על סף המלודראמה המשפחתית, נראה כפיתוח של אותו נושא מסרטו הקצר.

גרין מתעסק בכאבי גידול של גברים, שהם כמו ילדים קטנים שהולכים לאיבוד. לפעמים אלו כאבי הגידול של האב הזקן, לעיתים של בנו על סף גיל־העמידה. לפעמים זה הופך להיות סמל לכאבי גידול של הצבר בן הדור השני והשלישי. המתח, הקונפליקט והמשבר, ואף העדינות, האהבה והגישושים ההדדיים בקשר השביר בין האב לבנו מקבלים תפנית ותאוצה במהלך הסרט. עד שכל צד לומד לקבל את שונותו של הצד שכנגד. גרין אף לא מדבר על פער דורות מן הסוג הקלאסי בנוסח הסרט „מטרה", הנשען על הקלישאה החבוטה בדבר הקונפליקט בין האב השמרני והבן המתמרד והמרדן.

ב„עד סוף הלילה" שני הגברים נראים כמו מתבגרים מרדנים או מחליפים תפקידים: האב גטר (הבמאי־שחקן יוסף מילוא) מתפקד כ„בנו" של הבן הדומיננטי והשתלטן גיורא (אסי דיין), שפורש עליו חסות. מייד עם ראשית הסרט מגיע האב אל העיר הגדולה, היישר לבאר של בנו, לבקש מחסה: אשתו (אורנה פורת) עזבה אותו לאחר ארבעים שנות נישואין, לטובת כתב טלוויזיה זר מהאנ.בי.סי. הוא שבור, אין לו בשביל מה לחיות ואחרי כל־כך הרבה שנים בארץ הוא מבין שבעצם מעולם לא הסתגל למנטאליות הלבאנטינית של תושביה. המוצא האחרון היה לפנות לבנו, אף שאין ביניהם שפה משותפת.

עם המשך הסרט מתגלה המורכבות המשפחתית של אילן משפחת גטר על כל בניו וצאצאיו, שמעללי משפחת יואינג ממש מעוררים פיהוקים לידו. גטר היא משפחה אמידה מאצולת נהריה, האב הוא רופא בפנסיה, נוצרי מאוסטריה שנשא לאשה צברית אף היא אשה משכילה ומיוחדת. שני הבנים, גיורא ודודי (רני רוט), הם תוצרי כלאיים: גדלו באווירה ספוגת תרבות־אירופה, בבית בו שומעים רק גרמנית והיחסים קרירים כמו שלגון־קרח. אך ספגו את הערכים הצבריים השורשיים. הם מיזוג של תרבויות ועל־כן מצד אחד הם מתקשים ביחסים עם נשותיהם, אך יחד עם זאת הם חברמנים, מחוספסים, גלויי לב, מצאוים ופייטרים ביחידות מובחרות בצבא. גיורא, למשל, הוא מפקד גבוה בצבא־קבע, שהושעה מהשירות בשל פעולה לא־ברורה בימים הראשונים של מלחמת לבנון. מאז, ועד שיגלו במשפט צבאי שהוא חף מפשע, מנהל גיורא באר במשלט ההילולות הצפון־תל־אביבי, וכדי להשתיק את הגאווה הגברית הפגועה הוא משתכר בלילות ומשכיב כמה שיותר נשים.

שני הגברים האב ובנו, הם בעלי משפחות. אך שניהם הרסו את יחסיהם עם בת הזוג. גטר, האב האומלל, שאף מנסה להתאבד, מתגלה על־פי סיפורי אשתו כגבר קר, שתקן ואנוכי שבמשך שלושים שנה לא דיבר איתה. להוציא משפטים הכרחיים בארוחת־הבוקר. האם זה פלא שבגיל שישים היא נטשה אותו למען טיפת אהבה? בנו הפייטר בן ה־40 ממשיך בדרכו של אביו ומאמלל את אשתו הנאמנה (חיה פיק־פררו) ברומאנים האינסופיים שלו עם נשים מזומנות, ובחוסר הרגישות של זכר־שוביניסט.

היחסים בין שני הגברים (שבעצם הם דומים מאוד זה לזה על אף הבדלי התרבות) מורכבים למדי: גיורא, שהורגל מאז קורס הקצינים לנהל לאנשים את החיים, תופס חסות על אביו ובא לסדר להוריו את העניינים. מיותר לציין שאין הוא מצליח בכך והדבר מוסיף על תסכולו ועל חוסר האונים שלו לתפקד בעולם שמחוץ לצבא, עולם בו לא הכל זז לפי פקודה שלו.

במרבית הסרטים על פער הדורות, האב הוא שמיצר על התרחקות בנו ממנו. ב„עד סוף הלילה" זה להיפך: האב, שאיבד אמונה בחיים אך מעולם לא האמין באלוהים, מגלה זיקה לדתו ומתחיל לבקר בתא־הווידוי. בנו ההמום מזדעזע עד עמקי נשמתו מהאב ש„סרח", ומרגיש שהוא נשמט מרשותו. ועל זה נאמר: צער גידול אבות.

אף שהאידיליה שורה לבסוף על גברי משפחת גטר וכל הגברים־התינוקיים עוברים את משבר גיל ההתבגרות שלהם — נרצח האב בידי עבריין (עמוס לביא) שניסה לסחוט דמי־חסות מגיורא ומאז מחכה לו בפינה. כאמור, הקורבן הוא האב וכן קרה שנתהפך הפסוק המקראי וב„עד סוף הלילה" בנים אכלו בוסר ושיני אבות תקהינה. אפשר גם להרחיק לכת ולראות זאת כאמירה על דור האבות המייסדים ודור הבנים שגדלו לתוך מציאות של מדינה עצמאית, אך רמסו את כל מה שעליו עמלו ההורים.

אך ב„עד סוף הלילה" מתקיימות שתי גישות סותרות בכפיפה אחת. מצד אחד משפחת גטר היא משפחה יוצאת־דופן בנוף הישראלי, ומצד שני הדמויות סטריאוטיפיות וסמליות. והניגוד הזה אינו מאפשר לסרט להגיע לכלל אמירה חברתית נחרצת.

קונצרט ראשון

דמיון צבעוני ומרתק

מאת אביבה שלח

„קבוצת מוסיקה נובה" בניצוחו של ליאור שמבדל בהופעת בכורה. צוותא, 19.1.86.

כשכינה אדריאנו ווילארט בשנת 1559 את אסופת המדריגלים שהלחין לפי סונטות של פטררקה „מוסיקה נובה", רצה להדגיש בכך את החידוש, את השינוי לעומת הקיים. גם קבוצת מוסיקה־נובה, שאימצה לעצמה שם זה, ביקשה לבטא בכך את החריג והלא מקובל, עיקר החידוש בתכנים, שיוצקת הקבוצה לפעילותה. ובמרכזם מוסיקה בת זמננו לא רק כמעשר הכרחי לטעם הטוב, אלא עיקר ומהות של תוכניות מלאה.

„האנסמבל" לשישה נגנים מאת טהר הוא יד זכרון לחיים שנקטעו, הד לשירה שפסקה בעודה באיבה. מוסיקה כואבת ונוגעת, פשוטה ויפה. כך גם נגינתה. מורכב יותר ה„אימאגו" ל־15 נגנים של יוסף טל. חדשני, רווי עוצמה ומעניין. לעומתו היה המבוא הקצר לחג (5 דקות) של זאב שטיינברג אינטרמצו חיכני ובלתי־מזיק, הרפיה אמיתית לאחר ה„אוקטנדר" של וארז, המקורי בין המלחינים בני זמנו.

ואריז, יליד צרפת ותניך גרמניה שהעתיק מושבו לארצות־הברית, מיזג ביצירות שהלחין שם את האוונגארד האמריקני עם המסורת האירופית של שנות העשרים. הוא היה הראשון לתפיסה החדשה של הצלילים כעצמים המתקשרים ביניהם באנרגיה ריתמית של משטח וחלל. ובכך חולל שינוי מהותי בתפיסה הקיימת. ה„אוקטנדר" לכלי נשיפה וקונטרבס הוא אחת הדוגמאות הראשונות לגישה חדשה זו, וביצועה ביטא את מהותה בנאמנות. „פלגרה" של קסנאקיס עולמה במלכות האלים וזו, כידוע, מקום מועד מאוד לדמיון צבעוני ומרתק.

אידוע

מונופול בנושא תיאטרון ילדים?

מאת ציפי שוחט

כל מי שיש לו יד ורגל בנושא תיאטרון ילדים בארץ, היה נוכח בפגישה שהתקיימה בשבוע שעבר עם הגב' אן שאו, שהגיעה לארץ בנציגות „אסיטאג'" — אירגון בינלאומי לתיאטרון ילדים ונוער.

אן שאו, נשיאת האירגון האמריקני וסגנית נשיא של האירגון הבינלאומי, באה כדי ליישב ולהרחיב את המרכז הישראלי של „אסיטאג'". על שולחן הדיונים (במלון „דיפלומט" בת"א) עלתה בעיה כאובה: הייצוג הישראלי ב„אסיטאג'" נעשה, עד כה, על־ידי אורנה פורת ולאיש מלבדה לא היתה דריסת רגל.

אן שאו הגיעה כאורחתה של אופירה נבון (שייסדה את הקרן „איכפת לי", המטפלת בפרוייקטים למען ילדים) נדהמה לדעת שיש בארץ גופים ומסגרות נוספות של תיאטרוני ילדים. מלבד המסגרות של „התיאטרון לילדים ונוער" בהנהלתה של אורנה פורת יש עתה מונופול בנושא תיאטרון ילדים — כך לפחות. הציגו הנוכחים את הדברים. התקנון של „אסיטאג'", כפי שאומץ על־ידה, לא איפשר כניסת גופים או חברים נוספים. וכך התאפשר לה ייצוג בלעדי. עיון בתקנון הבינלאומי קבע מפורשות שהאירגון דווקא נושא עיניו להתרחבות והכללת מספר מרבי של חברים.

כיצד קורה דבר כזה? מסביר עו"ד ריפל: „התקנון בארץ מנוגד לתקנון הבינלאומי ולתקנון האמריקני בדברים מרכזיים. כאן נעשה נסיון לא לאפשר התרחבות של הגופים, האנשים והתאגידים".

הנציגים שהתאספו ביקשו לתקן את המעוות. „לא ייתכן שלתיאטרון כמו „בימאא", שמריץ 13 הצגות במקביל ומונה צוות שחקנים של 17 איש, לא תהיה נציגות באירגון הבינלאומי", — טוענה בלהה מס, שיחד עם בעלה מישה אושרוב מנהלים את התיאטרון כבר עשר שנים. „אין אנו רוצים לשפוך את דמה של אורנה". אמרו הנוכחים, „רוצים שינוי התקנון".

את הגיחור שבתקנון הנוכחי הסביר עו"ד ריפל ועו"ד מבורך השיב: „הדברים שאמר ריפל אינם נכונים, הוא לא יכול להוכיח". בעיקר נסוב הוויכוח סביב הפרשנות אחרי סעיפים 3 ו־4 שבתקנון הישראלי. מדובר על סעיף שלא מאפשר לגופים שעושים רווח כספי להתקבל לאירגון (ושעה שהתקנון הבינלאומי לא דורש זאת) וסעיף אחר החוסם את דרכם של סתם אנשים מהשורה להתקבל כחברים.

12 שנה שולט תיאטרון הילדים והנוער (שכידוע הוא מסובסד) שלטון ללא מצרים בכל מה שנעשה בנושא ילדים בארץ. בשיחות שלפני ואחרי הדיון נשמעו טענות קשות נגד תיפקודו: „הפעילות של תיאטרון הבובות מיר"ב הופסקה, בטענה שההצגה חינוכית מדי", אומרת פרל הררי. „וזאת כאשר ההצגה אושרה על־ידי משרד החינוך". אליעזר מרכוס, שהיה נציג מחלקת החינוך בוועדה זו, כי סותמים את דרכי התיאטרון האחרים".

אורנה פורת, שעוזבה לפרקים את אולם הדיונים הסוער, נתבקשה שוב ושוב להסביר. „אני מרגיש כמו במהפכה הרוסית", אמר בר שביט לקול צחוקם של הנוכחים. „במיוחד כשלנין עבר לאירופה ויצא את החור".

לדברי אורנה, נוצרו אי־הבנות בגלל אימוץ התקנון של I.T.I (ארגון התיאטרון הבינלאומי) כבסיס לתקנון אל „אסיטאג'". בקול פאתטי היא הוסיפה שמחלת בעלה והניתוח שעבר מנעו בעדה עד כה להיפגש עם הנציגים. הוסכם על הכל לבחור נציגות שתיפגש שנית ותתקן את המעוות.

בשעת כתיבת שורות אלה, מתברר לי, שהתקיימה ישיבה נוספת בנוכחות הנוגעים בדבר, והמגמה שהושגה היתה חיובית. נראה שאבני הנגף בתקנון, שמנעו מבעד חברים להצטרף לאירגון הבינלאומי יוסרו בקרוב. בשורה טובה.

ולפעמים, החגיגה נגמרת

המכונית החדשה עומדת להתרחק מאיתנו שוב בכ־2000 עד 3000 דולר. היבואנים כבר הודיעו שיצרני הרכב יקנו מוצרי כחול־לבן על־פי דרישת הממשלה. אלה שאוטו־טו קנו מכונית, ישובו לעיין בעיתוני יום שישי ואחר־כך ישברו את הרגליים בחיפוש אחר מכונית ■ איך לקנות ואיך לחסוך

הפריחה בשוק המכוניות החדשות, צפויה לנבול בשבועות הקרובים. עידכון המחירים יביא לעליית מחיריהן של המכוניות החדשות בכאלפיים עד ארבעת אלפים דולר למכונית, והחגיגה ככל הנראה תיפסק.

פריחתו של שוק המכוניות החדשות, בכל היקפה שהיא, מביאה בהכרח לשפל בשוק המכוניות המשומשות. שפל כמו זה ששוק המכוניות המשומשות בישראל נתון בו עכשיו אינו זכור לרבים. אפילו בעת משבר האנרגיה לא נפגע שוק זה מהלומה כבדה כל כך. עם זאת היה צפויה התעוררות בשוק המשומשות. ועל כן עתה הזמן לרכוש מכונית משומשת.

■ בדיקה ראשונית

ורכישת מכונית משומשת היא בדרך כלל בעיה. המכונית היא כלי טכני מורכב ואפילו והמכונית תמשיך לנוע, יפה וחזקה כמקודם.

עקבות תאונה או תיקוני פחחות רבים ניתן לזהות בקלות יחסית. ראשית כל, יש לעמוד ליד אחת מפינות המכונית ולהביט על קווי המותניים שלה. קו מותניים עקום או עגול, הנעלם כמעט מהעין, מצביע על פגיעה. על פעולה זו יש לחזור גם בצד השני. פעולה פשוטה אחרת היא פתיחת מכסה המנוע ותא המטען והצצה לחיבורי הכנפיים והדפנות של המכונית. ריתוכים לא־אחידים ופח גלי מצביעים אף הם על פגיעה שהיתה למכונית. בתא המטען יש צורך בהסטת השטיח כדי לגלות עקבות תאונה כאלה. אם אתם חושדים בסימנים אך אינכם בטוחים, די בסריטה קלה על פני הדופן הפנימית כדי לגלות אם לא מסתתר מתחת לשכבת הצבע פח או חומר פחחים הנראה כגיר לבן.

לא כל תאונה היא משמעותית. אם ניכרים סימני פגיעה אחרי בולמי הזעזועים, בכיוון תא הנוסעים, החבטה היתה רצינית. אין להתפתות לסיפורים כמו „עשיתי גג ויניל כי זה נראה לי יפה". גג ויניל לא אורגינלי מסתיר מתחתיו בדרך כלל גג עקום.

● „אוסטין" 1911 – שישה צילינדרים

בדיקה מהימנה לא תמיד תוכל לגלות את כל הפגמים. מחירה של בדיקה במכון בדיקה חל בדרך כלל על הצד הרוכש, שבמקרים רבים הוא בוחן יותר ממכונית אחת בטרם יקנה.

יש מספר פעולות בדיקה פשוטות, העשויות לתת תמונה כללית על מצבה של המכונית וכל רוכש רכב. גם אם אינו מקצוען, יוכל לבצען. די בהבנה טכנית שטחית לשם כך. בדיקות אלה כדאי לבצע בטרם הכניסה למכון הבדיקה, ואולי לחסוך בכך כמה וכמה בדיקות מיותרות.

ראוי לציין, כי אין לרכוש כלי רכב שעבר תאונה קשה. גוף המכונית הוא הדבר הראשון הנראה לעין. בשל האקלים המשתנה בארץ צצות ועולות בעיות שונות במרכב המכונית. ובייחוד החלודה. זו מתוקנת בדרך כלל בטרם יתקנו אך גם הפחח והצבע הטובים ביותר אינם מצליחים להחזיר את גוף המכונית למצבו הראשוני. שונה במקצת היא בעיית המנוע. אם „הלך" מנוע — אפשר לבצע אוברול מוצלח

מנוע המכונית מצריך בדיקה נאותה של נפילת לחץ, קומפרסיה. לחץ שמן ועוד. אך ניתן לבצע למנוע בדיקה ראשונית שטחית, שתיתן לפחות מושג כללי, מה עומדות להיות התוצאות על לוחות המכשירים.

■ עיקום השאסי

פיתחו את מכסה הרדיאטור. הניעו את המכונית והאיצו את המנוע. אם קיימת תנועת עירבול של מים — המכונית בסדר. אם המים פשוט מתיזים „שפריץ" החוצה — הרי שקיימת בעייה בראש המנוע. לאחר שהמנוע מונע ופועל בסיבובי סרק, יש להוציא חוט המוביל ניצוץ לפלג. על המנוע לשנות את פעולתו, אך לא לכבות. אם המנוע כבה, נראה כי הוא בסוף דרכו.

כמו כן יש לפתוח את פתח מילוי השמן ולראות אם לא ניתז החוצה שמן מלווה אדי שמן. התזת שמן קלה תיתכן במנועים בעלי גלי זיזים עליונים. לאחר מכן יש לאטום את הפתח ואת הנשם ולוודא שהמנוע ממשיך בפעולתו ולא כבה.

■ היה מנוע

עשן לבן כחלחל מורה על אכילת שמן מנוע. עשן שחור מורה על שריפת דלק. בעוד המכונית מותנעת יש לשלב בהילוך שלישי ולשחרר את המצמד. אם המנוע ממשיך בפעולתו — סימן שהמצמד קרוב לסוף חייו. אם כבה, סביר להניח שהמצמד עדיין תקין.

בלחיצה חזקה על פינות המכונית כלפי מטה ושיחרור ניתן לבדוק אם בולמי הזעזועים של הרכב תקינים. חזרה והתייצבות מצביעים על בולם זעזועים תקין. המשך דילוג של הרכב כבדור מצביע על בולם „גמור". על פעולה זו יש לחזור בנפרד בכל אחת מפינות הרכב.

כעת מגיע תור הנסיעה בבדיקה הראשונית. שלבו בהילוך, מישכו את ידית ההילוכים והעבירו. חריקות יצביעו על פגמים בתיבת ההילוכים. על פעולה זו יש לחזור לגבי כל אחד מההילוכים הקידמיים ולאחר מכן להוריד הילוכים תוך כדי נסיעה.

תיבת הילוכים תקינה אינה חורקת בשום מצב. פרט לניסיון לשלב הילוך ללא מצמד. בידקו גם את ההילוך האחורי. כדאי לדעת אם הוא קיים בכלל.

אחר־כך סעו ועלו על בורות ביוב בדרך, עם זוג גלגלים בכל פעם. ניתור של הרכב הצידה עם העלייה בגלגל קדמי יורה על פגם בהגה. נקישה „בוק" מכיוון בולמי הזעזועים תצביע על בולם „גמור". עיזבו את ההגה וודאו שאינו מושך לשום כיוון.

משיכה בהגה פירושה בעיה ב„פרונט". במכונית בעלת הנעה קידמית, סובבו את ההגה מאקסימום לימין וסעו. גירגור מתכתי יבשר על צירייה פגומה. על פעולה זו יש לחזור בסיבוב מלא לשמאל.

חיזרו לנקודת המוצא ובידקו את הצמיגים. אכילת צמיגים מורה על חוסר איזון של הרכב או על נסיעה עם לחץ אוויר בלתי־תקין. בידקו מתי הוחלף במכונית מצבר לאחרונה.

הפעולה האחרונה, שאפשר להפוך אותה לראשונה ולחסוך טרדות רבות, היא בדיקת הרשיון.

■ רשיונות בבקשה

בידקו מספרי רכב תואמים. רישוי שנתי. ובעלויות. רשיון רכב בלתי־מקורי מחשיד. חבורה כלשהי הרשומה ברשיון הרכב מורידה 15 אחוז לפחות מערכו. בכל מקרה רצוי לבדוק במשרד הרישוי אם המכונית משוחררת ממס ופטורה מעיקולים.

לאחר שסיימתם, ראו מה התקלות שגיליתם ואם יש טעם להמשיך למכון בדיקה. אם כן — גשו למכון האמין עליכם. אף שבארץ יש מכוני בדיקה בודדים שהינם אמינים. בהצלחה.

יואב אביב

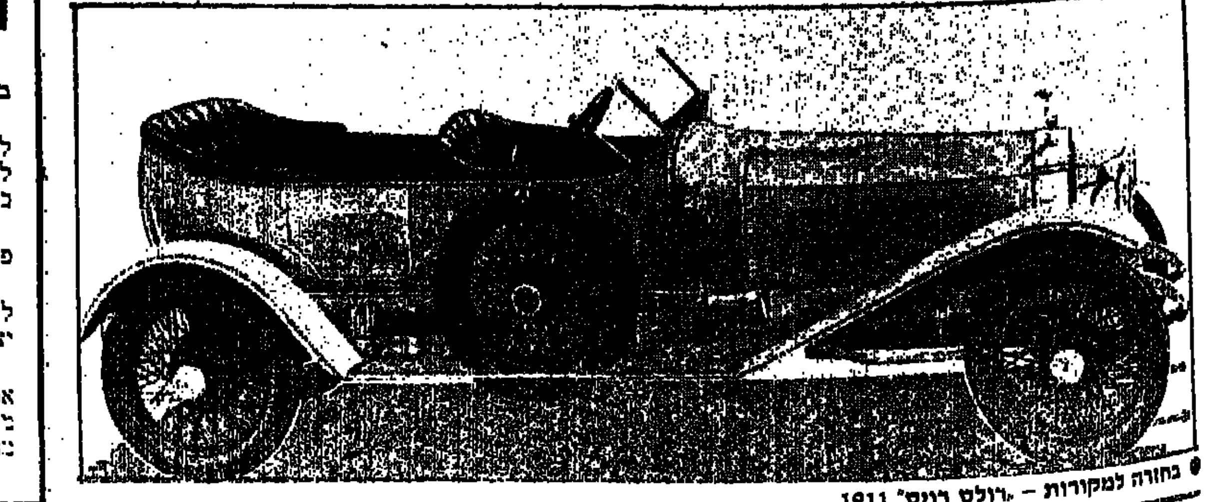
● בחזרה למקורות – „רולס רויס" 1911

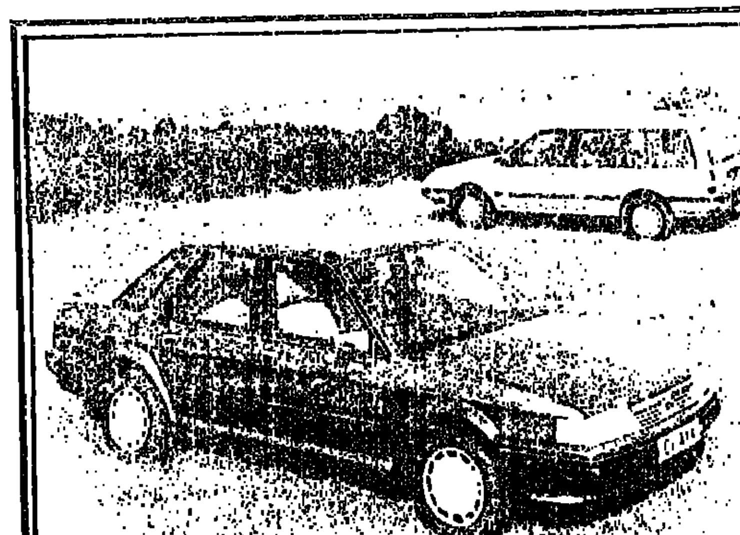

מונטגו ורובר 800 — בישראל

חברת המזרח הקרוב למכוניות, יבואנית אוסטין־רובר לישראל, הודיעה אתמול כי החל שיווק מכוניות אוסטין־מונטגו בישראל. מנכ"ל החברה שלמה עיני מסר, כי ניתן יהיה לקבל מכוניות חדשות באורח סדיר רק לאחר שהקפאת המחירים תופשר. האוסטין־מונטגו הוצגה לראשונה באפריל 1984 באנגליה, ובינואר 1985 יוצרו המכוניות הראשונות בעלות ההגה השמאלי.

מנהל השיווק של אוסטין־רובר באירופה, רוג'ר ווילס, מסר אתמול כי המכונית מיוצרת כולה על־ידי רובוטים ותיכנונה נעשה על־ידי מחשב. לדבריו, זהה ה„מונטגו" לאוסטין־מאסטרו מבחינה מיכנית וההבדל העיקרי הוא תוספת תא המטען. המכונית תשווק בארץ בגירסאות 1.3 ליטר ו־1.6 ליטר. עם תיבות הילוכים בנות חמישה הילוכים. מחירה הנוכחי: 18 אלף ש"ח.

אתמול הודיע שלמה עיני, כי לקראת סוף שנת 1986 תתחיל החברה לשווק בארץ את הרובר־800, שפותחה במשותף עם חברת „הונדה" היפנית. הוא מסר, כי כיום משווקת המכונית ביפאן תחת השם „הונדה לג'נד". אתמול נודע עוד, כי חברת „אוסטין" עובדת בימים אלה על פיתוח מנוע דיזל חדש, שיותקן בתחילת 1987 בדגמי האוסטין־מונטגו.

יואב אביב

חגורת בטיחות בעיר — על שולחן הכנסת

ועדת המשנה לבטיחות בדרכים החליטה להניח על שולחן הכנסת הצעת־חוק לחגירת חגורות בטיחות בנסיעה בעיר. בכך, למעשה, התקבלה עמדתם של מומחי תחבורה רבים, שגורסים כי חגירת החגורה בעיר תקטין את מספר הנפגעים בתאונות דרכים בכעשרה אחוזים.

בינתיים הוברר, כי ברשימת התקנים לרכב שייובא לישראל ב־1987 קיימת דרישה חדשה של משרד התחבורה, לפיה יותקנו חגורות בטיחות גם לנוסעים במושב האחורי. הנוסע האמצעי יחגור חגורת מתניים.

יעקב דביר

„המזרח הקרוב" מביאה משאיות קלות

סידרת המשאיות הקלות, שפותחה על־ידי חברת מ.א.ן ופולקסווגן תשווק בישראל על־ידי חברת המזרח הקרוב למכוניות.

הסידרה כוללת מספר דגמי משאיות בעלות משקל של 6־9 טונות, בעיקר לעבודות הובלה עירוניות. לדברי יבואני הרכב, משאיות אלה חסכוניות. יחסית למשאיות אחרות באותו סדר־גודל, המשווקות בישראל. צריכת הדלק שלהן במחזור נסיעה עירונית מגיעה ל־7.5 ק"מ/ליטר.

תא הנהג של המשאית והנדסת האנוש שלו תוכננו ועוצבו על־ידי מהנדסי פולקסווגן, וחברת מ.א.ן פיתחה את המנוע השילדה ומערכת המתלים.

מנועי הדיזל יהיו בעלי 4 בוכנות, 90 כ"ס, ו־6 בוכנות, 136 כ"ס. בנוסף לסידרת המשאיות פיתחו היצרניות גם מיניבוס ובו 19 מקומות. ללא הנהג, והוא יצויד במנוע ה־136 כ"ס או בדגם מנוע בן 170 כ"ס.

בינתיים, הודיעה חברת מרכבים, השייכת לקונצרן כור, כי פיתחה מרכב אוטובוס שיורכב על שילדת מ.א.ן. האוטובוס יצויד במנוע 230 כ"ס ויהיו בו 51 מקומות ישיבה. מרכב נוסף יורכב על שילדת זולו במפעל מרכבים. יותקן בו מנוע בעל 170 כ"ס ויהיו בו 29 מקומות ישיבה.

יוסף שני

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה — 1965

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה

תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה — 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים למשרד למקצוע חופשי ברחוב אחד העם מס' 94 גוש 6936 חלקה 52, תיק בניין 094—2/11.

בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. בססי — סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה

נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בניית מגורים לבית על חלקה 98־97 בגוש 8264, רחוב סמילנסקי 6.

מבוקשת כהקלה: עד 16% בנייה, עד 65 ס"מ שהם 10% מקו בניין צדדי ו־1.60 מ' בקיר אטום מקו בניין צדדי. הקלה בקומת עמודים מפולשת חלקית.

את התכנית מס' 19/86 ניתן לראות במשרדי הוועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי —
יו"ר הוועדה המקומית

חוק התכנון והבנייה, תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי

חוף הכרמל

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה — 1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז חיפה, החליטה לאשר, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מפורטת הנקרא: "תכנית מס' חכ/35 ב' — שינוי ייעוד בחלק מחלקה 9 בגוש 11952 בעין־הוד".

הודעה על הפקדת שינוי התכנית פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3103, תשמ"ד, עמוד 14. השינוי האמור, בצורה שבה הוועדה המחוזית אישרה אותו, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה חוף הכרמל, וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

[illegible] משה גלזר, יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז חיפה

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי באר־שבע

הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה — 1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז הדרום, החליטה לאשר תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס' בית עלמין באר־שבע 181/03/5, שעיקרי הוראותיה: א) קביעת ייעוד ושימושי קרקע לבית עלמין העירוני; ב) מתן הנחיות בינוי ופיתוח; ג) שלבי הפיתוח; ד) קביעת הגישה מדרך אזורית לבית העלמין.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 691.152 דונם. אשר הודעה על הפקדתה יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט פרסומים מס' 3208 מיום 6.6.85, עמוד 2362.

התכנית האמורה בצורה שבה אישרה הוועדה המחוזית ביחד עם התשריט המצורף אליה הופקדה במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה באר־שבע וכל המעוניין רשאי לעיין בה, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ש. דניס — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה. מחוז הדרום

"מקום בצמרת"

מצעד הפזמונים הישראליים
רשת ג' קול ישראל 28.1.86

1. ארץ הצבר – כמו צוענו
2. קרן שמש מאוחרת – שלום חנוך
3. הדרך אל הכפר – רבקה זוהר
4. בגידה – ריטה
5. קולנוע – שרון ליפשיץ
6. הנערים הספנים – עפרה חזה
7. ילדים טובים ילדים רעים – יהודית רביץ
8. שהשמש תעבור עלי – ירדנה ארזי
9. דואט – יוני רכטר ומזי כהן
10. בואו לחגיגה – אילנה אביטל
11. ואולי (אל תוותרו על החלומות) – חיים משה
12. על הירדן – לאה לופטין
13. סוף העונה – גלי עטרי
14. בובה מותק – ותיקי הבריגדה
15. לילה ועוד יום – יהודה אליאס
16. בלדה לסובן כמול – משינה
17. שגבי הרמוניקה – ירדנה ארזי
18. מדינת הסובל – ששי קשת משה בקר ומאיר סויסה
19. קבלי אותי – ההדים
20. רקדנית בטן – פקוד הצפון
21. בית ספר לחופש הדבור – דני בסן
22. הכל עומד במקום – גלי עטרי
23. צפור מטורפת – יזהר כהן
24. צפור פצועה – רוני תורג'מן
25. דון חואן וסניוריטה – אלי עידן
26. אל תשליכני לעת זיקנה – שימי תבורי ואביהו מדינה
27. מסתפק באילתורים – שלמה יידוב
28. בלדה למיכל – בני יוסף
29. נער הלילה – ראובן ארז
30. לב שבור – דני סידס

לשימתכם — פינת הזמון החדש

31. הלו – שרון ליפשיץ
32. בלי נע – אבנר גאום
33. באת אלי – סי הימן
34. ארץ ומשיח – נח חביב
35. בוקר של חמסין – מני בגר

לכבוד:
"מקום בצמרת" קול ישראל
ת.ד. 1082, י-ם, מיקוד 91010
את הדירוג שבי יצין את מספר השיר

1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐
7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12 ☐

שם ______
כתובת ______
מיקוד ______ תאריך ______

טלוויזיה

08.15 ארץ מולדת: בראשית המאה 08.40 אנגלית ו'. 09.00 מדעי הטבע (יסודי: העץ). 09.20 אנגלית ז'. 10.10 מדעי הטבע ה'־ו': כיצד אנו נעים. 10.30 הגיל הרך: פרפר נחמד. 11.00 חשבון ו' — מוטי כופל שברים. 11.30 מושגים ביהדות: וקשרתם לאות. 12.00 אנגלית ח' 12.25 אנגלית י' 13.00 מדעי הטבע (חטיבה עליונה): האבולוציה. 14.00 עולם הולך ונעלם — קאטאראגמה: על האל קאטאראגמה וקהל מאמיניו בציילון, הנודרים נדרים שונים ומשונים כדי לזכות בחסדיו. 15.00 איינשטיין — סרט על חייו של איינשטיין בלווית הסברים על תורת היחסות שלו. 16.00 בלי סודות — שוא ו — חני מתמודדת באליפות כדורסל. חנן מטייל עם ילדים במרחבי הארץ. 16.25 פיצחים — שעשועון טלוויזיה נושא פרסים. 17.00 ערב חדש — מגאזין בשידור חי. מנחה: גדעון רייכר. 17.30 "שמיניות באוויר" — תכנית שבועית בשידור ישיר עם דליק ווליניץ וטוליפ. 18.32 "רוצה פתרון". הנושא לדיון: הצעירה הנבוכה — נערה בת 17, שטרם קבלה את המחזור החודשי שלה (ערבית). 18.46 "חידושים והמצאות" "כוחות סוס" — (חלק ב'). 19.00 בירור חריל — הליווי (ערבית) 19.30 חדשות (ערבית) 20.02 "סיפורי ברים" — תכנית על קולנוע. 20.30 "שניים אוחזין" "רמותה של המשפחה בישראל". התכנית עוסקת בהצעת החוק של חה"כ מאיר כהן־אבידוב בעניין הגרלת הילודה בישראל. השאלה המרכזית בדיון: האם גידול האוכלוסיה במדינת ישראל הוא צורך חיוני לאומי, המצדיק התערבות הרשות המחוקקת? משתתפים: חבר הכנסת מאיר כהן־אבידוב, פרופסור אלויס שלו, חבר הכנסת רן כהן, הרב אליהו שלזינגר. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 "טיקר". 22.05 "השבוי מונרה" — סרט קולנוע. 23.40 פסוקו של יום וחדשות.

רדיו

קול־המוסיקה

06.02 "צלילי בוקר". 07.07 "בוקר טוב": קריזלר: פרלוד ואלגרו בסגנון פוניאני. פורה: בלדה לפסנתר ותז'. 07.30 "שחרית מוסיקלית". הידין: סימפוניה מס' 89. מוצרט: קונצ'רטו לחליל, נבל ותז', ק' 299. ביזה: הסוויטה הראשונה "הנערה מארל". בוהמס: סרנדה מס' 1. ברה מג'ור. 09.30 "קונצרט בוקר". סיבליוס: "פליאס ומליסנדה." וייטאן: קונצ'רטו מס' 5. לכנור ותז'. חצ'טוריאן: רפסודיה קונצרטית לצ'לו ותז'. מאהלר: סימפוניה מס' 7. בסי מינור "שירת הלילה".

11.57 "מגישים שיר". 12.05 "אמנים באולפן": הדסה בן חיים (סופרן), יונתן זק (פסנתר). — עמנואל עמירן: 6 שירים למילים של א' עמיר־פינקרפלד: רענן אילן (חליל) ש' מגן (צ'לו) ע' שרון (פסנתר). קואנץ: טריו סונטה בסול מג'ור. ווכר: שלישייה. דמאס: סונטה דמויית קונצרט. 13.00 "קונצרט צהריים": ברנסטיין: הפתיחה "קנדיד". וויליאם בולקום: שלושה קטעים בנוסח רג. קורט וייל: סוויטה מתוך האופרה "אגם הכסף". ראבל: שלישיה לכנור, צ'לו ופסנתר. איבר: קונצ'רטו לחליל ותז'. דריוס מיו: הרכבת הכחולה. מוסיקה לבלט. 15.00 "מילון מוסיקלי". 15.05 "מוסיקה כאן ועכשיו" כרגיל בנוראי: סונטינה לנבל. צבי אבני: אפיזודות ליריות לאבוב ולסרט מגנטי. לוקאס פוס: פוריון. ארנולד שנברג: סימפוניה קמרית. 16.00 "קונצרט מנחה". בוקריני: חמישייה במי מינור לגיטרה וכלי־קשת. מבחר רומנסות ספרדיות. אלבניז: מתוך "איבריה". ראבל: "השעה הספרדית". אופרה קצרה. 18.30 "מאולמי הקונצרטים בעולם". באך: קונצ'רטו בפה מינור, לפסנתר ותז' ריב"ב 1056. ברטוק: קונצ'רטו מס' 3, לפסנתר ותז'. בטהובן: סימפוניה מס' 7, בלה מג'ור. 20.05 "עשה לך רב" — 3 מורי בטהובן. 20.57 "מגישים שיר". 21.00 "אופרה של יום רביעי". מוצרט: אפולו והיאצינטוס. 22.55 "מילון מוסיקלי". 23.00 "צלילי ליל". קורט: באלט הגילים. שומאן: סונטה גדולה לפסנתר מס' 3 "קונצ'רטו בלי תזמורת" קורט: "פעמוני המתים". 23.58 "מה נשמע?"

רשת א'

07.30 "היו שירים" — פזמוני ישנים 08.03 "חוגה", עם בני הגדיל 09.05 "השיר לא תם" — שירים עבריים. 09.30 "מפגש" — מגזין בשידור חי. 10.30 "רדיו קל" 11.10 השידור היומי לבתיה"ס. "ואלה תולדות" "ההיסטוריה מזמרת" — מאת רעיה ארמוני ודויד גרוסמן. 11.30 השכלה ודעת לכל: "משה מונטיפיורי". 12.05 "מזווי המזרח". 14.08 "לבת ולבן ולכל המתעניין" — תכניות לילדים. "מי ישמו" — מגיש: דויד גרוסמן; א) "סופה בין הרקליס" — מאת סמי מיכאל; ב) "אצלנו במשפחה" — סדרת תסכיתים מאת דליה כהן; ג) "אור ואלכסנדרה" — ספור בהמשכים. ד) פינות שונות. 15.00 "התולופון" — עם מומחים כאלפון. 15.55 "מאוצר הספרים" 16.05 "מועדון שעון הזהב" — מעולמו של האדם המבוגר. 17.12 "מגישים שיר" 17.20 "האוניברסיטה המשודרת": "ארץ ישראל בתקופה הצלבנית". 18.06 "מנחת ערב" — משדר יומי. 18.47 פרקי היום בתנ"ך. 19.05 סיכום ההלכה היומית. 19.30 שידורים לעולים. 22.05

"חבר מאותו כוכב" — תכנית היכרויות רדיופונית בשידור חי.

רשת ב'

08.05 "סעו לשלום" 09.05 "ביקור בית", עם רבקה מיכאלי. 10.10 "כל צבעי הרשת" — מגזין יומי. 12.10 "גל פתוח" — חדשות ופזמונים. 13.00 "בחצי היום". 14.06 "יש עניין", עם גבי גזית. 15.10 "סעו לשלום" — מנחה: גדעון הוד. 16.05 "שירים ושעורים" 17.10 "יומן כלכלה". 17.30 "על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה. 18.06 "ורקור" — עורך ומנחה: יצחק גולן. 18.45 היום בספורט. 19.00 "היום הזה" 19.35 "מוסף לענייני צבא ובטחון". 20.05 "מבט לפולקלור" — והפעם: המוסיקה בחברה החסידית — מופע פומבי ב"צוותא". 21.05 "שיר לדרך" — בעריכת משה שרלצקי. 22.05 "בימה ומסך" — קטעים מתוך מחזות מוסיקלים וסרטים. 23.05 "משחקי לילה"

רשת ג'

14.08 "לי ולך — שיר וברכה" 15.05 "חדש, חדיש ומחודש", עם שוש עטרי. 16.05 "מוסיקה לעניך" 17.05 "בהצגה יומית" עם אורלי מורג. 18.06 "היו היו" — מצעד להיטים ישנים. 20.05 "עם כל הנשמה", עם משה מורד. 23.05 "הלילה הוא שירים".

גלי צה"ל

06.00 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 06.10 צלילי בוקר — שירים עבריים. 06.30 אוניברסיטה משודרת: בין ספרות למציאות בא"י שלפני מלחמת העולם ה־1. מרצה: פרופ' נורית גוברין. 07.07 שבע אפס שבע, עם עדי טלמור. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 נכון לעכשיו, עם רפי רשף. 11.05 טעם של פעם, עם אודלי יניב. 12.05 להיט לתאבון 13.15 בסגנון ישראלי, עם אלי ישראלי. 15.05 מה יש — עם ארז טל. 16.03 ארבע אחר הצהריים — שירים עבריים 16.55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 יומן גלי־צה"ל 18.05 שלוש ארבע לעבודה. 19.05 "רדיו במקום", עם דני קרפל. 20.05 מצעד הפזמונים הלועזיים 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת: בין ספרות למציאות בא"י שלפני מלחמת העולם ה' 1 (וש.ח.). 22.05 על הדבש ועל הכיפאק — שירים שהחבר'ה אוהבים. 23.05 "כשאלוהים לצידך" — תוכניתה של מנינה בת צבי. (ש.ח.) 00.05 ציפורי לילה עם קובי מידן. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

קולנוע

תל־אביב
9.30 — 7.15 — 4.30
אסתר: תפילה למוות
אורלי: סוכנות למתאכרים

בית לסין: מי מפחד מהשכן ממול 23.15
בנייהודה: הורה לעתיד 9.30, 7, 4.30
גת: הרבה ולא כלום
גורדון: בחר בי 9.30, 7.15, 4.30
דקל: לילות לבנים 9.30, 7.00
דרייב־אין: גולאן 9.30, 7.15
מסיבת הסטס 12.00
הוד: רופא חולה אהבה
מוזיאון תל־אביב: נערה ונער 9.30, 7.15, 4.30
לימור חדש: כבורו של פריצי 9.30, 7.00
סאר: מסע עסקים של אבא 9.30, 7, 4.15
סינמה 1: שושנת קהיר הסגולה
סינמה 2: אמדיאוס 9.00, 6.00
פאריס: עד סוף הלילה 12, 14, 16, 19.15, 21.30
שבת 25.1 שבלול 11.45
רב־חן:
חן 1: שנת הדרקון 9.40, 7, 4.15
חן 2: סיפורה של מארי 9.45, 7.20, 5.00
חן 3: ביה"ס לאסירים מתחילים 9.40, 7.20, 4.45
חן 4: הגוניס 10.30, 1.30, 4.45, 9.40, 7.20
חן 5: רומן על בטוח 10.30, 1.30, 4.40, 7.20, 9.40
שחף: בשם כל בני ביתי 9.00, 6.00
תל־אביב: ערפדי החלל
תכלת: צייד הצבאים 9.00, 6.00
צוותא: נגוע• במקום חלום 8.00

רמת־גן וגבעתיים
אואזיס: שנת הדרקון 9.30, 6.50
לילי: כבורו של פריצי 9.10, 7.15
ארמון: קומנדו 9.30, 7.15, 5.00
רב־גן:
גן 1: הרבה ולא כלום 9.40, 7.10, 4.30
גן 2: תלמידה מחשמלת 9.40, 7.30, 5
גן 3: בירדי 9.45, 7.20, 5.00
גן 4: סיפורה של מארי 9.40, 7.30, 5.00

ירושלים
אדימון: קומנדו 9, 7, 4.30
אורנע: תפילה למוות 9.00, 7, 4.30
בית אגרון:
15.30 סופרמן 3
17.45 גשם סגול
19.45 המבט
21.15 אל נורסה
בנייני האומה: מס העסקים של אבא 9.00, 6.30
בסיר: חורה לעתיד 9, 7, 4.30
הבירה: רופא חולה אהבה
כמדרו: שושנת קהיר הסגולה 9.00, 7.00, 4.30
אורנע: תפילה למוות 9.15, 7.00
מיטשל: הרבה ולא כלום 9.00, 7.00, 4.30
9.00, 6.30

חיפה
ארמון: קומנדו 9.00, 6.45, 4.30
אורה: בשם כל בני ביתי 9.15, 6.45, 4
חן: מועדון הכותנה 9.00, 6.30, 4.00
עצמון: מטרה 9.00, 6.45, 4.30
פאר: תפילה למוות 9.00, 6.45, 4.30
קרן אור המחודש: שבלול 9.6
רון: חורה לעתיד 9.00, 6.45, 4.00
אמפי: ערפדי החלל 9.15, 7.00, 4.30
אורלי: בירדי 9.15, 6.45

נתניה
שרון: שנת הדרקון 9.10, 7.00
סטודיו: ראסטי ג'יימס 9.15, 7.00

חולון
סבוי: המלך דוד 9.30, 7.00, 4.30
מגדל: שנת הדרקון 9.10, 7.00

בת־ים
עצמאות: ערפדי החלל 9.10, 7.15, 4.30

הרצליה
היכל: תרגיל למרגל מתחיל 9.10, 7.15, 4.30
מלון דניאל: אין ביום ראשון 9.10, 7.15

באר־שבע
חן: הביזיון הגדול 9.10, 7.15

חדרה
חוף חדרה: מושלם 9.15, 7.00

תיאטרוני ישראל
הערב, יום ד', 29.1
תיאטרון הבימה:
המלך מתיא הראשון: 15.30; 17.30
אנשים קטנים: 21.00
הפרדס: 20.30
התיאטרון הקאמרי
לינדסי קמפ ולהקתו "חלום ליל קיץ": 6.00; 9.00
קידוש — צוותא: 20.30
קסטנר — ת' ירושלים

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ד' 29.1 בשעה 20.30:
קידוש
בשעה 22.45:
חיילי בדיל על חוף ירושלים

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים גני בת־ים - הנביאים 3
חולון אהרון - הופיין 52
ירושלים כלה - המלך דוד 6
נתניה המגן - שד' ויצמן 13
פתח־תקוה קופ"ח כללית, חיים עוזר
רמת־גן רמת יצחק - שד' ירושלים 96
תל־אביב לב העיר - אחד העם 69: קופ"ח כללית - אמסטרדם 7
חיפה יבנה - אבן סינא 7

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה', שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

בקור חולים — ילדים
הדסה ע"כ — פנימית, נשים, עיניים, א.א.ג.
הדסה ה"צ — כירורגית, אורטופדית

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 21.00—15.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנביאים 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה כל יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות חגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות במקרים דחופים בלבד.
ריינונוף מכנסר שער 3 וליד המשביר קומה א' טל': 03־285822, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32412 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־35316

סילוק מיטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. לוד/רמלה — טל' 08־221022: עפולה — טל' 065־93334.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'—ה' ב־20.00—08.00. בימי ו': 15.00—08.00. טלפונים: 03־433300, 03־433500.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות

מתל־אביב לירושלים: מת"א דרום בימים א'—ה': 16.00. מבני ברק 8:18
לחיפה: בימים א'—ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00.
לנהריה: בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00.

מחיפה, בת־גלים:
לירושלים — א'—ו': 7.00.
לתל־אביב — א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: 6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38. לירושלים 5.35.

מירושלים לתל־אביב דרום:
בימים א'—ה': 7.30.
בימי ו' וערבי חג: 7.30.
לבני־ברק ולחיפה:
בימים א'—ה': 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 11.30.

אוי לעיניים שכך ראו

"משחק נפל" בין ישראל וסקוטלנד הסתיים בנצחון הסקוטים 0:1 ★ צופים רבים עזבו עוד לפני הסיום

סקוטלנד — ישראל 0:1 (0:0)

● שער הנצחון: פול מאקסטיי (60).
האיצטדיון הלאומי ברמת־גן, 7000 צופים. שופט: ר. א. תומאס (הולנד). קוונים: אריה פרוסט ויצחק אורגד.

סקוטלנד		ישראל	
לייטון	5	רן	5
מאלפאס	5	אהרוני	5
אייטקן	4	א. כהן	5
מילר	5	שמעונוב	5
מארי	4	מרילי	4
באט	4	טורק	4
מאקסטיי	6	דוידי	5
אוטקין	4	מלמיליאן	5
כאנונן	5	איוניר	4
שארפ	4	אוחנה	4
ניקולאס	5	ארמלי	4
		אלי כהן	4
		רוזנטל	4

● כדורגל

מאת מוטי חביב

סקוטלנד. לפני כמה חודשים עוד חשבנו שהנבחרת הזו תהיה המשוכה האחרונה שלנו בדרך למשחקי גמר הגביע העולמי במכסיקו. בהמשך הבנו כי אנו לא מספיק טובים באזור האוקיאני כדי להגיע בכלל למשחק נגד סקוטלנד. אתמול, באיצטדיון הלאומי ברמת גן, ניתנה לנו הזדמנות לשחזר את מה שלא היה. אלא שאחרי 90 דקות נותרנו עם המחשבה ש"טוב שזה לא היה". חלק גדול של שחקנים סקוטיים שלא מתוכננים להיות בהרכב שיופיע במכסיקו, גילתה הנבחרת שלנו יכולת ירודה למדי ונוצחה 1:0.

עכשיו תשאלו בוודאי מדוע רק 1:0, אם אכן הנבחרת שלנו כה ירודה? התשובה פשוטה. גם היריב הסקוטי נגרר ל"משחק הנפל" שלנו והכלים אכזבה גדולה לצופי הכדורגל שעוד האמינו בנבחרת ובאו לראותה.

העובדה שצופים רבים עזבו את תחומי האיצטדיון עוד לפני השריקה האחרונה מלמדת על הרמה הכללית שהופגנה אתמול ברמת גן. רמה שלא הזכירה אפילו משחק בליגה הארצית שלנו.

היתה זו הזדמנות נוחה לשפשף צעירים במדים הלאומיים. יוסף מירמוביץ' אמנם נהג כך אבל קשה לומר על איש מאלה שערכו בכורה במדי הנבחרת כי הרשים שאכן הגיע זמנו ללבוש אותם מדים. אבי רן למשל פתח מצוין ואולם בהמשך נחלש. ספג שער באשמתו ובהמשך היה הגורם הישיר לכך שכמעט נספג עוד.

מנשה שמעונוב אמור היה להצר את צעדיו של גראם שארפ. יכולתו היתה בינונית. מולו ששארפ הותיר רושם כאילו אינו מתייחס למשחק. גם איוניר לא היה אותו בחור ממשחקי הליגה. איתן אהרוני עוד היה חלש ממנו.

במחצית השניה שולב אלי כהן מהפועל תל אביב ותרומתו היתה אפסית. רפי אוסמו ערך הופעת בכורה בעקבות פציעתו של אבי כהן ואייל בגלייבטר שולב בדקות הסיום. המאזן של כולם שלילי.

גם שחקנים סקוטיים מפורסמים, גם ניקולאס מארסנל ושארפ מאברטון לא הצדיקו את המוניטין שרכשו בליגה האנגלית.

המחצית הראשונה היתה דלה בארועים. 15 דקות לאחר פתיחת המחצית השניה נכשל אבי רן בהדיפת כדור שהוגבה מהאגף. על ההזדמנות הזו עט פול מאקסטיי מסלטיק שנאבק ברן, קלט את הכדור ובעט שטוח פנימה — 0:1.

איוניר זיעזע את קורת שער סקוטלנד ובהמשך עשה זאת גם צ'רלי ניקולאס לקורה הישראלית אבל מעבר לכך לא כלום.

בקצב הזה צפויים חיים קשים מאד לסקוטלנד במכסיקו. אבל זה לעולם לא ינחם אותנו. הכדורגל של אתמול ברמת גן לא יכול להוסיף לענף אפילו אוהד אחד.

שיפוטו של ההולנדי ר.א. תומאס היה מדוייק, לעיני 7000 צופים, ברמת גן.

לורימר נחת בישראל

מאת נפתלי כהן

פיטר לורימר שחקן הסקוטי, מלידס יונייטד נחת אמש בישראל ואמור להצטרף לקבוצת הפועל חיפה.

פיטר בן ה־38 נחשב לבעל בעיטה חזקה, את רוב שעריו הבקיע ממרחקים ארוכים. הוא זכה עם קבוצתו לידס יונייטד באליפות אנגליה בשנות ה־70. בשנתיים האחרונות שיחק בליגה השניה.

הרעיון לעלות כיהודי לארץ, בא לו מתוך הכרה לעם ישראל. ברעיון זה שיתף לורימר את חברו, הקשר האדמוני בילי ברמנר שהוא כיום מאמן הקבוצה. בילי החליט לשחררו בגלל הרצון להצעיר את הקבוצה ולא בגלל היכולת.

כבר היום אמור לערוך אימון בכורה בקבוצתו החדשה ומיד יירשם כעולה חדש.

בהנהלת הפועל חיפה תולים בו תקוות רבות. לורימר יוכל לשחק כבר השבת נגד מכבי נתניה אם תוסדר הרשמתו עד יום שישי.

להשהות הטיפול בהזמנת מאמן זר

חבר הועדה המרכזית יעקב ישי, יו"ר האגף לספורט בהסתדרות, פנה למזכ"ל הפועל יצחק אופק, בתביעה להשהות כל טיפול בהזמנת מאמן זר לנבחרת הלאומית בכדורגל.

ישי תובע את השהיית הזמנת המאמן הזר עד שועדת הספורט העליונה של ההסתדרות, בראשותו, תדון בנושא ותקבל החלטות.

אל פנייתו למזכ"ל הפועל, מצרף יעקב ישי, גם את מכתבו, אליו, של חבר ועדת הספורט העליונה של ההסתדרות, חיים הברפלד. במכתב זה קורא הברפלד לכינוס הועדה לדיון בנושא.

"בעבר השיקול המרכזי היה עלות מאמן זר והשפעתו על תשלום שכר המאמנים הישראלים ומהם לשחקני הנבחרת ושחקני הליגה הלאומית" מגיב הברפלד במכתבו. נוכח הידיעה שפורסמה בעתונות "מזכ"ל "הפועל" אמר שמחיר המאמן אינו חשוב".

● ליגות אזוריות

להבות הבשן בראש הגליל

מאת עמית גל

קבוצת הכדורגל של הפועל להבות הבשן/שמיר צועדת בראש טבלת הליגה האזורית בגליל העליון לאחר נצחון 1:8 על קצרין. לאחר 13 מחזורים יש ללהבות הבשן/שמיר 22 נקודות והיא מקדימה את נאות מרדכי לה 21 נקודות. נאות מרדכי נפרדה בתיקו 2:2 ממשחקה עם ראש פינה.

עמיר שבמקום השלישי עם 18 נקודות: נוצחה 2:1 ביד הגושרים ולה 16 נקודות והיא ממוקמת רביעית.

תוצאות נוספות: כפר־הנשיא — איילת השחר 2:3; דיון — מרגליות 1:1.

חולתה ושמיר לגמר פימנטל

מאת עמית גל

קבוצות הפועל חולתה והפועל שמיר, העפילו אתמול לגמר אליפות הגליל בכדורסל לזכרו של מרדכי פימנטל.

הפועל חולתה גברה על איילת השחר 56:73 כשהותיק מיה שוורץ קלע 25 נקודות למנצחים. במשחק זה נפגע בברכו כוכב איילת השחר, בועז רימון והובהל לבית החולים בצפת.

הפועל שמיר הכניעה את הקבוצה המפתיעה של הפועל משגב עם 78:89 כשגבור המשחק היה ארז חזן שקלע 42 נקודות. למשגב עם הירבה לקלוע נוישטט — 39 נקודות.

שני המשחקים נערכו באולם הספורט בנאות־מרדכי.

משחק הגמר יערך בשבוע הבא באולם הספורט בכפר־גלעדי.

בית"ר י־ם הערב בדין משמעתי

מאת אשר גולדשלגר

קבוצת בית"ר ירושלים תועמד הערב בפני בית הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל בגין זריקת רימון עשן על ידי אוהדיה במשחק הבית של הקבוצה לפני 11 ימים עם בני יהודה.

יחד עם קבוצת בית"ר יועמד לדין גם שחקנה שלמה שירזי בשל צבירת חמישה כרטיסים צהובים.

● סיוף

55 סייפים כבר הגיעו למפעל שפיצר

מאת יצחק אשל

כ־55 סייפים הגיעו אמש לאשקלון על מנת ליטול חלק בתחרות הבינלאומית המסורתית לזכרו של מאמן הסייפים אנדרי שפיצר שנספה במינכן ע"י מחבלים יחד עם עוד 10 ישראלים מאמנים וספורטאים.

בין הבאים 13 סייפים מאוסטרליה, דרום אפריקה, צרפת ומערב גרמניה. היום מצפים ל־10 נוספים מחו"ל וכן 4 הסייפים המצטיינים של ישראל שלומי אייל, ניסן בלנק, אהוד כרמי ויצחק חטואל שחזרו אמש לאחר שזכו בהישגים בינלאומיים בתחרויות חשובות באירופה.

הבוקר יצאו כל הסייפים לירושלים שם יבקרו גם באתר יד ושם. הערב תתקיים בדיקת כל הציוד התחרותי ע"י השופט הבינלאומי שהגיע במיוחד מצרפת ומחר בבוקר תתחיל התחרות במתנ"ס באשקלון.

הנשיא הבינלאומי של הסיוף העולמי, הצרפתי בואטל, שעמד להגיע היום הודיע אמש במפתיע במברק שלא יגיע.

● לוריין מולר מניו־זילנד ניצחה במירוץ המרתון באוסקה, יפאן, בזמן של שעתיים ו־30:24 דקות. לפני היפאנית אריקו אסאי — 2:34.47 שעות.

תיקו בין הטוענות לכתר

● טניס שולחן

מאת יצחק ויסהוף

במשחק המרכזי בליגה הלאומית בטניס שולחן נפרדו שתי הקבוצות הטוענות לכתר, מכבי ת"א ומכבי זכרון יעקב, בתיקו 6:6. היה זה בסיום משחקי הליגה הלאומית. בעוד שבועיים יחלו משחקי הפלייאוף.

עדי רוזנבאום ממכבי זכרון יעקב חזר על הישגו מהסיבוב הקודם וניצח שוב את דרור פולאק ממכבי ת"א 0:2. פולאק ניצח את שמידט ואילו שמידט גבר על מיקי זיכל.

תוצאות נוספות במחוז הצפוני: הפועל חדרה — אליצור ת"א 4:6. בחדרה הצטיין הותיק פורגוריאנו. אליצור נתניה — מכבי יוסף ת"א 3:7. במשחק זה הצטיין מנחם שטיין. מכבי הר־הכרמל ניצח את מכבי פ"ת 2:8.

במחוז הדרום: מכבי החוכטים — הפועל בני שמעון 1:9: הפועל חולון — הפועל אשדוד 0:10; הפועל ב"ש — מכבי רחובות 5:5. במשחק המרכזי גברה הפועל ר"ג על הפועל לוד 3:7.

צ'יבונה ופטרוביץ': מנתב"ג להיכל

מאת יצחק ויסהוף

אלופת אירופה, צ'יבונה זאגרב עם דראזן פטרוביץ האיום, מגיעה הערב לישראל ומיד עם הגיעה תצא להיכל הספורט ביד־אליהו שם תקיים אימון לקראת משחקה מחר מול מכבי ת"א. בבית הגמר של גביע אירופה לאלופות.

היוגוסלבים ינחתו בלוד ב־8.45 והאימון מתוכנן להם ב־9.30.

דחיה בנושא האיצטדיון

"איצטדיון רמת גן מופעל ללא רשיון מאז יום היווסדו. לא העירייה ולא ההתאחדות לכדורגל הגישו מעולם בקשה להוציא רשיון לאיצטדיון זה" — כך העיד אתמול בבוקר שמואל גריידי, פקיד בכיר בעיריית רמת גן, בדיון בבית משפט השלום בתל־אביב בפרשת התביעה של מכבי תל־אביב נגד עיריית רמת גן, על הפעלת האיצטדיון בשבתות.

כזכור, דחה סגן נשיא בית משפט השלום, השופט אפרים שלו, בתחילת החודש את בקשת מכבי תל־אביב להזמין לדיון את ראש עיריית רמת גן, אורי עמית. הדרישה הוגשה בעקבות ראיון עם מר עמית שפורסם בעתון "ידיעות אחרונות", ובו הצהיר מר עמית על כוונתו לסגור את האיצטדיון בשבתות.

עוד העיד מר גריידי, כי הסכם להפעלת האיצטדיון בשבתות נחתם בין נציגי העירייה וההתאחדות לכדורגל. על ההסכם חתומים ראש העירייה ועורכי הדין של העירייה שאף ניסחו חוזה זה, וכו כתוב כי העירייה מעניקה להתאחדות לכדורגל זכות משחק באיצטדיון רמת גן בכל ימות השנה.

בתום שמיעת העדויות החליט השופט אפרים שלו לדחות את המשך הדיון בפרשה זו לראשית חודש פברואר. וציין כי אם לא יסתיים הדיון ביום שנקבע, הוא ימשיכו לבחרת היום כדי לסיימו.

לא שער. מנשה שמעונוב (עומד ליד הקורה) מסכל נסיון כיבוש של גראהם שארפ מסקוטלנד (יושב) במשחק אתמול ברמת־גן בו ניצחו הסקוטים 1:0. מימין נראה אפרים דוידי ולפניו צ'רלי ניקולאס. במרכז משקיף על הארוע ציון מרילי. (תצלום: אריה קנפר)

בת־ים ניצחה את אליצור, כפר־סבא את עין המפרץ, אבל...

להמעפיל לא נותר עוד שריד של תקווה לאליפות

הפועל שריד ניצחה 2:3 את הפועל המעפיל והיתה לקבוצת התחתית הראשונה שניצחה את אחת משש הראשונות

● כדורעף

מאת מוטי חביב

נצחונה החשוב של קבוצת הפועל כפר־סבא, בקרב צמרת, על הפועל עין המפרץ 0:3, נדחה אמש בעקבות נצחונה המפתיע של קבוצת הפועל שריד 2:3 על האלופה היוצאת, הפועל המעפיל.

שום קבוצת תחתית לא הצליחה העונה לגבור על אחת משש הראשונות בדירוג. נצחונה של שריד הופך איפוא ל"הפתעת העונה".

מעופפי שריד שניצחו במערכה הראשונה 14:16 נחלשו בהמשך ונוצחו 15:11 ו־15:2. במצב של 2:1 במערכות לזכות הפועל המעפיל, התעלו שחקני שריד וכניצוחם של אורי לייכטר. נסטור אפשטיין וחי ברקו ניצחו 12:15 ו־7:15. בשורות המעפיל בלט הבינלאומי, שמאי גלזר. במשחק המרתק שפטו הלל רז ומיכאל סלע.

הפועל כפר־סבא הסתייעה בכישוריהם של גיל פישל ודני אורן כדי לגבור 0:3 על הפועל עין המפרץ. בכך אפסו סיכויי עין המפרץ להאבק על תואר האליפות. במערכה הראשונה ניצחו הכפר־סבאים 14:16, בשניה 11:15 ובשלישית 10:15. במשחק שעמד על רמה בינונית בלטו בעין־המפרץ/כפר־מסריק תומר לבינזון וגלעד דורון. שפטו עוזי בן־צבי ואבי זלצברג.

האלופה שבדרך, הפועל בת־ים ניצחה את אליצור ת"א 0:3 לאחר מאבק צמוד ומתוח בו הונפו שני כרטיסים אדומים ושחקן אחד הורחק. בת־ים ניצחה בשתי המערכות הראשונות 13:15 ו־12:15. במערכה השלישית הוליכו מעופפי אליצור 5:11. מאמן הפועל בת־ים, דור כפרי נראה כמי שמשלים עם ההפסד במערכה זו וויתר על שני הבינלאומיים יעקב הרשקו ורני גלילי לטובת הצעירים רן גפני ואלון גרין. אלא שדווקא הצעירים הצעידו לעשר נקודות רצופות שיקבעו נצחון 13:15 ונצחון כללי 0:3. במערכה השלישית הורחק ריקארדו קנטרוביץ מאליצור ת"א שקילל את השופט עזרא כהן. בסיום פרצה מהומה עת ניסו לפגוע בשופט כהן. המשחק נמשך 80 דקות.

הפועל קרית־אתא הכניעה את הפועל העוגן 0:3. עוזי גלילי היה המצטיין בקרית־אתא בנצחונות 12:15, 13:15, 5:15. מיכאל אור היווה קרן אור בודדת באפילת העוגן. שפטו גבי לוטן ואמנון ניצר.

הפועל שער העמקים עדיין ללא נצחון. אמש הובסה 0:3 בידי הפועל מטה אשר במשחק שנמשך שעה. הרמה לא היתה גבוהה והמערכות 8:15, 11:15, 12:15. שפטו אריה פרקש ואיזידור ברנגוסר.

ברמת־אביב ניצחו המקומיים 1:3 את הפועל עין־שמר/ברקאי. עין־שמר היתה זו שהוליכה 0:1 לאחר נצחון 10:15. אלא שאז התעלו גלעד לוסטיג ויואב חרמוני ברמת־אביב וסחפו את קבוצתם לנצחונות 10:15, 3:15, 12:15.

הטבלה
(אחרי 14 מחזורים)

1.	הפועל בת־ים	42:5	28
2.	הפועל קרית־אתא	35:14	25
3.	הפ. כפר־סבא	33:12	24
4.	הפועל המעפיל	32:17	23
5.	אליצור ת"א	30:20	21
6.	הפ. עין־המפרץ	29:21	23
7.	הפ. מטה־אשר	24:26	21
8.	הפ. רמת־אביב	23:29	20
9.	הפועל שריד	19:32	19
10.	הפועל העוגן	12:37	16
11.	עין־שמר/ברקאי	10:39	16
12.	הפ. שער־העמקים	5:42	14

לנצח ולקוות

הפועל ת"א ובוסנה סאראייבו יתמודדו הערב במשחק האחרון בבית רבע גמר גביע קוראץ. המנצחת תעלה לחצי הגמר רק אם באנקו רומא תופתע בביתה ותפסיד לשאלאן הצרפתית.

מאת יצחק ויסהוף

קבוצות הכדורסל של הפועל ת"א ובוסנה סאראייבו יסיימו הערב, ב־8.30 את הופעתם העונה במשחקי גביע אירופה כשיתמודדו במשחק האחרון בבית רבע גמר בגביע קוראץ.

לאחת משתי הקבוצות יש אמנם סיכוי להעפיל לשלב חצי הגמר אך מדובר בסיכוי קלוש. קבוצת באנקו רומא שתארח את שאלאן הצרפתית מועמדת לעלות. רק במקרה ששאלאן תדהים ותנצח ברומא תעלה לחצי הגמר המנצחת מהמשחק שייערך בתל־אביב.

בשתי הקבוצות יחסרו שחקני הפתיחה. בהפועל לא ישחק ארל ויליאמס המושעה ממשחקי גביע אירופה לעונה זו ובבוסנה לא ישחק לאמיר נוטספאצ'יץ. שני השחקנים הושעו לאחר תקרית אלימה ביניהם במשחק הראשון בין שתי הקבוצות שנערך בבוסנה.

מאמנה של בוסנה, פאסיטלאב פאסיץ', אמר: "יהיה זה משחק בכיף. שתי הקבוצות סיימו את ההופעה בבית רבע הגמר ולכן צפוי משחק פתוח ומעניין. באנו לישראל לשחק כיוון שאנו ספורטאים ולמרות שהמשחק פורמלי, נעשה את הכל כדי לנצח."

בהפועל ת"א עדיין מלקקים את הפצעים לאחר ההפסד להפועל חולון (92:86). מאמן הקבוצה יעקב אולר רואה במשחק הזדמנות להשיב לחניכיו את הבטחון: "נשתף כדורסלנים צעירים ונקווה כי הם ינצחו כפי שעשו בשאלאן".

במשחק שייערך באולם הפועל ת"א ישפטו במשחק ריצ'רדסון (אנגליה) וקליינגוויל (מערב גרמניה). שני שופטים אלו ישפטו גם מחר במשחק של אלופת ישראל מכבי ת"א נגד צ'יבונה זאגרב.

הנשים חופשיות

הנהלת מחלקת הכדורסל של הפועל תל־אביב החליטה לאפשר הערב, במשחק נגד בוסנה סאראייבו, כניסה חופשית לנשים.

עדן: „חוסלו כיסי המורדים"

עדן. — כיסי ההתנגדות האחרונים במחוז אביאן, ממזרח לעדן, חוסלו אתמול על־ידי כוחות דרום־תימן בראשות „ההנהגה הקולקטיבית" של הכוחות המורדים — מסר רדיו עדן.

רדיו עדן הסתמך על מסר מאת ההנהגה הקולקטיבית — הנמצאת בשלטון מאז יום שישי שעבר — מברך את חיילי חטיבה־14 על הצלחתם להביס את תומכי הנשיא המודח עלי נאצר מוחמד, שנסוגו בזמנו למחוז אביאן.

לפי ידיעות מצפון־תימן, ריכז הנשיא המודח נאצר מוחמד כ־40,000 איש במחוז אביאן כדי לפתוח במיתקפה מכרעת על מתנגדיו וליטול מחדש את השלטון לידיו.

100 מומחים צבאיים סוביטיים נהרגו או נפצעו בדרום־תימן, בקרבות בין הסיעות המרכסיסטיות היריבות — כתב אתמול העתון הכוויתי „אל־קאבאס", בהסתמך על מקור דיפלומטי ערבי מהימן.

העתון גם טען, כי יחידות צבאיות סוביטיות שהיו מוצבות בדרום־תימן, השתתפו למעשה בקרבות אשר איפשרו למתנגדיו של הנשיא עלי נאצר מוחמד לתפוס את השלטון בעדן.

לפי אל־קאבאס, גופותיהם של הסוביטים שנהרגו ואנשי הצבא שנפצעו, הוחזרו בצנעה לבריה"מ, דרך ג'יבוטי.

סוכנות טאס מסרה אתמול במוסקווה, כי „נמשכת הנורמליזציה של המצב בדרום־תימן".

(ע"צ, ע"ר)

2 מיליון דולר נמצאו בז'נבה — כופר עבור בנקאי יהודי

מאת יוסף אלפרן, כתב „על המשמר" בשוויץ

ז'נבה: — משטרת ז'נבה מצאה בדירה מקומית שניים מתוך חמישה מיליון הדולרים ששולמו ככופר על־ידי משפחת בנקאי יהודי מפנמה.

הבנקאי סם קרדונסקי, נחטף במרץ 1984 ושוחרר בנובמבר 1985, לאחר שהכופר שולם בציריך. 3 אזרחי צ'ילה ותושבת ז'נבה שגרו בדירה, נעצרו. ארבעתם משתייכים לארגון אמ.אי.אר. של השמאל הקיצוני בצ'ילה. כוונת האשה להחליף 50.000 דולר בבנק בז'נבה, עוררה את חשד הקופאי והובילה למעצרם של הארבעה.

מת מייסד „כנסיית הסיינטולוגיה"

לוס־אנג'לס. — רון האבארד, מייסד כנסיית הסיינטולוגיה, מת משטף דם במוח בגיל 74.

האבארד, שלא נראה בפומבי מאז 1980, מת בחוותו בקליפורניה ואפרו פוזר על פני הים.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי „הדרים", הוד־השרון
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הדרים הופקד שינוי תכנית הנקרא „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' הר/2/260" ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: קביעת שטח ציבורי פתוח, הרחבת וביטול דרכים קיימות, קביעת אזורים והוראות בניה.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: הוד השרון, שכונת הדר רח' סכטת הירק, גוש 6442, חלקות 216—230.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך החדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

ד. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז
תאריך: 19.1.1986

מובארק: לכנס ועידה בינ"ל בשיתוף אש"ף

הנשיא המצרי נאם באסיפה האירופית בשטרסבורג

שטראסבורג. — נשיא מצרים חוסני מובארק קרא אמש לכינוס ועידה בינלאומית על המזה"ת, בהשתתפות אש"ף. בנאומו בפני מועצת אירופה הדגיש מובארק פעמים מספר, כי לדעתו אש"ף הוא הנציג הלגיטימי היחיד של העם הפלשתיני.

נאומו של מובארק בפני האסיפה האירופית שודר בשידור חי לרדיו המצרי.

בנאום שהשמיע בערבית, אמר מובארק כי מערב־אירופה יכולה וצריכה למלא תפקיד פעיל. כדי להכין ועידת שלום בינלאומית.

הוא אמר, כי זו צריכה להתנהל ללא תנאים מוקדמים ולהיות מבוססת על שוויון זכויות בין שני הצדדים והצורך לכונן איזון בין זכות קיומה של ישראל ובין זכות ההגדרה העצמית של הפלשתינים.

בפגישה קצרה עם עתונאים לאחר הנאום, אמר מובארק כי סכסוך טאבה נשאר מכשול בדרך לפגישה בינו ובין ראש הממשלה פרס.

אולם, אמר הוא החליף מסרים עם פרס, שהוא אדם גמיש מאוד, ולא תהיה בעייה להיפגש עמו, ברגע שסכסוך טאבה יוסדר באמצעות בוררות.

בסעודה שערכה מועצת אירופה לכבוד מובארק, אמר שר החוץ האירי, פיטר בארי, היו"ר התורן של ועדת השרים של המועצה, כי אירופה תומכת בתהליך השלום. הוא לא השיב במישרין על הצעת מובארק, להקים קבוצת־עבודה מיוחדת מטעם מועצת אירופה, כדי לפעול למען ועידה בינלאומית. (עסטא, ער ועצ)

„להרוג יהודים עשירים" כדי לממן תקציב עירייה בגרמניה

דיסלדורף. — הקהילה היהודית במערב־גרמניה הודיעה אתמול כי היא לוחצת למען העמדתו־למשפט של ראש עיר ימני, שהציע להרוג „מספר יהודים עשירים", כדי לאזן את התקציב של עיירתו.

הרוזן וילדריך פון שפא, ראש העיירה קורשנברויך בקירבת דיסלדורף, השמיע הערה זו בישיבה של מועצת העיירה ב־16 בינואר. שפא, 59, איש האצולה הגרמנית וחבר באיחוד הנוצרי־הדמוקרטי, מסר לכתב, רויטר, כי בינתיים התנצל על ההערה.

אולם דובר של הקהילה היהודית בדיסלדורף אמר, כי הקהילה מתכוונת לפעול למען העמדתו למשפט של שפא. באשמת הסתה לשנאה גזעית.

לפני 12 יום התנצל בפומבי הפוליטיקאי הרמן פלנר, חבר האיחוד הנוצרי־הסוציאלי, על הערות בדבר הפיצויים מתאגיד פליק ליהודים. הוא אמר, כי תביעות אלה מעוררות את הרושם כי „היהודים ממהרים להופיע כאשר הכסף מצלצל בקופות הגרמניות".

השבועון „שפיגל" כתב, כי הקנצלר קוהל אמר, שפלנר ביטא את דעת רוב העם הגרמני אך דובר הממשלה הכחיש זאת בתוקף.

אולם הכחשה זו לא שיכנעה לגמרי את העיתונאים במערב־גרמניה. ה„שטוטגארטר צאייטונג" עיתון ליברלי, כתב אתמול: „למרות ההכחשה הרשמית, בטוח שקוהל השמיע דברים אלה וכי שפיגל דיווח עליהם בצורה מדוייקת". (ער ועצ)

אירופה מטהרת את קדאפי ב„נוסח מתחנף ופחדני"

מאת ארנון יפה, כתב "על המשמר" בצרפת

פאריס. — קולונל קדאפי, שהופיע אמש בטלוויזיה הצרפתית עם שלושה מילדיו, כדי להציג תדמית של אב מסור, לא טרוריסט — זכה לטיהור בלתי צפוי מאירופה.

שרי — החוץ האירופיים לא העזו להזכיר אפילו ברמז את לוב כמדינה המטפחת טרור, בהכרזה על מה שכינו „המאבק נגד הטרור".

להיפך, הם הצדיקו בעקיפין את הטרור הפלשתיני והערבי, בהדגישם כי הבעייה אינה משטרתית אלא פוליטית.

יוון, צרפת, איטליה וספרד, הכשילו הצעה להטיל אמברגו על משלוחי נשק ללוב, ולשגר מחאה לקדאפי על תפקידה בהתקפות הרצחניות ברומא ובווינה על־אף ראיות מרשיעות נגדה.

תת־שר־החוץ האמריקני סיפק לאירופים מסמכי־מודיעין, שלא מותירים ספק בדבר תפקיד לוב בהתנגשויות.

גם פרס קרא בכנן לאירופים להטיל חרם על לוב, אך לשוא.

השרים האירופים התעלמו מדעת־הקהל שלחצה על צעדים נגד קדאפי כמקור טרור, מתוך חשש לפגיעה בסחר עם מדינות־ערב.

ההכרזה האירופית נחשבת כסטירת־לחי לוושינגטון וכנצחון לקדאפי.

„לה־מונד", שכינה אותה „פחדנות", כתב כי הנוסח מתחנף למדינות־ערב — ומצדיק בעקיפין את הטרור, משום שמבטיחים לטפל בשורשי הטרור. כלומר, בפתרון השאלה הפלשתינית.

אפשר שהצי השישי ישגר אוניה לתוך מפרץ סירטה

הדבר עלול לגרום התנגשויות בין צבא לוב לצי השישי

וושינגטון. — הצי האמריקני שוקל אפשרות לשגר, עד סוף תמרוניו בקירבת חופי לוב, לפחות אוניה אחת למפרץ סירטה, שבו רואה טריפולי חלק אינטגרלי של מימיה הטריטוריאלים — מסרה אמש רשת הטלוויזיה האמריקנית אן־בי־סי.

שיגורה של אוניה זו — כנראה הסיירת „יורקטאון" — נועד להכריז מחדש את עמדת וושינגטון, לפיה מימי מפרץ סירטה הם בינלאומיים, מציינת רשת הטלוויזיה.

ממקורות מקורבים לפנטגון נמסר כי „יתכן" שתתקבל החלטה כזו.

רשת הטלוויזיה אי.בי.סי. מסרה, כי אוניות הצי האמריקני כבר ערכו ביום ראשון תמרונים במפרץ סירטה. לא נתקבל אישור רשמי לידיעה זו.

אתמול בא הקולונל קדאפי לאמנאס, עיירה אלג'ירית בקירבת גבול לוב, כדי להיפגש שם עם נשיא אלג'יריה שאדלי בנג'אדיד.

לא נמסרו פרטים כלשהם על הנושאים שבהם ידונו שני הנשיאים. פגישה זו מצביעה על שיפור ניכר ביחסים בין אלג'יר וטריפולי.

בבריסל דחה השוק האירופי המשותף את הקריאה האמריקנית לעיצומים כלכליים נגד לוב והביע דאגה נוכח המתיחות הגוברת בים התיכון, על רקע התמרונים הימיים האמריקאים בקרבת חופי לוב. (ע"צ)

עיראק קיבלה 200 טילים חדישים מצרפת

מאת אלכס פישמן, כתבנו הצבאי

עיראק קיבלה לאחרונה 200 טילי אוויר־קרקע צרפתיים חדישים מדגם א.ס. — 30 המונחים באמצעות קרני לייזר. העיתון המצרי „אל מוצאוור" המוסר על כך, ומסתמך על מקורות צרפתיים, מציין, כי באיראן הובעה דאגה מהתפתחות זו עקב החשש שעיראק תשתמש בטילים חדישים אלה כדי להרוס את האי מסירה, המרוחק 350 ק"מ מקצה האי חרג', אשר בו מחזיקה איראן את עתודות הנפט שלה.

יצויין, כי מאז תחילת מלחמת עיראק־איראן נחתמו בין צרפת ועיראק עיסקות נשק גדולות: 90 מטוסי־קרב מיראז' אף־1 סופקו ועוד 24 הוזמנו. 180 מסוקים מדגמים שונים, 100 משגרים של טילי קרקע־אוויר ניידים מסוג רולנד 9, וטילי אוויר־קרקע „אקסוסט" שהעיראקים עשו בהם כבר שימוש לפגיעה במיכליות המובילות נפט מאיראן.

● פורט־או־פרינס. — המשבר הפוליטי החמור המקיף את המימשל של האיטי מאז עליית ז'אן קלוד דיוואלייה לשלטון ב־1971 הנשיא החמיר עוד יותר עם מותם של שלושה בני־אדם במהומות בקאפ־האיטיין (העיר השניה בגודלה במדינה).

הממשלה סגרה את בתי הספר ב־8 בינואר, וניצבת מול איבה גלויה של חלק ניכר מהצעירים במדינה. לאחרונה נערכו הפגנות אנטי־ממשלתיות בערים שונות. (עצ)

ר"מ איטליה:

פרס „יפשוט רגל" אם לא יביא לשלום

מאת אהרון ניר, כתב „על המשמר" באיטליה

רומא. — „אם בסוף הקדנציה של ראשות הממשלה שלו לא יצליח פרס להשיג מאזן משכנע של שלום יציב ובטוח עם הערבים, כי אז יוכל לחגוג פשיטת־רגל של מדיניותו ואני אהיה הראשון שאצטער על־כך" — הצהיר ראש הממשלה האיטלקי בטינו קראקסי במסיבת עיתונאים גדולה שהתקיימה אתמול ברומא.

קראקסי אמר, כי לפי־דעתו המשבר במזרח־התיכון אינו ניתן לפתרון ללא פתרון הבעיה הפלשתינית וקרא לישראל לחיות נדיבת־לב.

ה„ידיעה הסנסציונית" מפי קראקסי במסיבת העיתונאים חוו היתה, שהוא קיבל אתמול בבוקר שדר רשמי מראש ממשלת מאלטה בוניצ'י, בו נאמר שקדאפי מוכן לפנות לערבים בכלל ולפלשתינים באופן מיוחד, לחדול ממבצעים טירוריסטים באירופה בתנאי שארה"ב תתחייב לא לבצע פעולות צבאיות נגד לוב.

קראקסי מסר עוד, שלפי ידיעות שאינן בדוקות עד הסוף, הפעולות הטרוריסטיות האחרונות ברומא ובוינה בוצעו על־ידי ארגון אבו־נידאל, שלו משרדים בדמשק ובטריפולי ובסיסים אופריטיביים בלבנון.

לשאלת אחד העיתונאים, איך תגיב איטליה על פעולות טרוריסטיות בעתיד, על אדמת איטליה, ענה קראקסי: „הן בטוחים שלא אשלח לקדאפי זר פרחים. נדע להגיב באופן הולם".

קראקסי אישר את הידיעה המהלכת כיום באיטליה, כי בשנת 1982 נרקמה תוכנית התנקשות בנשיא איטליה דאז סנדרו פרטיני, וכי בקשר לכך גורש אזרח לובי מאיטליה.

„אקסון" חוייבה להחזיר 2 במיליארד דולר לאזרחים

וושינגטון. — בית המשפט העליון של ארה"ב קבע, כי חברת הנפט האמריקנית „אקסון", החברה התעשייתית הגדולה בעולם, צריכה לשלם לצרכנים האמריקניים יותר משני מיליארדי דולר בתור החזר וריבית, על שמכרה נפט ודלק במחירים גבוהים מדי מ־1975 עד 1981.

בית המשפט אישר החלטה קודמת שקבעה כי סכום זה — המהווה כ־90 דולר לכל אדם באמריקה — צריך להתחלק בין המדינות השונות של ארה"ב, כדי שאלה ישקיעו אותו בתוכניות לחסכון באנרגיה, או כעזרה לאנשים המתקשים לפרוע את חשבונות החשמל והגז שלהם.

גזר־הדין, שניתן על־ידי שופט פדרלי ב־1983 נגד אקסון, אושר בפעם הראשונה ביולי אשתקד, בבית משפט פדרלי לערעורים.

אקסון הואשמה כי קבעה מחירים גבוהים מדי לנפט משדה הוקינס שבטכסאס, וכי בין 1975 ו־1981 הפיקה רווחים בלתי־מוצדקים בסך 895 מיליון דולר. (עצ)

יתכן ש„קמיקזה" אירניים ייצאו למשימות התאבדות

מאת יוסף אלפרן, כתב „על המשמר" בשוויץ

ז'נבה. — בשוויץ נוטים להאמין לידיעה שהופיעה אתמול ב„וושינגטון פוסט", לפיה „קאמיקאזים" איראנים מתאמנים על מטוסים מדגם „פילאטוס פי.סי. — 7", שנמכרו לאיראן ב־1984.

מטוסים אלה משמשים לאימון טייסים אזרחיים, ולא נכללים ברשימת „חומרי מלחמה" בשבילם צריך רשיון־יצוא מיוחד.

ב־1984 ניצל בית־החרושת למטוסים „פילאטוס", שהיה אז בסכנת פשיטת־רגל, על־ידי מכירת 80 מטוסים לאיראן ו־35 מטוסים לגואטמלה.

ארגונים שמאלנים בשוויץ מתחו ביקורת על העסקה, לאחר שהתברר שעל „פילאטוס" התקינו בגואטמלה מקלעים נגד מורדים מקומיים.

עתה, בעקבות הפירסום ב„וושינגטון פוסט" — בו טוען ז'ק אנדרסון שקשה לגלות את „פילאטוס" על מסכי רדאר — נבוכים שלטונות שוויץ.

בשיחה עם היומון „טריבון דה־ז'נב" טוען דובר משרד ההגנה שעקב מגבלותיו — לטווח פעולה קצר ומהירות של 350 קמ"ש לשעה — „פילאטוס" „אינו מסוכן". אך פרשן העיתון סבור, שמתאבדים איראנים עשויים להשתמש בו נגד אוניות אמריקניות בים־התיכון.

● ניו־יורק. — הבנקים הגדולים בארה"ב עלולים להיפגע עקב הידרדרות מחירי הנפט, הן בגלל ההלוואות שנתנו למדינות המייצאות נפט, והן בגלל המניות של חברות הנפט שבהן צפויה ירידה.

● קופנהאגן. — הפרלמנט הדני החליט אתמול על עריכת משאל־עם לגבי רפורמות שנויות במחלוקת, המוצעות על ידי הקהיליה האירופית.

הפרלמנט דן בתוצאות השיחות שהתנהלו בין דנמרק ובין 11 חברותיה בשוק המשותף, על עיסקת־חבילה של רפורמות, שיש להכניס לאמנת היסוד של הקהיליה האירופית. על הנהגת רפורמות אלה הוחלט ברוב קולות בוועידת הפיסגה של השוק בלוכסמבורג בחודש שעבר. (עד)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 28.1.86

	היחידה	בנקנוטים		העברות והמחאות		שערים
		קניה	מכירה	קניה	מכירה	יציגים
דולר אמריקני	1	1.45	1.52	1.4778	1.4962	1.4868
לירה שטרלינג	1	2.04	2.14	2.0792	2.1052	2.0936
מרק גרמני	1	0.60	0.63	0.6170	0.6247	0.6211
פרנק צרפתי	1	0.19	0.21	0.2008	0.2033	0.2020
גילדן הולנדי	1	0.53	0.56	0.5449	0.5517	0.5498
פרנק שוויצרי	1	0.71	0.75	0.7273	0.7363	0.7322
כתר שבדי	1	0.19	0.20	0.1964	0.1988	0.1975
כתר נורווגי	1	0.19	0.20	0.1979	0.2004	0.1990
כתר דני	1	0.16	0.17	0.1676	0.1697	0.1686
מרק פיני	1	0.26	0.28	0.2758	0.2792	0.2773
דולר קנדי	1	1.02	1.07	1.0390	1.0520	1.0452
דולר אוסטרלי	1	1.02	1.09	1.0534	1.0666	1.0601
ראנד דר' אפריקני	1	0.57	0.67	0.6628	0.6711	0.6668
פרנק בלגי	10	0.29	0.31	0.3015	0.3053	0.3032
שילינג אוסטרי	10	0.86	0.90	0.8775	0.8885	0.8831
לירה איטלקית	1,000	0.89	0.94	0.9055	0.9167	0.9115
ין יפני	1,000	0.74	0.78	0.7551	0.7645	0.7593

החל נסיון לשלב 500 מובטלים בטבריה במלונאות

אחוז המובטלים בבית־שאן — הגבוה ביותר בארץ — 15 אחוז ● חה"כ נמיר: כספים שהצטברו בענף ביטוח אבטלה אינם מנוצלים

מאת מירה יערי, אבשלום קווה ויצחק שור, כתבי „על המשמר"

„תופעת האבטלה אינה זמנית והמשק לא יעבור לתהליך צמיחה בקרוב" — אמר אתמול מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי, נסים ברוך, במסיבת עיתונאים בטבריה. הוא הוסיף, כי „אל לנו להשלות עצמנו. התהליך הכלכלי אותו עוברת החברה הישראלית הוא קשה, הכרחי ויימשך שנים".

דברי המנכ"ל לביטוח לאומי נאמרו במלון פלזה. שבו התקיים אתמול פרויקט נסיוני חדש שמטרתו להפגיש בין צעירים מובטלים ומקומות עבודה פנויים בענף התיירות בטבריה.

בפרויקט הנסיוני ישולבו כמה מאות מובטלים, מתוך 700 המובטלים בטבריה, בעבודות מלונאות, תוך הכשרה מקצועית וקבלת תשלומים ומענקים מיוחדים.

מועסקים לא־מקומיים

תוכנית חדשנית זו, שיזם מנכ"ל הביטוח הלאומי, ניסים ברוך, באה לתת פתרון למצב הנורמלי בעיר, בה משולמים דמי אבטלה ל־800 איש ומועסקים מאות עובדים לא־מקומיים המוסעים ממקומות, כמו דרום־לבנון, לעבודות בענף המלונאות.

הפרויקט נערך בשיתוף התאחדות בתי המלון בטבריה, שירות התעסוקה והאגף להכשרה מקצועית בעיריית טבריה.

מתוך 800 המובטלים בעיר אותרו כ־500 שיכולים ומעוניינים להשתלב בעבודות בענף התיירות, וכמחציתם הגיעו אתמול למפגש במלון פלזה בטבריה.

צעירים אלה יעברו תהליך מיון והכרה לעבודות השונות בענף. המתאימים מביניהם יופנו לקבלת הכשרה מקצועית בתקופה שבין 3 עד 9 חודשים. העובדים יקבלו תגמולים ותמריצים כספיים, הכוללים בנוסף לשכר גם מענק מיוחד מהמוסד לביטוח לאומי והטבות שונות המקובלות בענף המלונאות.

יצויין שעל־פי תוכנית הפיתוח לטווח ארוך של טבריה, יתוספו בחמש השנים הקרובות 4,000 חדרי מלון בעיר, והדבר מחייב כמובן הרחבה משמעותית של סגל העובדים.

שיא האבטלה — בבית־שאן

יו"ר הוועדה העליונה לתעסוקה בהסתדרות עוזי בלוך. אמר אתמול, בישיבתה, כי על־פי הנתונים אשר בידי ההסתדרות, אחוז המובטלים בבית־שאן הוא הגבוה ביותר בארץ. כ־15 אחוזים מבין 4,200 המפרנסים בישוב מובטלים.

ראש הוועדה, עליזה תמיר, מסרה כי במהלך השבוע תפעל אצל הגורמים הנוגעים בדבר בממשלה כדי למנוע פיטורים נוספים.

חבר הוועדה המרכזת, גרשון וילן, אמר כי חברת העובדים אמנם הצילה את מפעל פלייה, אך משק העובדים לא יכול לרכוש כל מפעל בארץ שבעליו פושט את הרגל.

ביטוח האבטלה אינו מנוצל

„מיליארד דולר הצטברו עד כה בענף ביטוח אבטלה במוסד לביטוח לאומי. כספים אלה מושקעים במשרד האוצר ואינם מנוצלים לפעולות למניעת אבטלה" — האשימה יו"ר ועדת העבודה והרווחה, אורה נמיר, כנגד הנהלת הקרן.

ח"כ רן כהן (ר"ץ) אמר, שבמשך תשעה חודשים הוצאו למניעת אבטלה רק 40 אחוזים מן הגבייה. הוא האשים את הנהלת הקרן בניהול כושל ותבע להעביר כספים למפעלים בעייתיים כחלקם של העובדים בהצלת המפעלים.

ממשרד העבודה והרווחה נמסר לכתבנו שכספי ענף קרן אבטלה מיועדים לתשלום מענקי אבטלה ואין אפשרות להשתמש בהם למטרה אחרת.

טלקס

● **תרגום לערבית בתוכניות הטלוויזיה הלימודית**

החל מראשית שנת הלימודים הבאה (תשמ"ז) תתחיל הטלוויזיה הלימודית לשדר תוכנית בערבית וזאת כדי לאפשר לאוכלוסית התלמידים הערביים בארץ ליהנות מן השידורים לילדים ולבני נוער.

עד היום לא שידרה הטלוויזיה הלימודית תוכניות מתורגמות לערבית וטענות רבות על כך הושמעו מצד אישי־ציבור, מחנכים ותלמידים ערבים.

ההחלטה על תרגום התוכניות נתקבלה ע"י סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, בדיון שקיים עם מנכ"ל המשרד, אליעזר שמואלי, ועם מנהל הטלוויזיה הלימודית, יעקב לורברבוים. נבון אמר, כי אין כל הצדקה להפלות את הילדים הערביים לעומת הילדים היהודיים ויש לאפשר לכל התלמידים בישראל ליהנות במידה שווה מתוכניות הטלוויזיה הלימודית. (עש"ת)

● **מבצע הסברה של המשטרה בקרב עולי אתיופיה**

מחלקת ההדרכה במשטרה פותחת במבצע הסברה והדרכה בקרב העולים החדשים מאתיופיה על מהות תפקידיה של משטרת ישראל. המבצע נערך על פי הנחיות מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס, בשיתוף עם משרד הקליטה והסוכנות היהודית.

על־פי התכנית יפקדו קציני משטרה מדרגת רב־פקד ומעלה מכל מחוזות המשטרה את מרכזי הקליטה בהם שוהים עולים מאתיופיה. הקצינים יסבירו לעולים על מבנה המשטרה, משימותיה ותפקידיה וקשרי הגומלין שלה עם הציבור.

המבצע יתחיל בראשית פברואר ויקיף את 27 מרכזי הקליטה שבהם שוהים עולים מאתיופיה. (עתי"ם)

● **הנשיא פתח את „מצעד הפרוטות" של „אילן"**

נשיא המדינה, חיים הרצוג, פתח אתמול את מבצע ההתרמה השנתי של ארגון אילן — „מצעד הפרוטות" — בטקס חגיגי שהתקיים במשכן הנשיא בירושלים.

בטקס השתתפו מלבד מוזמנים וראשי הארגון גם נכים העובדים במפעלים מוגנים ובמחלקות העסוקתיות של אילן בירושלים ותל־אביב. אלה הגישו לנשיא שי ממעשה ידיהם.

בדברי ברכתו קרא נשיא המדינה לציבור לתרום בעין יפה, חרף המצב הכלכלי הקשה ומבצעי ההתרמה האחרים שהתקיימו באחרונה בארץ, ואשר עוררו חשש אצל מארגני מבצע ההתרמה.

הנשיא הגיש ליו"ר הארגון, גדליה רכטר, המחאה על סך 180 שקל חדש.

רכטר מסר, כי המטרה השנה היא לאסוף כחצי מיליון דולר. שיקנו לאיכלוס המעון החדש של אילן בשכונת גילה בירושלים ולצרכי פיתוח וחינוך. „מצעד הפרוטות" יתקיים בכל רחבי הארץ ב־3 בפברואר.

● **דן הולצמן — ראש מינהל הבטיחות**

שר התחבורה, חיים קורפו, מינה את המהנדס דן הולצמן, מנכ"ל נתיבי אילון, כראש מינהל הבטיחות בדרכים במקום משה עמירב. המינוי יכנס לתוקף ב־1 בפברואר. דן הולצמן ימשיך לשמש לפי שעה כמנכ"ל נתיבי אילון במקביל לתפקידו החדש.

דן הולצמן (40), בוגר הטכניון בהנדסת כבישים ותחבורה, בעל תואר שני בהנדסת תנועה מאוניברסיטת „נורט־ווסטרן" באילינוי, ארה"ב. עבד שנתיים במשרד לתכנון תנועה וכבישים בארה"ב, שימש כמנהל אגף התנועה בעיריית תל־אביב ומשנת 1982 מכהן כמנכ"ל חברת „נתיבי אילון". (שע"ח)

צה"ל מקצה מקומות כליאה להקל על בתי־הסוהר

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

שלטונות צה"ל והמשטרה הצבאית, נעתרו לבקשת שירות בתי־הסוהר והיקצו מקומות כליאה עבור כמה מאות אסירים שאין מקום לשכנם בשרות בתי־הסוהר.

מדובר, כאמור, במבנים שבמסגרתו ישוכנו כ־500 אסירים פליליים בתוך מיתקנים צבאיים, כמו הכלא בכלא 6 בעתלית, ששונה ממחבלים ששכנו שם עד לפני זמן קצר.

במבנה מצוין, כי בשנת 1985 נמשכה מגמת הגידול במספר האסירים והעצורים עד תום הפליליים המשפטיים, עצורים ומוחזקים באחריות שרות בתי־הסוהר. מצבת האסירים בישראל גדלה מ־7400 בתחילת 85' ל־8160 בסוף השנה. עליה של 11% תוך שנה.

עליה זו נרשמה למרות שחרורם של למעלה מ־850 אסירים בטחוניים במסגרת עיסקת חילופי השבויים עם אחמד ג'יבריל.

שרות בתי הסוהר יעשה בשנת התקציב הבאה מאמץ מרוכז על מנת לפתור את המצוקה במקומות כליאה. בשנה זו אמורה להסתיים בנייתם של 818 מקומות כליאה בכמה בתי־סוהר קיימים וכן בכלא נורית החדש.

ב־1986 צפויה המשך המגמה של גידול במספר הכלואים, ועל־פי הערכה יגיע מספרם עד כ־9000.

ילדה בת שמונה נאנסה באכזריות והושלכה לבאר

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

ילדה בת שמונה משבט טרבין, שהקימה מאהל בקרב שכונת הבצלת ברחובות, נמצאה אתמול במעמקי באר, כשהיא חבולה בכל חלקי גופה, לאחר שנאנסה באכזריות.

הילדה, בת למשפחת מסלחה, נשלחה ע"י הוריה בבוקר למרעה. אחותה, בת 16, שצפתה אחריה, ראתה לפתע כי כשהתקרבה לפרדס התקרב אליה נהג המשאית ערבי, לדבריה, וחטפה.

האחות חזרה במרוצה למאהל וכל בני המשפחה יצאו לחפשה באזור הפרדס. האחות, שהיתה בסמוך למבנה סגור, שמעה לפתע אנחות חלושות הבוקעות ממנו. המשפחה שנזעקה למקום מצאה, כי זהו מבנה סגור שבצידו הדרומי חור בקוטר שלושה מטר ובתוך המבנה באר בעומק 50 מטר.

למקום הוזעקו כוחות משטרה, מכבי אש ומגן דוד אדום. רופא ירד למעמקי הבאר בעזרת ציוד כיבוי אש ובלוד־המגן, בגלל הסרחון הרב שעלה מפגרי החיות שהושלכו לבאר בעבר, ושם מצא את הילדה עם שברים ופגיעות שונות ובהם פגיעה באברי המין, בבטן, בעמוד השדרה ובחזה.

הילדה קיבלה טיפול ראשוני של קיבוע וחולצה ממעמקי הבאר בעזרת ציוד כיבוי אש. לאחר כשעה וחצי של מאמצי חילוץ. פונתה לבי"ח קפלן במצב קשה.

האם, וואטפה מסלחה, שחוותה כמבצע החילוץ לקתה בהלם ופונתה אף היא באמבולנס נוסף לקפלן. אך לאחר שעות התאוששה ושבה למאהל. הילדה החבולה הועברה למחלקה לטיפול נמרץ־ילדים בתל־השומר.

אפרתי בוועידת ארגוני החקלאים בבריסל:

היצוא מישראל מגדיל הביקוש גם מחוץ לשוק

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

היצוא החקלאי המיועד ברובו למדינות הצפוניות בקהיליה האירופית יוצר רצף של אספקה, מגדיל את הביקוש של התוצרת החקלאית ותורם גם לקידום הביקוש החקלאי הכולל גם במדינות שמחוץ לקהיליה האירופית — אמר מיכה אפרתי, יו"ר אגף המשק במרכז החקלאי.

הדברים נאמרו בוועידה של הארגונים החקלאיים באירופה, שנפתחה אתמול בבריסל בהשתתפות נציגי המדינות הים־תיכוניות. במשלחת המרכז החקלאי שייצגה את ישראל השתתפו רפאל אגמון, מנהל המחלקה למחקר ויחסי חוץ במרכז החקלאי, ומיכה אפרתי. על סדר יום הוועידה: יחסי הסחר עם מדינות השוק האירופי.

מן הנתונים שמסר מיכה אפרתי מסתבר, כי סך כל היצוא החקלאי מישראל למדינות השוק האירופי הגיע בשנת 1984 למיליארד ו־700 אלף דולר. מזה 510 מיליון דולר תוצרת חקלאית טריה ו־340 מליון דולר תוצרת חקלאית מעובדת.

בפלילים

עובד דואר חשוד בגניבת אלפי דולרים

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

המשטרה עצרה אתמול צעיר בן 28 מיבנה, החשוד בגניבת 17,000 דולר מתוך מעטפות שהיו בדרכן לחו"ל.

הצעיר עבד בחודשים האחרונים בסניף הדואר ברח' מנדלי בתל־אביב. בתוקף תפקידו כממיין דברי־דואר נהג החשוד לפתוח מעטפות שנראה היה לו שבתוכן יש שטרות כסף. הוא היה פותח בסתר את המעטפות, לוקח את הכסף, סוגר מחדש ושולח לנמענים בחו"ל. מעטפות שנקרעו תוך כדי פתיחתן נהג החשוד להשמיד.

על־פי הערכת חוקרי המשטרה, הספיק הצעיר לגנוב במשך שלושת החודשים האחרונים סכום של 17,000 דולר. בחיפוש בביתו נלקח כל הכסף החשוד כי נגנב.

הבוקר יובא „הממיין" לבית־המשפט בתל־אביב להארכת מעצרו.

כייסת נתפסה „על חם" בתחנת אוטובוסים

מאת אשר שילוני, כתבנו בבת־ים

כייסת בעלת ותק ומוכרת למשטרה נתפסה שלשום „על חם" בתחנת אוטובוסים ברחוב רוטשילד בבת־ים.

צוות בילוש מאנשי היחידה המרכזית ת"א תפס אותה כאשר פתחה את תיקה של בחורה, שהמתינה לאוטובוס, ושלפה ממנו 10 שקלים חדשים.

בחיפוש על בגדיה של הכייסת, בת 26, תושבת בת־ים, גם נמצאה חבילת תכשיטים, והמשטרה בודקת את מקורה.

כיבה האור במתנ"ס וליטף עובדת ניקיון

שופט שלום בבאר־שבע ציווה אתמול לעצור גבר מערד, החשוד בביצוע מעשים מגונים בעובדת ניקיון במקום עבודתו.

נציג משטרת ערד טען בבית־המשפט, כי מלכה מכלוף, בן 39 מערד, המועסק במתנ"ס המקומי, חשוד בביצוע מעשים מגונים. עובדת ניקיון במתנ"ס התלוננה נגד מלכה במשטרה, כי פעמים אחדות תפס אותה, נישקה על צווארה, גיפף וליטף את גופה וכל זאת בניגוד לרצונה. היא גם סיפרה, כי באחת הפעמים כיבה את האור במרתף המתנ"ס וניסה לשכב איתה. דבר עליו ניסה לחזור גם כשביצעה האישה עבודות ניקיון בבית החשוד, על פי הזמנתו.

היא התלוננה, כי שעה שעבדה בנקיון הדירה, ניסה החשוד להכניסה בכוח למיטה. האישה סיפרה, כי לאחר הישנות המעשים המגונים, פעם אחר פעם, יעצו לה חברותיה, אף הן עובדות ניקיון במתנ"ס, להתלונן במשטרה.

החשוד הכחיש מכל וכל את ביצוע המעשים, שיוחסו לו, אך השופט צבי סגל הורה להאריך את מעצרו בשלושה ימים, כדי לאפשר למשטרה לסיים את חקירתה נגד מלכה ומבלי שתהיה לחשוד אפשרות להשפיע על המתלוננת לשנות את עדותה.

(עתי"ם)

בן 46 הציג עצמו כבן 17 ובעל קטינה

יוסף לוי, בן 46, מתל־אביב, מואשם בבעילה ובמעשה מגונה בילדה בת 13, אותה הכיר בעקבות מודעה בעיתון.

בכתב־האישום שהוגש לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב מסופר, שביולי 1984 פירסמה ילדה בת 13 מודעה בגליון „מעריב לנוער", כי ברצונה להתכתב עם ילדים בני גילה. יוסף לוי התקשר אליה טלפונית, בעקבות פירסום המודעה, וטען כי הוא בן 17 וברצונו ליצור עימה קשר חברתי.

התובעת, עו"ד ענת סבירו־גולדנצוויג, טוענת בכתב־האישום, כי הילדה הסכימה ליצור עמו קשר טלפוני, וזה התפתח לשיחות יום־יומיות שנמשכו בכל פעם כשעה תמימה. במהלכן החל הנאשם לשוחח עם הילדה בנושאי מין ואף שידל אותה לבצע מעשים מגונים בגופה.

בהמשך שלח לה הנאשם שתי תמונות פורנוגרפיות, נאמר בכתב־האישום, ושיכנעה להגיע למפגש עימו, כדי שיוכל לקיים עימה יחסי־מין. וכן, התביעה טוענת, כי ב־12 בינואר 85, בצהריים נפגשו השניים בחדר המדרגות של ביתה, ושם עשה בה הנאשם מעשים מגונים. לאחר מכן טוענת התביעה, הוביל האיש את הילדה למקלט ביתה ושם בעל אותה.

(עתי"ם)

למשפחה ולקיבוץ עמיר
איתכם באבלכם על מותו של
שמעון נוי
מותיקי התנועה בליטא
חבריו. בכפר מסריק

לגילה, לאלה ולמשפחה
אתכם באבלכם במות
האב־הסב
חבר העובדים והחניכים
במוסד החינוכי „הרי־אפרים"